

B2

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

4

**CURS
DE CATALÀ**

llibre del professor

Albert Vilagrasa Grandia
(coordinador)

Amanda Ulldemolins Subirats

**A PUNT
D'ANDORRA**

Primera edició, abril de 2024

© Coordinador de la col·lecció:
Albert Vilagrasa Grandia

© Autora: Amanda Ulldemolins
Subirats, 2023, pel text

© Coordinació de l'A punt 4 d'Andorra:
Marta Pujol Palau i Eva Royo Latorre, 2023

© Disseny i maquetació: Blanca Hernández
© Pep Brocal, 2021, per les il·lustracions

Fotografies:

nito.com/Shutterstock.com; Duncan Andison/Shutterstock.com;
istanbulphotos/Shutterstock.com; Diana Martin i Gamisans/comuni-
cAND; stockfour/Shutterstock.com; Ann Haritonenko /Shutterstock.
com; goodluz/Shutterstock.com; Roman Samborskyi/Shutterstock.
com; Roman Samborskyi/Shutterstock.com; Cristian Puscasu/Shut-
terstock.com; Rodrigo Garrido/Shutterstock.com; Ecuadorpostales/
Shutterstock.com; ELEPHOTOS/Shutterstock.com; © Jordi Contijoch;
© Villa retiro grup; © Eva Royo Latorre; martin SC photo/Shutterstock.
com; mimagephoto-tography/Shutterstock.com; KenshiDesign/Shut-
terstock.com; spatuletail/Shutterstock.com; Olga Popova/Shutters-
tock.com; neftali/Shutterstock.com; neftali/Shutterstock.com; Olga
Popova/Shutterstock.com; neftali/Shutterstock.com;
spatuletail/Shutterstock.com; Smelov/Shutterstock.com; Tatiana
Zorina/Shutterstock.com; D. Kucharski K. Kucharska/Shut-terstock.
com; peterschreiber.media/Shutterstock.com; Heather Ruth Rose/
Shutterstock.com; Budimir Jevtic/Shutterstock.com; Besjunior/
Shutterstock.com; Merkushev Vasily/Shutterstock.com; Dimarion/
Shutterstock.com; OuterSpace/Shutterstock.com; eva cool/Shutters-
tock.com; janniwet/Shutterstock.com; AlinaAme/Shutterstock.com;
EF Stock/Shutterstock.com; Budimir Jevtic/Shutterstock.com; Sofia
Zambra Aramburu/Shutterstock.com; AstridGast/Shut-terstock.
com; ©CaroleetDenis Favre-Bonvin; IVAN SILVA LIDON/Shutterstock.
com; pp.ng/Shutterstock.com; Olga Kot Photo/Shutterstock.com;
Victor Dumont/Shutterstock.com; Elizaveta Galitckaia/Shutterstock.
com; Anna-2118 /Shutterstock.com; Christian Bertrand/Shutterstock.
com; Elena Dijour/Shutterstock.com; FiledIMAGE/Shutterstock.com;
lev radin/Shutterstock.com; Dietmar Rauscher /Shutterstock.com;
Christian Bertrand/Shutterstock.com; Christian Bertrand/Shutters-
tock.com; Mangustin/Shutterstock.com; levradin/Shutterstock.com;
©Priya Gurmukhani; Visit Andorra @andorraworld; Jordi Tudó

La propietat d'aquesta edició és de
Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
Ausiàs Marc, 92-98, 08013 Barcelona

Aquest llibre ha estat pensat, produït i confeccionat a Catalu-
nya. Fent-ho així, promovem els nostres autors, ajudem a cre-
ar i mantenir llocs de treball a les nostres indústries gràfiques i
estalviem transports i les conseqüents emissions de CO₂.

Cap amunt!

PUNT DE PARTIDA

OBJECTIU

L'objectiu és fer que l'alumne recordi i recuperi elements de la cultura i la llengua catalanes i que en conegui de nous. Es pretén reactivar els coneixements culturals i lingüístics de l'alumne a partir de fotografies i vocabulari. Amb això es vol trencar el gel, ja que és la primera lliçó del curs i els estudiants encara no es coneixen.

SENY I RAUXA

- A.** Feu llegir el títol de la unitat, *Cap amunt!*, i demaneu als alumnes què creuen que vol dir aquesta expressió. Podeu demanar-los que pensin en alguna situació en què puguem emprar aquesta expressió, com ara quan volem fer un cim, quan volem aixecar l'ànim d'algú, quan donem les direccions per anar a algun lloc, etc. Si voleu començar el curs amb una cançó, podeu relacionar aquesta estructura amb la cançó «Serem ocells», del grup Oques Grasses, en què aquesta frase s'empra diverses vegades. També, si voleu, podeu comentar que el sentit contrari a *amunt* és *avall*.

Tot seguit, feu que els alumnes llegeixin el títol *Seny i rauxa* i demaneu-los si saben els significats d'aquestes paraules. En parelles, feu que busquin al diccionari aquests dos mots. És un bon moment perquè usin diccionaris en català en línia. A més dels diccionaris de les acadèmies lingüístiques, també poden usar el DIDAC, que té una vessant més pedagògica. Un cop hagin entès què volen dir aquestes dos paraules, demaneu als alumnes que observin les fotografies i comentin amb la parella si els suggereixen un moment de rauxa o de seny. Possiblement necessitin consultar alguna altra paraula al diccionari per tal de poder comentar les imatges i justificar per què les relacionen amb els conceptes de *seny* o *rauxa*. Demaneu-los que comentin, amb el company, si reconeixen alguna de les activitats que s'ensenya en les imatges. Feu una posada en comú, podeu escriure dos columnes a la pissarra o al suport que empreu i classificar cada imatge.

Podeu esplaïar-vos i demanar-los, per una banda, si han fet alguna vegada alguna de les activitats que apareixen al manual, com anar en globus, assistir al festival de pallasses, fer paracaigudisme en grup o anar en trapezi. Per altra banda, podeu comentar amb el grup classe si coneixen les tradicions dels puntaires, la de fer cistells amb les palmes, la de fer catifes de flors o la de les Falles. Si voleu allargar l'activitat, podeu comentar alguna cosa relacionada amb aquests costums, com ara que les Falles se celebren en moltes localitats del País Valencià, o que, fins i tot, als Pirineus hi ha una festa que també porta aquest nom i se celebra al voltant de Sant Joan. També podeu demanar si coneixen la companyia de teatre La Fura dels Baus, ja que la primera fotografia de l'esquerra és d'una obra de la Fura dels Baus. Al capdavant, l'objectiu d'aquesta primera activitat és crear un bon ambient amb el grup classe i treure tensió a la primera sessió del curs. Alhora, aquest exercici ens pot servir per determinar el nivell inicial que tenen els alumnes.

- B.** Com a transició, podeu demanar als alumnes si troben alguna paraula equivalent als conceptes *seny* i *rauxa* en les llengües que coneixen. Sovint pot ser complicat traduir aquests dos mots a altres llengües. Tot seguit, en parelles, feu que llegeixin les paraules del núvol i demaneu-los que les classifiquin en una de les dos columnes, segons el significat. Feu que emprin els diccionaris, ja que poden desconèixer algun dels adjectius. A continuació, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu fer que creïn frases amb aquestes paraules o podeu fer-los notar les relacions entre els diversos mots, com ara *esbojarrat* i *boig* o *irreflexiu* i *reflexionar*.

SOLUCIONS

SENY	RAUXA
assenyat	arrauxat
prudent	esbojarrat
sensat	rampellut
seriós	irreflexiu
entenimentat	imprudent

- C.** Demaneu als alumnes que busquin a internet imatges que els evoquin els sentiments de seny o rauxa. Podeu demanar que estiguin relacionades amb les seves cultures d'origen o, per contra, amb algun aspecte de la cultura catalana. En parelles, feu que expliquin al company què és la imatge que han triat i què representa. Passeu per l'aula per resoldre dubtes, cosa que us ajudarà a conèixer més detalladament el nivell dels alumnes. Per fer la posada en comú, feu que alguns alumnes ensenyin a tot el grup-classe alguna de les imatges que hagin triat i demaneu-los que comentin per què l'han escollit. Podeu allargar l'activitat i demanar que la resta del grup faci preguntes o investigui més sobre aquella activitat.
- D.** Demaneu als alumnes si ells es consideren persones arrauxades o assenyades. Feu notar com es formen els adjectius a partir de les paraules seny i rauxa. En parelles, feu que expliquin alguna anècdota en què es mostri el seu caràcter. Demaneu-los que emprin adjectius de l'activitat B. Feu llegir la bafarada de l'exemple, que els pot servir per anar refrescant aquest tipus d'estructura lingüística. Passeu per la classe per resoldre dubtes lingüístics. Podeu demanar-los que busquin a les xarxes socials o al telèfon alguna fotografia d'aquell moment que expliquen. Un cop acabada l'activitat, feu una posada en comú amb el grup-classe i demaneu si algú vol compartir la seva anècdota amb la resta del grup-classe. Si els alumnes hi estan d'acord, podeu projectar les fotografies mentre cada estudiant explica l'experiència a la resta del grup-classe. L'objectiu és que els alumnes activin i refresquin els continguts lingüístics per parlar d'experiències i intercanviïn informació personal.
- Si voleu allargar l'activitat, podeu presentar als alumnes l'expressió «seny, pit i collons» i explicar-los què vol dir. També pot ser una bona oportunitat per treballar i desmentir tòpics relacionats amb les edats, les nacionalitats, etc.

PUNT 1

Números i lletres

OBJECTIU

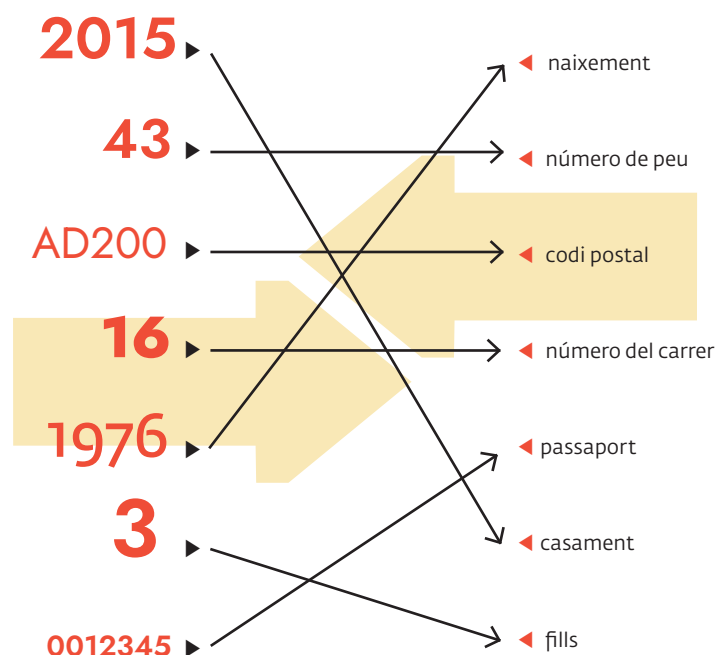
L'objectiu és que els alumnes reactivin els coneixements de lèxic sobre les xifres i siguin capaços de parlar de moments importants o de canvi de la seva vida. Es presenten adjectius relacionats amb la personalitat i es repassa la pronunciació de les xifres.

- A.** En parelles, feu que els alumnes llegeixin les xifres en veu alta i demaneu que les relacionin amb una de les informacions a partir de les hipòtesis que inventin. Com a exemple, feu llegir les bafarades. Recordeu-los que per crear hipòtesis podem emprar el condicional, adverbis com *potser / a la millor* (seguit d'indicatiu) o *pot ser que* (seguit de subjuntiu) i estructures amb el verb *deure* més infinitiu. Podeu demanar-los que, en les xifres llargues, les llegeixin seguint múltiples combinacions: de dos en dos xifres, o de tres en tres. Després, poseu l'àudio una vegada i feu que escoltin els diàlegs per verificar les hipòtesis. Feu una posada en comú amb el grup-classe per corregir l'activitat.

Feu notar que ha quedat una xifra sense aparellar. Demaneu als alumnes que la diguin en veu alta i demaneu-los si troben que és difícil. Feu notar la diferència entre *setze* i *disset*, que són dos xifres que s'acostumen a confondre. Podeu demanar-los que diguin quines són les xifres que els són difícils de llegir i poseu-ho en comú.

Com a transició amb l'activitat següent, feu que anotin o comentin les xifres que poden relacionar, en el seu cas, amb aquestes informacions (el seu número d'identificació, el seu codi postal, etc.)

SOLUCIONS

- B.** En parelles, demaneu als alumnes que pensin cinc xifres significatives a la seves vides i que les anotin en un paper. Tot seguit, feu que les ensenyin al company i demaneu-los que facin hipòtesis sobre per què aquests números són importants per a l'altre membre de la parella. Feu que llegeixin la bafarada de l'exemple i recordeu-los que poden emprar les estructures per expressar la probabilitat que ja han usat a l'activitat anterior. L'objectiu d'aquesta activitat és doble: per una banda, que els alumnes es vagin coneixent i, per l'altra, que vagin fent memòria de les estructures de probabilitat i del lèxic relacionat amb moments importants de les seves vides. A més, reprenen la pronunciació dels anys. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics i assegureu-vos que han entès correctament el funcionament de l'activitat. Si empen fórmules amb el present de subjuntiu, és un bon moment per determinar si dominen o no aquest mode, tot i que es repassarà al llarg d'aquest nivell. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe, però no us allargueu gaire, ja que la següent activitat està relacionada amb el que han descobert els alumnes del seu company. Per exemple, podeu demanar als alumnes si han escollit xifres que representen dates, edats o números d'identificació o comentar algun error que hagin comès.

- C.** Demaneu als alumnes que escullin, de la informació que ha anotat la seva parella, la que li hagi sorprès més. Tot seguit, proposeu-los que la comparteixin amb la classe. Podeu fer que, primer, l'alumne doni la xifra per tal que la resta del grup-classe faci hipòtesis sobre què deu simbolitzar aquell número per al company. Després, algun dels membres de la parella pot compartir amb tot el grup-classe la història que hi ha al darrere d'aquella xifra. D'entre totes les anècdotes que s'expliquen, si voleu, podeu fer que els alumnes votin quina és la més sorprenent, quina és la més romàntica o quina és la més emocionant.
- D.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu preguntar als alumnes si, en l'activitat anterior, han anotat la data del seu naixement. Després, podeu demanar-los si creuen amb els signes del zodíac o la numerologia. Expliqueu-los que en aquesta activitat descobriran com són a partir de la data de naixement. Llegiu l'enunciat i l'exemple en veu alta, o feu que el llegeixi un alumne, i assegureu-vos que han entès com s'han de sumar les xifres, si van néixer abans del dia 10 del mes. En parelles, demaneu-los que determinin, a partir de les instruccions de l'enunciat, quina és la seva xifra. Tot seguit, feu que les parelles llegeixin i comentin els textos dels números que els pertoca. Com que hi apareix lèxic nou, sobretot adjectius, podeu demanar als alumnes que subratllin les paraules noves i que consultin els significats en un diccionari en línia. Per tal de retenir el lèxic nou, podeu aconsellar els alumnes i explicar-los que poden aprendre els adjectius a partir de parelles d'antònims o sinònims (*pencaire* i *mandrós* o *pencaire* i *treballador*). Passats uns minuts, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar si hi ha alumnes que comparteixen el número i, per tant, la descripció. Assegureu-vos que els alumnes entenen el significat d'aquests adjectius nous.
- Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los que expliquin amb les seves paraules els significats d'alguns adjectius. També podeu comentar o demanar que busquin els significats de les expressions *tocar el dos* (anar-se'n), *on en mengen dos en mengen tres* (haver-hi lloc per a tothom), *tenir sempre un sis o un as* (trobar sempre motiu de queixa) o *cantar els vuits i els nous* (divagar innecessàriament). A més, podeu explicar que hi ha adjectius que són típics del llenguatge col·loquial, com ara *pencaire*.
- E.** Com a transició amb l'activitat anterior, pregunteu als alumnes si els ha sorprès que siguin descrits amb aquests adjectius. Tot seguit, en parelles, demaneu-los que comentin si estan d'acord amb el que el número diu sobre la seva personalitat. Feu llegir la bafarada com a exemple. Demaneu-los, doncs, que justifiquin per què estan d'acord o no amb el que es diu a l'activitat anterior. A continuació, demaneu als alumnes que anotin dos o tres adjectius més que els descriguin. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu a l'aula. Ara que som a la Unitat 0, podeu recomanar als alumnes que creïn un document on vagin anotant totes les paraules noves que aniran apareixent al llarg del curs. També poden crear làmines o targetes amb tot aquest vocabulari nou.

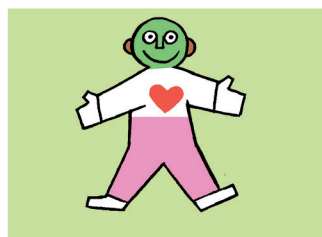
PUNT 2

Els colors de les llengües

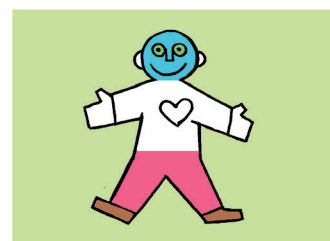
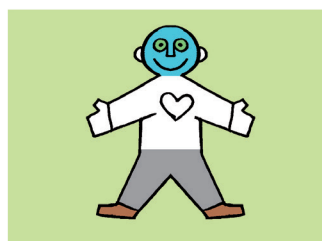
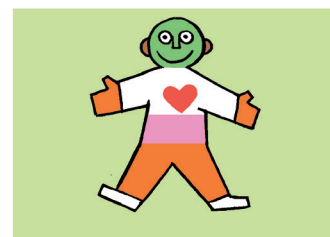
OBJECTIU

L'objectiu és activar estratègies de comprensió lectora a partir de textos molt breus. També es pretén que els alumnes reflexionin sobre la relació que tenen amb les llengües que coneixen.

- A.** Abans de començar, feu que els alumnes llegeixin el títol del punt, *Els colors de les llengües*. Com a escalfament podeu preguntar-los si poden associar un color a alguna llengua. També podeu preguntar als alumnes si creuen que hi ha prejudicis associats a les llengües. En parelles, demaneu-los que llegeixin els tòpics i que comentin amb el company si hi estan d'acord. Tot seguit, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu projectar els prejudicis i comentar-los un per un juntament amb els que aporten els alumnes. Podeu demanar-los si ja coneixien algun d'aquests tòpics o, també, quin els ha sorprès més. Si no ha aparegut a la conversa, podeu preguntar-los si la gent els diu algun tòpic sobre el català, quan diuen que l'estan aprenent.
- B.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els textos, que són testimonis que expliquen quines llengües parlen. Demaneu-los que subratllin amb qui i en quines situacions parlen cada llengua cada un dels testimonis. Tot seguit, feu que comentin amb el company si s'identifiquen amb alguna d'aquestes situacions. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los si parlen amb algú en dos llengües i si són conscients de quan canvien de llengua. També, podeu comentar amb el grup-classe quantes llengües parla cada alumne al llarg del dia. Si els vostres estudiants no viuen en comunitats tan plurilingües, els podeu preguntar si els sorprèn que hi hagi gent que parli tantes llengües.
- C.** Expliqueu als alumnes que sentiran tres persones que reflexionen sobre la relació entre les llengües que parlen, les parts del cos i els colors. Demaneu als alumnes que observin les il·lustracions i expliqueu-los que hauran d'escriure el nom de la persona sota la il·lustració corresponent. Si voleu, els podeu recordar que únicament hi ha tres testimonis, per tant, hi ha més il·lustracions que reflexions. Podeu recomanar als alumnes que prenguin apunts de la informació que va donant cada testimoni com ara el nom de la persona, el nom de la llengua, el color que representa per a ells cada llengua i la part del cos amb què la relacionen.
- Podeu aprofitar per repassar els noms de les parts del cos i els colors.
- Feu escoltar la pista d'àudio una primera vegada perquè marquin les respostes. En acabat, feu que les parelles comparin les solucions. Abans de fer escoltar la pista d'àudio una segona vegada, si ho creieu convenient, podeu posar de manifest als alumnes que el David, el segon testimoni, parla valencià. Si voleu, podeu demanar-los que es fixin en alguns trets del valencià,

SOLUCIONS

Roberta

David

José

com ara la erra a final de mot (*donar*) o les formes amb e final de la primera persona del singular del present d'indicatiu (*use, pense*). Feu escoltar la pista d'àudio una segona vegada perquè els alumnes puguin comprovar les respostes. Corregiu l'activitat amb el grup-classe fent una posada en comú. Si voleu allargar l'activitat, podeu tornar a posar l'àudio i demanar als alumnes que anotin en cada il·lustració a quina llengua es fa referència en cada cas. Si voleu, podeu adreçar els alumnes a la pàgina 198 de les transcripcions, al **Llibre de l'alumne**, per comentar el significat d'expressions com *sentir papallones a l'estómac*, *no parlar ni un borrall* o *cremar les celles*.

- D.** Demaneu als alumnes que pensin en les llengües que parlen, entenen o amb les quals hagin tingut contacte al llarg de la seva vida i demaneu-los que reflexionin sobre la relació que hi tenen. Com a preparació, podeu animar-los a fer esquemes o que escriguin el que vulguin, l'important és que es reflecteixi la biografia lingüística de l'alumne i que s'hi senti identificat. A continuació, demaneu-los que facin un dibuix com el de l'activitat anterior i feu que relacionin cada llengua amb una part del cos i la pintin d'un color. Si no volen fer el dibuix a mà, poden fer-lo en algun programa de l'ordinador, per exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Finalment, feu que els alumnes exposin al grup-classe la seva relació amb les llengües del seu entorn. Si podeu, projecteu el dibuix alhora que l'alumne fa l'exposició. Podeu anar apuntant a la pissarra (o al suport que empreu) el lèxic nou que hi vagi apareixent.

Si teniu un blog del curs, pengeu-hi els dibuixos. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar als alumnes que escriguin un text en què reflexionin sobre aquest tema. Podeu remetre'ls a la pàgina 198 de les transcripcions, al **Llibre de l'alumne**, per tal de consultar els textos de l'activitat anterior.

PUNT 3

Una llengua, una cultura

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a reflexionar sobre què els ha suposat aprendre la llengua i la cultura catalanes i, en general, què aporta aprendre llengües. Alhora, es pretén que els alumnes revisin coneixements lingüístics i culturals.

- A.** Abans de començar, demaneu als alumnes que llegeixin el títol del punt, *Una llengua, una cultura*. Com a escalfament, podeu preguntar als alumnes si estan d'acord amb aquesta afirmació o si, per contra, creuen que parlar una llengua no necessàriament implica conèixer una altra cultura. Després, en parelles, demaneu als alumnes que comentin què els ha aportat aprendre català. Per ajudar-los a respondre aquesta qüestió, demaneu-los que llegeixin les quatre frases que hi ha en l'activitat. Si voleu, podeu demanar-los que reflexionin sobre si els ha canviat el dia a dia després d'haver conegut la llengua catalana. Passeu per l'aula per respondre dubtes lingüístics. Tot seguit, demaneu-los que comentin què els ha sorprès i no oblidaran mai de la cultura catalana. Si voleu, els podeu donar exemples, com ara alguna tradició, algun costum, algun menjar, algun moment històric, etc. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar a algun alumne que expliqui alguna anècdota relacionada amb allò que els hagi sorprès més.
- B.** Com a transició amb l'activitat anterior, demaneu als alumnes si es consideren uns experts de la cultura catalana. Expliqueu-los que en aquest test poden comprovar si ho són. Podeu avançar-los que en el test hi ha informació que s'ha treballat en els anteriors nivells de l'A punt. Feu que responguin, individualment, les preguntes. Tot seguit, feu que comparin els resultats amb els d'un company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu treballar l'activitat més profundament, podeu projectar fotografies de l'edifici Walden 7, ensenyar i comentar el vídeo <https://www.youtube.com/watch?v=ZwsmQggzxQY> sobre la tècnica de la pedra seca o mostrar el mapa lingüístic <https://aldc.espais.iec.cat/files/2013/10/176-El-mirall.pdf> per conèixer l'extensió dels geosinònims *espill* i *mirall*. Tot seguit, demaneu als alumnes que recomptin els encerts i feu que llegeixin els resultats del test. Podeu comentar que les diferents categories (castors, llobatons, raiers i pioners) fan referència a les branques de l'escoltisme als Països Catalans, que s'organitzen segons l'edat de l'escolta. En aquest enllaç <https://skues.wordpress.com/unitats/> hi ha més informació sobre aquestes agrupacions. Finalment, en parelles, demaneu-los que reflexionin sobre si els cal millorar algun aspecte, com ara la cultura, la gramàtica o les expressions.

SOLUCIONS: 1c; 2a; 3c; 4b; 5a; 6b; 7b; 8a; 9a; 10c; 11b; 12c; 13a; 14b

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que escriguin tres preguntes sobre aspectes socioculturals dels territoris de parla catalana. Com en l'activitat anterior, demaneu-los que ofereixin tres opcions de resposta, dos de les quals han de ser incorrectes. Poden emprar internet o el manual per buscar idees. Si voleu, els podeu demanar que almenys una de les preguntes siguin sobre gramàtica, per exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. En acabat, feu que s'intercanviïn les preguntes amb els companys per tal que es posin a prova uns als altres. Si voleu, podeu recollir totes les preguntes, crear un Kahoot i fer que el facin els alumnes durant la pròxima sessió. En darrer lloc, feu una posada en comú amb el grup-classe. Aquest punt de la unitat o ens pot servir per determinar el nivell de partença sobre la cultura catalana dels alumnes i els seus interessos.

Som com som

PUNT DE PARTIDA

Aparences que no enganyen

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és activar els coneixements lèxics sobre col·lectius i introduir vocabulari nou relacionat amb aquest tema.

- A.** Com a escalfament, podeu demanar als alumnes que llegeixin el títol de la unitat, *Som com som*, i pregunteu-los si creuen que aquesta màxima és o hauria de ser certa, això és, que ens hem d'acceptar tal com som. Tot seguit, demaneu que llegeixin el títol del punt, *Aparences que no enganyen*, i demaneu que comentin, en parelles, si creuen que es deixen influenciar per la primera impressió de les persones.

Després, digueu als alumnes que mirin les fotografies i pregunteu-los si reconeixen els col·lectius que hi ha. A continuació, en parelles, demaneu als aprenents que llegeixin les característiques dels col·lectius i les relacionin amb les fotografies. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. També podeu recomanar-los que emprin diccionaris per buscar les paraules noves. Pot ser que desconeguin mots com *punxa*, *or* o *cresta*. Tot seguit, poseu en comú els resultats. Podeu projectar les imatges del llibre en una pantalla per tal que la posada en comú sigui més fàcil i dinàmica. Després, demaneu-los que anotin, si ho saben, quines altres característiques tenen aquests col·lectius. Feu llegir la bafarada com a exemple. Si no en coneixen més, podeu demanar-los que ho busquin a internet. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu el vocabulari nou a la pissarra o al suport que empreu, si feu les classes en línia. Si voleu, també podeu comentar si hi ha falsos tòpics associats a aquests grups. També els podeu preguntar si desconeixien algun dels grups que hi ha a l'activitat o si els ha sorprès alguna de les informacions que acaben de llegir.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- 3 Acostumen a vestir-se amb roba *vintage*: els agrada portar camisa de quadres, ulleres modernes i gorres.
- 5 Els agraden els tatuatges, les motos i vestir-se amb jaquetes negres de pell, texans i botes de punxa.
- 6 Solen trobar-se als parcs o a la plaça per practicar junts la seva afició i els encanta participar en curses i competicions.
- 1 Tendeixen a vestir-se amb roba d'esport ampla i solen dur cadenes i arracades d'or i gorra.
- 2 Els entusiasmen les arracades i els pírcings, solen tenyir-se els cabells de colors i se'ls pentinen en forma de cresta.
- 4 Admiren molts aspectes de la cultura japonesa i els agrada imitar personatges dels còmics.

- B.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu preguntar als alumnes si coneixen altres col·lectius. Feu llegir la bafarada com a exemple. Tot seguit, en parelles, feu que els alumnes llegeixin les paraules del núvol i assegureu-vos que reconeixen aquests grups. Demaneu-los que comentin quins trets tenen els col·lectius que hi ha al núvol de paraules. Si no en coneixen, feu que busquin informació a la xarxa. Si voleu, podeu demanar-los que anotin dos o tres trets de cada grup. Podeu especificar si les característiques han de ser sobre l'estètica o sobre la manera de ser i de fer les coses. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Per fer la posada en comú, si voleu, podeu repartir les paraules del núvol entre el grup-classe i fer que cada parella n'expliqui una a la resta de grup-classe. També podeu projectar una fotografia de cada col·lectiu per tal d'acompanyar la descripció. Anoteu les paraules noves a la pissarra o al suport que utilitzeu.

Podeu fer fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

- C.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu demanar als alumnes quin dels col·lectius de l'activitat anterior creuen que és el més nombrós al seu país o lloc on viuen. En parelles, demaneu-los que diguin com s'anomenen els col·lectius de les activitats **A** i **B** en les llengües que coneixen. Llegiu la bafarada com a exemple. En acabat, feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu a la pissarra alguna de les opcions que aporten els alumnes. Si voleu, també podeu comentar que algunes denominacions com ara *runner* són d'ús corrent en català i que, de fet, n'hi ha d'altres com *punk* que ja s'han incorporat i són, per tant, préstecs lingüístics.
- D.** En parelles, demaneu als alumnes que comentin si s'identifiquen amb algun col·lectiu i expliquin per què. Com a exemple, podeu llegir la bafarada. Feu que detallin quines característiques els defineixen com a membres d'aquell col·lectiu. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú. Si hi ha alumnes que formen part d'algun col·lectiu, podeu demanar-los que expliquin a la resta de grup-classe aspectes sobre aquest col·lectiu. Si voleu, també podeu demanar als alumnes si creuen que avui en dia tendim més a agrupar-nos socialment segons els nostres interessos.

PUNT 1

Tres generacions de pagesos

OBJECTIU

Es pretén activar estratègies d'escaneig d'informació a partir d'un text. S'introdueixen les estructures per fer comparacions d'igualtat i desigualtat. També es presenten expressions relacionades en el món laboral i el complement predicatiu amb els pronoms *en* i *hi*.

- A.** Abans de començar, feu llegir el títol, *Tres generacions de pagesos*. Si voleu, podeu preguntar-los si ells o les seves famílies viuen o han viscut al camp. En parelles, feu que llegeixin la informació de tres membres d'una mateixa família que són pagesos i feu que plantegin hipòtesis de com ha viscut cadascun d'ells. Feu llegir la bafarada com a exemple i feu-los notar que utilitzin les informacions que hi ha a sota de cada fotografia. Podeu dir-los que, per fer hipòtesis, també poden usar altres verbs com *creure*, *pensar* o *trobar* i estructures com *potser* + indicatiu o *pot ser que* + subjuntiu. Segurament no entendran el significat de les expressions que apareixen en l'activitat. Podeu demanar que els busquin en la web [Paremiologia catalana comparada digital](#). Si voleu, també podeu fer que busquin un equivalent a aquestes expressions en les llengües que coneixen (per exemple, *to make a living* per a *guanyar-se la vida*) per tal que quedin clars els significats. Feu una posada en comú amb el grup-classe i assegureu-vos que han entès totes les expressions.

Podeu fer fer l'exercici 3 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu demanar als alumnes si creuen que és difícil guanyar-se la vida al camp. Després, en parelles, feu llegir els textos i demaneu-los que comprovin si les hipòtesis que han fet coincideixen amb la informació dels textos. Si hi ha paraules que no entenen i no les poden deduir pel context, deixeu que els busquin al diccionari. Podeu demanar-los que subratllin les paraules noves, també. N'hi ha que no coneixeran però les poden deduir pel context, com ara *masover* o *inhòspit*. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu conjuntament si els ha sorprès alguna informació que desconeixien.

Si voleu, també podeu demanar als alumnes si aquesta situació sobre el camp també passa en els seus països o llocs de residència. Aquests textos poden donar peu a allargar l'activitat, ja que es pot comentar informació lingüística sobre el vocabulari (*viure a la vall*) o les expressions i estructures (*estar pendent d'algú*), però també informació cultural. Per exemple, podeu comentar si en les cultures dels alumnes, la gent, al camp, viu junta o separada, si la situació també és complicada o si hi ha molta gent jove que se'n va del camp i després hi torna o si, per contra, abandona la tradició familiar.

Podeu fer fer els exercicis 4 i 5 del **Llibre d'exercicis**.

- C.** En parelles, adreceu els alumnes a l'activitat B i feu que es fixin en les formes destacades. Després, feu que escullin quin significat expressen. En acabat, demaneu-los que diguin com funciona aquesta estructura en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe i assegureu-vos que han entès l'ús i l'estructura d'aquestes formes.

Podeu fer fer l'exercici 6 del **Llibre d'exercicis**.

Si voleu, podeu fer veure el documental del programa 30 minuts que, encara que sigui antic, pot anar bé perquè els alumnes vegin l'evolució des del moment en què es filma fins a l'actualitat i fer-los utilitzar les estructures que acaben d'analitzar: <https://www.ccma.cat/tv3/alacarta/30-minuts/un-any-a-pages/video/1416529/>

SOLUCIONS

- ☐ Per fer comparacions de superioritat.
- ☒ Per fer comparacions d'igualtat i desigualtat.
- ☐ Per fer comparacions d'inferioritat.

- D.** En parelles, demaneu-los que pensin en com era la seva vida fa deu anys i feu que la comparin amb la seva vida d'ara. Per fer-ho, digueu-los que utilitzin les estructures destacades de l'activitat B. Si voleu, podeu indicar-los que es fixin en canvis generals que han afectat tota la població i, alhora, en canvis més personals. Si necessiten ajuda, podeu proposar-los que es fixin en les tendències de moda, en les rutines, en els gustos de música, etc. Aquesta activitat servirà, també, per revisar les formes del passat, ja que som en les sessions inicials del curs. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics i assegureu-vos que s'ha fet un ús correcte dels temps del passat i, si convé, repasseu-ne les formes i els usos. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que decideixin quins canvis han millorat substancialment les seves vides, per exemple.
- E.** Expliqueu als alumnes que sentiran una entrevista a tres dels membres de la família de Cal Porter de les activitats A i B que parlen sobre la vida al camp. En parelles, feu que marquin a qui correspon cada una de les informacions. Abans de sentir l'entrevista, digueu als alumnes que llegeixin les frases i assegureu-vos que n'entenen el significat. Poseu l'àudio una primera vegada. Tot seguit, feu que comparin les respostes amb les del company. Torneu a posar l'àudio. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

	CONRAD	TON	ALÍCIA	EVA
1. S'encarrega de la part econòmica de l'empresa.	☐	☐	☐	☒
2. De vell, no se'n sent gens.	☒	☐	☐	☐
3. El seu padrí també se'n deia, de Conrad.	☒	☐	☐	☐
4. De riques, no se'n faran gaire.	☐	☐	☒	☐
5. S'hi va quedar molt, de parat, quan van dir que tornaven a casa.	☒	☐	☐	☐
6. Es pensava que no es quedaria mai calb, però s'hi va quedar de cop.	☐	☒	☐	☐
7. Quan era jove no era tan conservador, però ara s'hi ha tornat.	☐	☒	☐	☐

Si voleu, podeu corregir l'activitat a partir de les transcripcions, a la pàgina 199 del **Llibre de l'alumne**. Alhora, podeu aprofitar i treballar el vocabulari que hi apareix d'una manera més pausada i conscient. Per exemple, podeu comentar els significats de *tenir empenta*, *Déu me'n guard!*, *ser fort com un roure*, *ser agosarat*, *viure plegats* o *quedar-se parat*. Si voleu allargar l'activitat, podeu fer adonar als alumnes de la productivitat de significats del verb *fer* a partir d'estructures com *fer anys*, *fer diners*, *fer bona*, *fer mala cara* o *fer-se gran*, ja que aquest tema el treballaran a les activitats 7 i 8 del **Llibre d'exercicis**. No us atureu a les formes de tractament ni als pronoms personals forts, ja que es treballaran a l'activitat H d'aquest punt.

També podeu comentar que la família de Can Pons parla *pallarès* (català occidental), un geolecte del català nord-occidental que es localitza en el territori històric del Pallars (Catalunya). Podeu projectar un mapa i situar aquest territori. Ho sabem perquè, entre altres característiques, no fa la reducció vocàlica de les vocals àtones (segueix la pronúncia de l'ortografia) i usa mots com *padrí* (*avi*). Per contra, sabem que el periodista parla català central perquè fa la reducció vocàlica de les vocals àtones i el present de subjuntiu és amb *-i* (*cregui*). Si voleu afegir informació cultural, podeu comentar que el *pallarès* està en perill d'extinció perquè es parla en zones rurals amenaçades pel despoblament.

Podeu fer fer els exercicis 7 i 8 del **Llibre d'exercicis**.

- F.** En parelles, feu que es fixin en les parts destacades de l'activitat anterior i feu que encerclin el complement predicatiu al qual fan referència els pronoms *hi* o *en*. Podeu explicar que el complement predicatiu dona informació sobre el subjecte o sobre el complement directe. Feu que es fixin en l'exemple de la frase 2. Demaneu-los que es fixin en les posicions del referent. Feu-los adonar que pot estar davant o darrere del verb (compareu la frase 2 amb la 3, per exemple). Tot seguit, demaneu-los que completin el quadre amb l'infinitiu dels verbs segons si el complement predicatiu es pot substituir per *hi* o *en*. Si cal, podeu adreçar-los al Punt de suport. Cal que quedi clar que usem un pronom o un altre depenent de l'infinitiu. Això no obstant, com s'explica en el Punt de suport, hi ha verbs que admeten els dos pronoms. Feu una posada en comú amb el grup-classe i assegureu-vos que han entès l'ús d'aquests pronoms i el concepte de complement predicatiu, ja que l'hauran de posar en pràctica en l'activitat següent.

Podeu fer fer els exercicis 9, 10 i 11 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

hi:	quedar-se, tornar-se
en:	sentir-se, dir-se, fer-se

- G.** En parelles, demaneu als alumnes que escriguin tres preguntes per conèixer millor el seu company amb alguns verbs destacats de l'activitat E. Com a exemple, llegiu les bafarades. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Tot seguit, demaneu-los que es facin les preguntes. Recordeu-los que, en la resposta, ha d'aparèixer el pronom *hi* o *en* i que, per tant, cal construir una frase i no poden emprar una resposta curta (només *sí* o *no*). Passeu per l'aula i assegureu-vos que estan emprant correctament els pronoms. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer que alguns alumnes plantegin les preguntes que han creat i que les contestin la resta de grup-classe. A la vegada, per consolidar l'ús d'aquests verbs i pronoms, podeu apuntar els verbs i els pronoms a la pissarra o al suport que empreu a l'aula.

- H.** Expliqueu als alumnes que tornaran a escoltar l'entrevista a la família de Cal Porteu. Demaneu-los que es fixin ara en el tractament que s'utilitza entre els participants de l'entrevista. Feu que llegeixin les opcions que han de completar. Expliqueu que es poden usar tres pronoms personals forts: *tu*, *vostè* o *vós* i demaneu als alumnes que facin hipòtesis per saber en quines situacions s'utilitzen. Poseu l'àudio una vegada. En parelles, feu que comparin les respostes. Tot seguit, torneu a les transcripcions de la pàgina 199 del **Llibre de l'alumne** i feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu explicar que l'ús d'aquestes formes de cortesia varien segons la distància interpersonal entre els interlocutors, això és, segons el tipus de relació que tinguin (més o menys propera). Feu notar que amb el pronom *vostè* usem les formes per a la tercera persona del singular. En canvi, la forma *vós* actualment s'empra, sobretot, per adreçar-se a persones d'edat avançada i emprem les formes de la segona persona del plural (*vós*, *m'aconselleu*). Després, demaneu als alumnes que comentin per a què creuen que fan servir cadascuna d'aquestes formes, i per què varien segons l'interlocutor. També, feu que comentin si hi ha diverses formes de tractament en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixin. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu dibuixar a la pissarra o al suport que empreu dos columnes i podeu classificar quines llengües tenen diferents formes de tractament (francès, italià, espanyol) i quines no (anglès).

SOLUCIONS

L'entrevistador al Conrad:	vós
L'entrevistador a l'Alícia:	tu
L'Alícia al padrí Conrad:	vós
El Ton a la seva filla Alícia:	tu
L'Alícia al seu pare Ton:	tu
El Conrad al seu fill Ton:	tu
El Conrad a la seva neta Alícia:	tu
El Ton a l'entrevistador:	vostè
L'entrevistador al Ton:	vostè

Podeu comentar també que l'ús dels diversos tractaments també varia segons la zona dels territoris de parla catalana.

Podeu fer fer l'exercici 12 del **Llibre d'exercicis**.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que comentin quatre aspectes que han canviat en la vida de les persones de generacions anteriors (pares, padrins) o posteriors (fills, nets) pel que fa a la feina, a l'habitatge, a la manera de comportar-se i a l'aspecte físic. Si voleu, podeu assignar un aspecte a cada grup. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu demanar que escriguin les frases. Suggeriu-los que emprin les estructures treballades en l'activitat C. Si voleu, també podeu demanar que usin algun dels verbs amb pronom predicatiu, com els de l'activitat E. Aquesta activitat pot servir per a consolidar aquests dos aspectes treballats en aquest punt. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu que votin els tres canvis més transcendents o amb més ressò entre generacions.

PUNT 2

S'han buscat
i s'han trobat

OBJECTIU

L'objectiu és activar estratègies de comprensió lectora a partir de textos molt breus. S'introdueix lèxic sobre la vestimenta i es treballa la concordança de gènere i nombre amb els colors. També es presenten les oracions i els pronoms relatius en les oracions específiques i explicatives.

A. En parelles, abans de començar, demaneu als alumnes que llegeixin el títol, *S'han buscat i s'han trobat*, i pregunteu-los si entenen què significa. Si no ho saben, podeu fer que busquin el significat d'aquesta expressió per internet o els podeu explicar que indica que la gent que té els mateixos gustos s'acaba unint. Demaneu-los si hi ha una expressió similar en alguna de les llengües que coneixen. Podeu trobar una llista de les equivalències a: <http://refranyer.dites.cat/2007/05/els-que-sassemblen-es-cerquen.html>. També, podeu demanar-los que pensin en una situació en què podrien emprar aquesta expressió. Després, en parelles, feu que llegeixin les paraules de l'activitat, que fan referència a un grup de persones, i feu que busquin el significat en algun dels diccionaris que coneixen. Demaneu-los que es fixin en els matisos de significat i feu que els comentin amb el company. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Pel que fa als matisos de significat, podeu comentar, per exemple, que en un esbart es practiquen danses tradicionals, mentre que un casal té finalitats més diverses (culturals, recreatives, polítiques o religioses). Demaneu-los si en les llengües que coneixen també existeixen aquests conceptes.

B. En parelles, feu llegir els textos i demaneu als alumnes que els relacionin amb el títol corresponent. Feu-los notar que hi ha més títols que imatges. Hi poden haver paraules que desconeguin, com ara *espartanyes* o *faixa*, feu que les busquin al diccionari. A continuació, demaneu als alumnes que comentin en quines d'aquestes tres activitats els agradaria participar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Aquesta activitat ens pot servir per revisar tant la geografia del domini lingüístic com la dialectologia. Si voleu, després d'haver corregit l'activitat, podeu demanar als alumnes que intentin relacionar la localitat del col·lectiu amb la varietat que es parla en aquella àrea. Podeu projectar un mapa del domini lingüístic o emprar Google Maps per situar cada població. Per exemple, la imatge A fa referència a la Colla sardanista de Vic, sabem que són a Catalunya perquè parla de la sardana (que és considerada la seva dansa nacional) i empra mots com *nois*. La imatge B correspon al Club ciclista Mancor de la Vall, municipi situat a Mallorca. A més, el text empra formes del balear, com la forma *vàrem* en el passat perifràstic, les formes de la primera persona del plural del present d'indicatiu acabades en *-am* com *cuidam*, *trobam*, *elaboram* o *anam* i mots com *berenar* (podeu explicar que és la forma que s'usa a Mallorca per a referir-se a l'esmorzar). Finalment, la imatge C està relacionada amb l'Esquí Club d'Andorra, l'esport nacional.

Si voleu, com que hi ha lèxic nou relacionat amb dos camps semàntics, el de les peces de roba i el dels colors, podeu recomanar als alumnes que creïn dos llistes amb les paraules noves, per tal de retenir-les més fàcilment. Feu notar les varietats dialectals pel que fa al lèxic: *calçons / pantalons, camisetes / samarretes, calcetins / mitjons*.

Podeu fer fer l'exercici 13 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

6
A
Diu el poema que la sardana és la dansa més bella de totes les que es fan i es desfan. I els components de les tres colles del nostre esbart hi estan d'acord. Si vols engrandir les colles, només necessites unes espartanyes i ganes de passar-t'ho bé. Aquest cap de setmana ens trobaràs a l'aplec de Torelló: els nois van amb pantalons blau marí, camisa blau cel i faixa groc rovell d'ou; i les noies, amb faldilles gris perla i brusa rosa pàl·lid. Vine a ballar amb nosaltres!

2
B
Vàrem començar a trobar-nos per pedalejar junts fa més de trenta-cinc anys a Mallorca. L'objectiu és passar un temps de qualitat amb bons amics al mateix temps que feim esport i ens cuidam, però també riure i fer un bon berenar! Ens trobam cada diumenge a la plaça del mercat i feim diferents ruttes segons un calendari mensual que elaboram plegats. Ens podeu reconèixer fàcilment, perquè anam ben vistosos: calçons verd oliva, camisetes groc canari i calcetins vermell fort... així ens veuen de lluny.

4
C
Si voleu aprendre a esquiar apunteu-vos a l'Esquí Club d'Andorra. El Club es va fundar l'any 1945 per ensenyar l'esport de la neu als infants i joves andorranos. Actualment compta amb més de 1.400 socis. Cada cap de setmana els nostres joves esquiadors i entrenadors omplen totes les pistes d'esquí del país. Aquest diumenge farem una competició nacional a Pal-Arinsal. Ens reconeixereu perquè portem anorac vermells i pantalons d'esquí negres brillants.

- C. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en la concordança dels elements del quadre del costat, això és, entre les peces de roba i els colors. Feu que busquin exemples en els textos de l'activitat B i feu que completin el quadre amb els exemples corresponents. En acabat, feu que es fixin en els canvis que es produeixen quan es matisen els colors. També, pregunteu-los si saben reconèixer els colors matisats que hi ha a la taula. Hi poden haver paraules que no coneguin, com ara *rovell* o *canari*. Podeu demanar-los que busquin, a la xarxa, algun element que sigui d'aquests colors. Si voleu, també podeu preguntar-los com es diu algun d'aquests colors en alguna de les llengües que coneixen.

Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si no s'adonen dels canvis que hi ha en les estructures per a designar els colors, podeu adreçar-los al Punt de suport.

Si voleu allargar l'activitat, podeu treballar la cançó «Somnis», d'Albert Pla, en què utilitza noms de colors matisats.

Podeu fer fer els exercicis 14, 15 i 16 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

pantalons blaus	pantalons blau marí
camisa blava	camisa blau cel
faixa groga	faixa groc rovell d'ou
faldilles grises	faldilla gris perla
brusa rosa	brusa rosa pàl·lid
calçons verds	calçons verd oliva
camisetes grogues	camisetes groc canari
calcetins vermells	mitjons vermell fort
anorac vermell	anorac vermellós
pantalons d'esquí negres	pantalons d'esquí negres brillants

- D. En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els comentaris i feu que els relacionin amb un dels textos de l'activitat B. Tot seguit, feu que comentin amb el company el lèxic que els ha ajudat a esbrinar-ho. En aquesta activitat apareix lèxic que els alumnes poden desconèixer, com ara *caseta* o *cobla*, deixeu que dedueixin el significat pel context i, després, podeu resoldre conjuntament els dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu aprofitar aquesta activitat per revisar els usos dels pronoms *en* (frases 1, 5), *hi* (frase 2) i *ho* (frases 5 i 7) i podeu demanar-los que assenyalin els referents d'aquests pronoms.

SOLUCIONS

- ② ① Si voleu començar a fer esport però no teniu bicicleta, us en podem deixar una, la qual haureu de retornar després de tres mesos.
- ⑥ ② A la cobla de la Bisbal, que participa sempre a l'aplec, hi toca el meu germà.
- ④ ③ Els esquiadors del club, els quals encara no han participat en cap competició, s'estrenaran aquest diumenge.
- ⑥ ④ Els nois que no tenen faixa l'han de demanar al cap de colla i la podran passar a recollir divendres a la tarda pel local d'assaig.
- ② ⑤ Ja ho veieu, el nostre club, que va començar amb només deu socis, actualment en té més de cent de totes les edats. L'objectiu és fer exercici!
- ④ ⑥ El material d'esquí que no necessiteu durant el lliurament de premis, podeu deixar-lo a la caseta dels pisters.
- ⑥ ⑦ Aquells que no puguin recollir les esparnyes abans de l'assaig podran fer-ho dissabte al matí a la plaça.
- ④ ⑧ Recordeu que diumenge cadascú haurà de portar el dorsal que li ha estat assignat.
- ⑥ ⑨ Les sortides, les quals es preparen i es discuteixen entre els socis, són diferents cada mes.

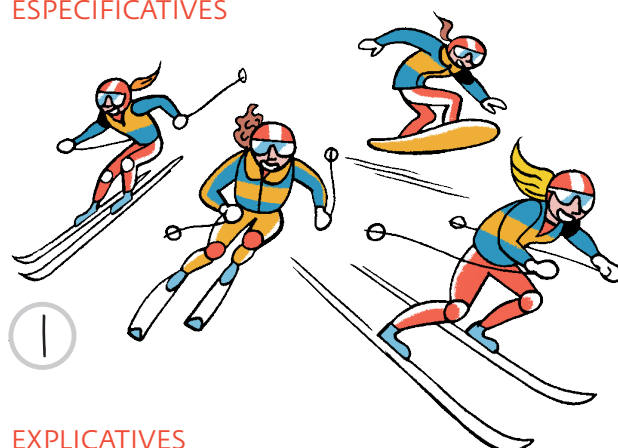
- E.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les oracions relatives destacades dels exemples i feu que les relacionin amb la il·lustració corresponent segons el significat. Abans, però, expliqueu què és una oració de relatiu, és a dir que és una oració que dona una informació sobre algú o alguna cosa com ho fa un adjectiu, per exemple. En acabat, feu que comentin quina és la diferència entre una oració i l'altra. Podeu adreçar els alumnes al Punt de Suport. Feu una posada en comú amb el grup-classe i, si no se n'han adonat, feu notar que la diferència és que en la frase 2 hi ha comes i que això canvia el significat de l'oració. Assegureu-vos que entenen la diferència del significat entre les frases explicatives (que expliquen alguna cosa i que es pot eliminar el fragment que va entre comes) i les especificatives (que restringeixen el grup de què parla l'oració i que no es poden eliminar). Podeu donar exemples molt clars entre oracions explicatives i especificatives i que els alumnes hi hagin de reaccionar: *Els alumnes que duen ulleres aprovaran*; *Els alumnes, que són simpàtics, no hauran de fer els exercicis*, etc. Feu notar la importància de distingir una oració explicativa i especificativa (i escriure comes o no) perquè pot fer canviar el significat.

Podeu fer fer l'exercici 17 del **Llibre d'exercicis**.

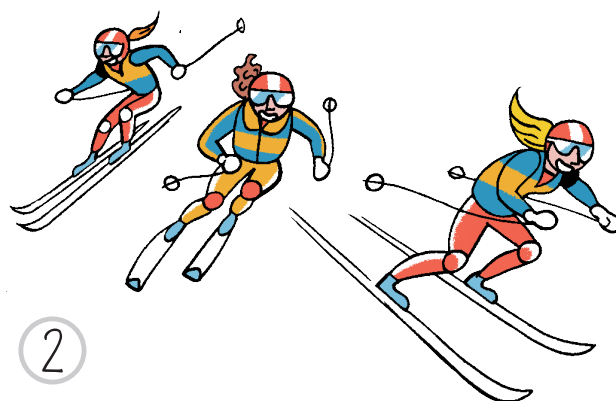
- F.** En parelles, adreceu els alumnes novament als textos de l'activitat D i feu que busquin i encerclin les oracions relatives. Demaneu-los que les classifiquin segons si són explicatives o especificatives i feu que completin el quadre amb els pronoms relatius que les introdueixen. Si voleu, podeu fer que comparin els resultats amb els d'una altra parella. Per fer la posada en comú amb el grup-classe, podeu adreçar-los al quadre de pronoms relatius que hi ha al Punt de suport. Assegureu-vos que han entès que els pronoms *el qual*, *la qual*, *els quals* i *les quals* només es poden emprar en oracions explicatives, això és, entre comes.

Podeu fer fer els exercicis 18 i 19 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS ESPECIFICATIVES

EXPLICATIVES

SOLUCIONS

	NÚMERO DE LA FRASE	PRONOMS RELATIU
EXPLICATIVA	1, 2, 3, 5, 9,	que, el qual, la qual, els quals, les quals
ESPECIFICATIVA	4, 6, 7, 8	que

- G.** Per tal de consolidar l'estructura i l'ús de les oracions de relatiu, en parelles, demaneu als alumnes que escriguin una oració de relatiu explicativa i una d'especificativa. Demaneu-los que acompanyin cada frase amb un dibuix per il·lustrar cada exemple, com en l'activitat E. En acabat, feu que ensenyin els exemples a les altres parelles. Finalment, feu una posada en comú i projecteu alguns dels dibuixos creats pels alumnes.

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, demaneu als alumnes que pensin en ciutats que es caracteritzen per uns colors determinats (perquè tenen, per exemple, moltes zones verdes, un riu, un llac, el mar o un desert, les façanes, etc.). També poden pensar en els colors que els evoquen algunes de les ciutats que coneixen. Per exemple, podeu dir que Andorra pot evocar el color blanc o verd, per la neu de les muntanyes a l'hivern o l'herba dels prats i dels boscos a la primavera. Podeu dir-los que utilitzin noms de colors amb matisos, com els que han anotat a l'activitat C. Després, feu que diguin de quins colors són algunes de les ciutats o pobles que coneixen. Demaneu-los que busquin imatges d'aquests llocs a la xarxa. Finalment, feu una posada en comú i demaneu als alumnes que presentin al grup-classe les imatges i els colors amb els quals les relacionen. Per fer-ho, projecteu les imatges. Podeu demanar als alumnes que comentin si estan d'acord o no amb aquestes connexions. L'objectiu és que utilitzin els noms dels colors amb matisos.

PUNT 3

La bretxa generacional!

OBJECTIU

L'objectiu és activar els coneixements lèxics sobre adjectius per definir una generació. També es presenten les oracions de relatiu sense antecedents i els prefixos intensificadors.

- A.** En parelles, feu llegir el títol, *La bretxa generacional!*, i demaneu-los que comentin si creuen que hi ha diferències en la manera de ser segons l'any en què hagi nascut. Expliqueu, si cal, el significat de la paraula *bretxa*. Podeu dir que hi ha altres tipus de bretxa, com la bretxa digital. Després, feu que observin la il·lustració i feu que diguin a quina generació pertanyen. Tot seguit, demaneu-los que llegeixin els adjectius. Assegureu-vos que coneixen el significat de cada adjectiu. Demaneu-los que triïn els adjectius que creuen que defineixen cada generació. Podeu dir que han de triar dos adjectius per a cada generació i, per tant, hauran d'usar algun adjectiu més d'una vegada. Feu que llegeixin les bafarades com a exemple. Si voleu, podeu recordar-los que poden emprar verbs com *pensar*, *creure* o *semblar* i estructures com *en la meua opinió* per fer les hipòtesis. Podeu projectar la imatge de l'activitat i fer una posada en comú amb el grup-classe i comentar si estan d'acord o no amb els adjectius que han atorgat a cada generació.
- B.** En parelles, feu que llegeixin els enunciats que defineixen les generacions de l'activitat anterior i demaneu-los que els relacionin amb la generació que correspongui. Tot seguit, demaneu-los que busquin un adjectiu per descriure cada generació. Poden emprar algun dels adjectius de l'activitat anterior o buscar-ne d'altres. Per exemple, poden relacionar la frase 5 amb els adjectius *activista* o *reivindicatiu*.

En aquest punt apareixeran molts d'adjectius per descriure el tarannà de les persones. Podeu proposar els alumnes que creïn una llista per tal d'aprendre'ls més fàcilment. També poden aprendre'ls creant parelles de sinònims o, per contra, d'antònims. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los que pensin en alguna persona que coneguin d'alguna d'aquestes generacions i que comentin si és tal com se la defineix en aquestes frases.

SOLUCIONS

- 5 1. Aquells que han nascut en un món completament tecnològic utilitzen només les xarxes per relacionar-se.
- 3 2. Els que han nascut a les acaballes del segle xx són víctimes de la globalització i s'han vist més afectats per les crisis mundials del segle xxi.
- 4 3. Aquells qui van néixer entre dos segles van descobrir el concepte d'influencers i necessitaven tutorials per fer qualsevol cosa.
- 1 4. Tots els que han viscut l'explosió demogràfica mundial i l'èxode del camp a la ciutat mantenen els valors familiars tradicionals.
- 2 5. Qui ha protagonitzat reivindicacions socials històriques d'àmbit mundial i lluites polítiques sap que la vida no et regala res.

Podeu fer fer l'exercici 20 del **Llibre d'exercicis**.

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els relatius destacats als enunciats de l'activitat anterior. Feu que comentin com funcionen en una llengua que coneguin. En acabat feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu alguna de les traduccions a la pissarra o al suport que utilitzeu. És un bon moment per interrelacionar el català amb les llengües que els alumnes duen a l'aula. Podeu adreçar-los al Punt de suport. Feu que s'adonin que convé concordar el relatiu amb la resta de la frase, això és, després de *tots els que* hi ha d'anar un verb en plural.

Podeu fer fer els exercicis 22 i 23 del **Llibre d'exercicis**.

- D.** En parelles, expliqueu-los que han d'escriure una frase sobre una de les generacions esmentades. Per a fer-ho, demaneu als alumnes que utilitzin els relatius destacats de l'activitat B. Si voleu, també els podeu dir que emprin alguna de les paraules noves que han après en aquest punt. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. A continuació, feu que s'intercanviïn les frases amb altres parelles i

demaneu-los que esbrinin a quina generació fan referència. Finalment, feu una posada en comú, podeu projectar alguna de les frases que han anotat i determinar conjuntament a quina generació es refereixen. Si voleu allargar l'activitat, podeu posar als alumnes el vídeo sobre els mil·lennistes i comentar-lo conjuntament: <https://www.youtube.com/watch?v=Raq1QeZxFGc>. Com veureu, les persones que intervenen en el vídeo parlen balear, per tant, també pot ser una bona oportunitat per treballar la variació lingüística.

- E.** En parelles, feu que els alumnes llegeixin el text i demaneu-los que subratllin les característiques de la generació Z. Abans, però, demaneu als alumnes que es fixin en la fotografia de l'article i que comentin quines característiques poden tenir aquesta generació. Tot seguit, demaneu-los que comentin si les seves generacions comparteixen algun tret amb la generació Z. En el cas que siguin d'aquesta generació, feu que comentin si estan d'acord o no amb el que es diu d'ells. Com que hi ha lèxic nou, podeu demanar que subratllin les paraules noves. Feu una posada en comú amb el grup-classe, podeu comentar si el text reflecteix tòpics o si, en canvi, s'ajusta a la realitat. Per presentar les paraules noves que han aparegut en el text, podeu copiar-les a la pissarra o al suport que empreu o destacar-les al text i comentar-ne el significat.

Podeu fer fer l'exercici 21 del **Llibre d'exercicis**.

- F.** En parelles, feu que es fixin en les paraules destacades del text de l'activitat E i demaneu-los que completin el quadre. Si voleu, podeu demanar-los si saben alguna altra paraula amb algun d'aquests prefixos.

Podeu fer fer l'exercici 24 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

hiper	hiperactius, hiperconnectats
sobre	sobredosi, sobrecàrrega
super	superexigents, superpreparats
ultra	ultrasensibles

- G.** Expliqueu als alumnes que sentiran tres persones que parlen dels joves de la generació T o alfa. En parelles, feu que llegeixin les afirmacions i expliqueu-los que hauran de marcar si els enunciats són veritables o falsos. Assegureu-vos que entenen el significat de les paraules, sobretot dels adjectius. Poseu l'àudio una vegada. Tot seguit, feu que comparin els resultats amb el company. Si cal, poseu l'àudio una segona vegada. Podeu corregir l'activitat a partir de les transcripcions, que són a les pàgines 199 i 200 del **Llibre de l'alumne**. Si voleu, podeu comentar les expressions *veure el got mig ple i tenir maldecaps*. També, si voleu treballar més l'activitat, podeu demanar als alumnes si tenen coses en comú amb la Maria i el Daniel.

Podeu fer fer l'exercici 25 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

V	F	
☒	☐	1. La Maria és pessimista i el Daniel optimista.
☐	☒	2. La generació T és una generació infeliç.
☒	☐	3. La Maria és rebel però molt tendra i el Daniel és tolerant i culte.
☒	☐	4. El Daniel és exigent amb el professorat.
☐	☒	5. La Maria no és gens tolerant amb els companys.
☒	☐	6. Aquesta generació creix en una societat multicultural i plurilingüe, amb una mobilitat europea molt intensa.

H. En parelles, feu que es fixin en els adjectius destacats de l'activitat anterior i demaneu que els classifiquin segons la flexió de gènere. Per assegurar-se que ho fan bé, feu que els busquin al diccionari per saber si tenen una o dos terminacions. Si voleu, busqueu una paraula amb tot el grup-classe, com a exemple de com ho han de fer. Per exemple, podeu buscar *intel·ligent* i feu notar als alumnes que en l'entrada ja no apareix la forma en femení (com sí que passa en mots com *bonic*). També, podeu recomanar-los que llegeixin els exemples per tal d'esbrinar si l'adjectiu és invariable al gènere. Podeu avançar-los que en la Unitat 2 aprendran més coses sobre els diccionaris i els altres materials de consulta. A continuació, demaneu als alumnes que escriguin altres exemples. Feu una posada en comú amb el grup-classe, dibuixeu a la pissarra dos columnes (adjectius variables i adjectius invariables) i anoteu els adjectius que vagin aportant. Si voleu, també podeu adreçar els alumnes a les pàgines 178 i 179 del Resum gramatical, al **Llibre de l'alumne**, on hi ha un quadre amb els adjectius invariables al gènere.

També, ara o després del Punt sociocultural, podeu fer fer l'exercici 26 del **Llibre d'exercicis**, per repassar tots els continguts de la unitat.

SOLUCIONS

INVARIABLES	VARIABLES
pessimista	culte
tolerant	tendra
exigent	europèu
irreverent	
multicultural	
plurilingüe	
rebel	
optimista	
pessimista	
infeliç	

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que facin una pluja d'idees de com creuen que serà la següent generació. Feu que emprin els adjectius apresos en aquest punt. Després, demaneu-los que organitzin la informació i feu que escriguin una breu descripció sobre la futura generació. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. A continuació, feu que cada grup presenti la descripció a la resta de grup-classe. Finalment, feu que comentin si han coincidit en algunes característiques generacionals.

PUNT SOCIOCULTURAL

Força, equilibri, valor i seny

OBJECTIU

L'objectiu és apropar els estudiants a una de les tradicions de la cultura catalana, la dels castells, i desenvolupar la comprensió lectora i la competència intercultural dels estudiants.

A. En parelles, feu llegir el títol, *Força, equilibri, valor i seny*, i demaneu als estudiants que comentin si entenen aquests conceptes. De fet, el mot *seny* ja es va treballar en la Unitat 0. Demaneu als alumnes que facin hipòtesis sobre el significat del lema dels castellers i que comentin per què creuen que el componen aquestes quatre paraules. Feu llegir la bafarada com a exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu explicar que aquest lema és un vers d'una cançó de Josep Anselm Clavé.

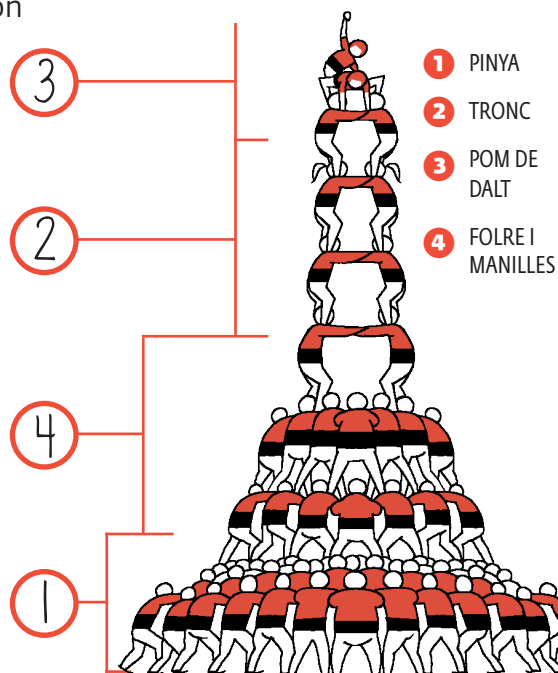
B. Abans de llegir el text, demaneu als alumnes que diguin què saben dels castellers i aneu apuntant la informació a la pissarra perquè els pot ajudar a entendre millor el text. Després, en parelles, feu llegir el text sobre els castellers i demaneu als alumnes que marquin quins dels temes s'hi tracten. Assegureu-vos que els aprenents entenen totes les paraules. Podeu demanar que comparin els resultats amb una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu preguntar-los si els ha sorprès alguna informació que apareix en el text o si ja coneixien alguns dels temes que s'hi tracten o podeu fer referència a la informació que heu fet fer abans de llegir el text. A més, si voleu, podeu seguir treballant aquest tema a partir d'aquest vídeo, en què apareixen curiositats sobre aquestes torres humanes, què simbolitzen i la història d'aquesta tradició: <https://www.youtube.com/watch?v=ZgfoOgNgQAc&t=81s>

També podeu dir que mirin la web www.castellers.cat on poden trobar més informació sobre els castellers.

C. Expliqueu als alumnes que sentiran la descripció de les parts d'un castell. Feu que llegeixin els noms que hi ha i expliqueu-los que hauran de relacionar cada nom amb la part corresponent de la il·lustració. Poseu l'àudio una vegada. En acabat, podeu fer que comparin les solucions amb les d'un company. Tot seguit, torneu a posar l'àudio. Per corregir l'activitat, feu una posada en comú amb el grup-classe i projecteu la imatge. Si voleu aturar-vos i estendre-us en aquest tema, en aquesta web es detallen totes les parts d'un castell humà i la funció que tenen: <https://xarxanet.org/cultural/noticies/guia-castellera-per-a-principiants-les-parts-d-un-castell>

SOLUCIONS

- ☒ La vestimenta dels castellers
- ☐ El nom de les colles
- ☐ Els estatuts de cada colla
- ☒ Els tipus de castells
- ☐ Els valors que transmet fer castells
- ☒ L'origen dels castellers
- ☐ Les parts d'un castell
- ☒ Qui pot fer castells

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que busquin dos colles castelleres per internet. Expliqueu-los que cal que n'apunten el nom, d'on són i el color de la camisa que els identifica. Si voleu, els podeu dir que busquin informació en aquesta web, on hi ha un catàleg amb totes les colles castelleres: <https://castellers.cat/colles/> Per tal d'evitar que els alumnes triïn les mateixes colles, podeu repartir-les entre el grup-classe. També els podeu demanar que busquin l'escut de la colla o, fins i tot, que intentin localitzar un vídeo on apareguin pujant un castell. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, demaneu-los que presentin les colles que han escollit al grup-classe.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin els mapes conceptuals amb el lèxic que coneixen per a descriure la seva generació. Podeu passar per l'aula per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Podeu explicar-los que poden afegir-hi més fletxes si ho necessiten. Feu una posada en comú.
2. Demaneu als alumnes que completin les combinacions amb les estructures que coneixen. Podeu suggerir-los que busquin alguna combinació als textos de la unitat. Feu una posada en comú amb els alumnes i, si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu. Podeu reptar els alumnes a escriure més de tres solucions per a cada cas. Tingueu en compte que hi poden haver més solucions.

SOLUCIONS

FER-SE

ric, vell, poruc...

QUEDAR-SE

calb, cec, sord...

TORNAR-SE

tradicional, conservador, vegetarià...

FONÈTICA

1. Feu que els alumnes escoltin les paraules següents i demaneu-los que escriguin *a* o *e* en els espais buits. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin els resultats amb el company. Tot seguit, demaneu-los que comentin quin so representen la *a* i la *e*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Assegureu-vos que s'adonen que el so que representa aquestes dos lletres en posició àtona, en català central, és [ə]. Si voleu, podeu explicar-los que aquest fenomen de neutralització també el trobem en la *o* i la *u* àtones, que conflueixen en [u]. Podeu demanar als alumnes que expliquin quines estratègies empren per saber si cal escriure *a* o *e* en aquests contextos. Per exemple, els noms masculins normalment acaben en *-e* (*llibre, metge*) mentre que els noms femenins acaben en *-a* (*poma, dona*), però hi ha casos que no segueixen aquesta norma. Si voleu, podeu accedir a aquesta web i comentar les normes amb el grup-classe: https://aplicacions.llengua.gencat.cat/itineraris-aprenentatge/suficiencia/scl/scl5/scl52/scl52_o2_15.htm

Recordeu que aquest àudio mostra la distinció fonètica del català central, en què la *e* i la *a* àtones es converteixen en la vocal neutra *ə*. Per contra, en català occidental la *a* i la *e* àtones es mantenen i no es neutralitzen. Conseqüentment, són fàcilment discriminables perquè només cal seguir la pronúncia marcada en l'ortografia.

2. Feu escoltar la pista d'àudio als aprenents i demaneu-los que es fixin en l'entonació de les frases. Digueu-los que posin comes quan convingui, segons l'entonació de l'oració explicativa o especificativa. Feu-los escoltar la pista d'àudio una segona vegada i demaneu-los que repeteixin les frases. Podeu fer-los repetir cada frase després d'haver-la escoltat i demanar-los que les practiquin un cop més en parelles. Si ho creieu convenient, podeu fer que dibuixin alguna imatge per a representar què es diu en la frase.

SOLUCIONS

1. unes besties romàntiques
2. un germà activista
3. una colla alegre
4. una dieta vegetariana
5. uns nois conformistes
6. un uniforme negre
7. unes padrines emprenedores
8. unes idees pragmàtiques
9. un alumne somiatruïtes
10. unes faldilles negres
11. un esperit jove
12. un grup amable

SOLUCIONS

1. Els nens que van vestits amb un uniforme blau són del casal d'infants El Llamp.
2. Els de la generació Z, que van néixer entre el 1994 i el 2010, són irreverents.
3. Els castellers de Sants, que porten camisa grisa, assagen divendres al vespre.
4. La família que vivia a casa Armengol ven formatges artesans.
5. Els nadius digitals, que estan hiperconnectats, són fills d'una crisi econòmica.
6. Els gòtics que no van vestits de negre són una excepció.

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Expliqueu als alumnes que han de crear dos grups: un estarà format per les persones que van néixer durant els primers sis mesos de l'any (de gener a juny) i l'altre pels que van néixer durant la segona meitat de l'any (de juliol a desembre). Feu fer els grups.
- B.** Tot seguit, demaneu als alumnes que escriguin una descripció del seu grup, tenint en compte les característiques de les persones nascudes a la primera o segona meitat de l'any. Proposeu-los que s'inventin un nom per al grup. Recomaneu-los que facin una pluja d'idees. Feu que expliquin alguns trets, alguns gustos i algunes qualitats que els defineixin pel fet d'haver nascut a la primera o a la segona meitat de l'any. Recordeu-los que emprin el lèxic nou que han après en aquesta activitat. També podeu suggerir-los que creïn oracions de relatiu sense antecedent. Demaneu-los que posin exemples. Podeu dir-los que, més o menys, és com quan a l'horòscop es descriu una persona segons el seu signe del zodíac. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics.
- C.** Finalment, feu que escriguin un text amb la descripció i feu que el presentin a la resta de companys. Un cop hagin acabat les presentacions, demaneu-los que comentin si hi ha característiques comunes entre tots dos grups. Si teniu un blog del curs, podeu penjar-hi els textos. En cas que no tingueu cap blog, podeu penjar-los al fòrum del campus virtual de l'aula o podeu demanar als alumnes que s'enviïn els textos per correu electrònic i els comentin a través de l'eina col·laborativa Google Docs.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, demaneu als alumnes que triïn un col·lectiu que es caracteritzi pel fet de compartir uns gustos, una vestimenta, un comportament, una ideologia, etc. Feu que busquin més informació a la xarxa.
- B.** En segon lloc, demaneu-los que preparin una presentació del col·lectiu. Han d'explicar com és, què fa i quins gustos té. També han de descriure com s'acostuma a anar vestit i pentinat i per què, etc. Podeu adreçar els alumnes al punt 1 de la unitat, on hi ha frases en què es descriuen alguns col·lectius.
- C.** Finalment, feu que els alumnes pengin el text i la imatge al blog de classe o a l'espai virtual de l'assignatura. Si no en teniu, podeu enviar el text per correu electrònic o, simplement, projectar-lo a l'aula. Demaneu als alumnes que llegeixin els textos sobre els col·lectius que han escollit els seus companys i feu que en facin comentaris o demanin aclariments sobre el col·lectiu que han descrit.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

El poder de la paraula

PUNT DE PARTIDA

Mot a mot

OBJECTIU

En aquest punt s'introdueix vocabulari nou relacionat amb les categories gramaticals i lèxiques.

- A.** Abans de començar, en parelles, podeu demanar als alumnes que llegeixin el títol de la unitat, *El poder de la paraula*, i els podeu preguntar, com a escalfament, si creuen que són convincents o no quan parlen. Després, en parelles, feu que observin la fotografia i diguin si saben de quin joc es tracta. Demaneu-los si coneixen altres jocs en què necessiten la llengua i les paraules per jugar-hi. Tot seguit, feu una posada en comú amb el grup-classe, podeu comentar que el joc de la imatge és l'Scrabble. Podeu demanar-los si hi han jugat mai, per exemple, i com s'hi juga i en quines llengües hi han jugat. Pel que fa a altres noms de jocs lingüístics hi ha, entre molts d'altres, els mots encreuats, els jeroglífics, les sopes de lletres, el Pictonary o el Díxit. També, podeu explicar-los que hi ha aplicacions gratuïtes de jocs lingüístics que es poden descarregar com ara la de Leximots:

https://www.gencat.cat/llengua/apps/appsetmana_fitxa.html?captid=30356.

A més, podeu explicar-los que poden jugar en línia a l'Scrabble en català:

<https://catamots.org/ShowAuthentication.do>

- B.** Demaneu als alumnes si saben com es classifiquen les paraules i si en saben els noms. Escriuiu les categories a la pissarra i expliqueu-los què és el meta-llenguatge. Després, en parelles, demaneu-los que llegeixin les paraules i les relacionin amb la definició corresponent. Si voleu, podeu proposar-los que escriguin, al costat de cada definició, una paraula de la categoria descrita. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- 3 És un tipus de paraula que fa referència a una persona, a un animal o a una cosa concreta o abstracta. Té gènere i nombre i es classifica en comú i propi.
- 1 És una classe de paraula que complementa un nom i en diu alguna característica. Té formes diferents segons el nombre i el gènere, i concorda amb el nom al qual complementa.
- 4 És una paraula que expressa les accions, els estats, l'existència o els processos d'algú o d'alguna cosa. Es pot flexionar en temps, aspecte, mode, nombre i persona.
- 2 És un determinant que acompanya el nom i indica que ens referim a un element conegut o a l'espècie en general. Té formes diferents per al masculí, el femení, el singular i el plural.

- C.** En parelles, feu que classifiquin les paraules de la fotografia en les categories de l'activitat anterior. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar als alumnes que creïn una frase amb el màxim nombre de mots dels de la taula, per exemple «el goril·la ros rema» o «el goril·la ros mira la tarda».

Podeu fer fer els exercicis 2 i 3 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

NOM: goril·la, tarda

ADJECTIU: llarg, ros

VERB: remar, mirar

ARTICLE: el, la

- D.** Demaneu als alumnes que, individualment, contestin l'enquesta. Després, en grup, feu que comentin les respostes. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Hem de tenir en compte que és un dels moments en què les llengües dels alumnes entraran a l'aula. Podem aprofitar-ho i anotar la traducció en català d'aquestes paraules.

PUNT 1

Un mar de paraules

OBJECTIU

L'objectiu és aprendre a emprar correctament la informació que ens proporciona un diccionari. S'activen estratègies d'escaneig d'informació a partir de textos escrits i orals.

- A.** Com a escalfament, feu llegir el títol del punt, *Un mar de paraules*, i demaneu-los si poden deduir què vol dir, en aquesta frase, el mot *mar*. Expliqueu-los que, en aquests contextos, denota un sentit d'abundància o de gran extensió (com en *la mar de bo*, per exemple). Tot seguit, en parelles, feu que llegeixin la llista dels diferents tipus de diccionaris i diguin per a què serveixen i quina informació aporten. A continuació, feu que comentin quan acostumen a utilitzar diccionaris. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Com a transició amb l'activitat següent, els podeu preguntar quin és el diccionari que empren més a l'hora d'estudiar català. Si ho creieu convenient, podeu demanar que busquin un exemple de cadascun d'aquests diccionaris relacionats en la llengua catalana. Si voleu allargar l'activitat, podeu adreçar els alumnes a aquest enllaç <http://www.onadaedicions.com/didactica/paraulesinaudites.pdf> i revisar quins diccionaris de la llengua catalana coneixen.

Podeu fer fer els exercicis 4, 5 i 6 del **Llibre d'exercicis**. Demaneu als alumnes que consultin al diccionari la informació que es dona de les paraules dels exercicis.

- B.** En parelles, feu que els alumnes observin els textos i diguin com són i on els podem trobar. Després, demaneu-los que llegeixin les definicions i relacionin el significat de les abreviacions que hi apareixen amb el significat corresponent que hi ha a la llista. Assegureu-vos, però, que els alumnes entenguin els significats de les abreviacions. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu-los adonar que els diccionaris també llisten els significats de frases fetes. Si voleu, per fer la correcció, podeu projectar aquest blog <https://www.auladecatala.com/el-diccionari-general/> i comentar més pausadament l'estructura dels diccionaris i la diversitat d'abreviatures. Si voleu, podeu preguntar als alumnes si reconeixen algun dels diccionaris de les imatges. Per exemple, les entrades són adaptacions del DIEC, del DNV, del DCVB, del DIDAC i de l'Enciclopèdia Catalana. També els podeu preguntar si els han consultat mai o si n'usen un o un altre depenent de què busquen. Per exemple, en el DNV hi ha els paradigmes de tots els verbs, un arxiu sonor amb la pronúncia recomanada i la transcripció fonètica de cada mot, mentre que en el DIDAC a vegades hi ha il·lustracions per acompanyar les definicions o en el DCVB se situa geogràficament cada variant lingüística. Ara bé, és convenient remarcar als alumnes que el DCVB no és un diccionari normatiu, tot i que és una obra lexicogràfica molt prestigiosa.

Podeu fer fer l'exercici 7 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

doldre [quant a la flexió, com valer]

17 **doldre** [v. intr. LC] Causar sentiment, saber greu. *Li dolia que tractessin el seu fill tan malament. Ja li dol, de no poder venir! Li ha dolgut molt de perdre aquesta ocasió.*

15 **doldre** [v. intr. pron. LC] Sentir aflicció, dolor. *Des que va caure es dol molt dels ronyons.*

2 **doldre** [v. intr. pron. LC] Manifestar aflicció, lamentar-se. *Tu no et dols de les desgràcies dels altres.*

23 **doldre's d'algu** [LC] Compadir-lo.

24 **doldre** [LC] Ésser de doldre Ésser lamentable.

TASSÓ

3 1. Tassa de terrissa, de porcellana o de metall, més gran que la tassa ordinària, amb anses o sense (País Valencià); **cast.** *tazón*, *escudilla*.

12 2. Got, vas de vidre o de metall per a beure aigua, vi o licors (**Mall.**); **cast.** *vaso*.

8 3. Recipient ample dins el qual cau l'aigua d'una font; **cast.** *tazón*.

6 4. Atuell de metall semiesfèric amb un mànec de cullera.

4 **Fon.:** *tasó* (**or.**, **bal.**); *tasó* (**val.**).

2 **Etim.:** derivat de *tassa*.

16

sacsó

5 [1429; potser **der.** de *sacsar*, **sacsao* (**ll.** -*atione*), sense gaire relació semàntica, o més aviat del **ll.** *sectio*, -*ōnis* 'acció de tallar o fer un sec', de la mateixa arrel de *sac*, *sac* amb una anomalia d'evolució]

11 **escarràs** [**pl.** -*assos*]

13 1 **escarràs** [m. LC] Estellicó.

9 2 **escarràs** [m. LC] Gotim.

14 2 **escarràs** [m. LC] Penjoll de fruits.

3 1 **escarràs** [m. LC] Persona que fa la feina més pesada d'una casa, d'una treballada, etc. És l'escarràs de la casa. Fer d'escarràs. Fer servir d'escarràs algu.

3 2 **escarràs** [m. LC] Ésser un escarràs de

dropo dropa dropes drops

1 **dropo** [adj. i nom m. i f.]

7 **frase feta**

1 Que no li agrada gens treballar. Un dropo pot passar-se el dia dormint i jaient al sofà.

2 **Fer el dropo** és estar sense fer res.

- C.** En parelles, feu que tornin a llegir les definicions de l'activitat anterior i marquin en quines es dona informació sobre els aspectes del quadre. Abans, però, assegureu-vos que els alumnes entenguin el significat dels aspectes que es demana que busquin a les definicions. En acabat, demaneu-los que comentin quines altres informacions hi podem trobar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Per exemple, en el DCVB podem trobar la traducció del mot en altres llengües (vegeu l'entrada de *tassó*).

Si voleu, podeu demanar-los que busquin en les entrades de diccionaris de l'activitat **B** un exemple de cada una de les categories que apareix al quadre. També podeu comentar si coneixien els mots que són definits.

- D.** En parelles, feu que busquin una mateixa paraula en tres diccionaris diferents i que comparin la informació que en dona cadascun. Podeu proposar que cada parella busqui un mot diferent o, per contra, proposar una o dos paraules i que els alumnes, en parelles, en comentin les diferències. Si ho creieu convenient, podeu proposar-los que busquin un mot que estigui connotat culturalment com ara *bruixa*, *home* i *dona* o *català* (llengua). També els podeu proposar que busquin paraules de categories diferents: noms, verbs, adjectius, etc. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si cada parella ha buscat un mot diferent, podeu demanar-los que exposin les diferències que han trobat als seus companys. També podeu projectar les definicions de cada diccionari.
- E.** En parelles, demaneu-los que comentin quines estratègies utilitzen per aprendre paraules noves. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu que afegixin almenys dos estratègies o consells que els ajuden a aprendre el lèxic en català. Al cap d'uns minuts, feu una posada en comú amb el grup-classe. Animeu els aprenents a compartir les seves experiències a l'hora d'estudiar català. Podeu fer una llista amb les seves respostes i els consells més útils que han aportat.
- F.** Com a transició amb l'activitat anterior, en parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les estratègies que hi ha i demaneu-los que comentin si n'han emprat alguna. No us atureu en aquesta pregunta, ja que ho hauran de comentar més detingudament després. Tot seguit, expliqueu als alumnes que sentiran una entrevista a una lexicògrafa i demaneu-los que marquin les estratègies que aconsella per ampliar el lèxic. Alerteu-los que és un àudio llarg (gairebé vuit minuts). Poseu l'àudio una vegada. A continuació, demaneu que comparin les respostes amb les del company. Si cal, torneu a posar l'àudio. Podeu fer la correcció a partir de les transcripcions de les pàgines 200 i 201, al **Llibre de l'alumne**. Aquest text pot servir per a comentar lèxic, per exemple, hi ha sintagmes com *encetar el tema*, *llançar una pregunta*, *parlar amb propietat*, *enriquir el lèxic* o *picar la curiositat* que potser desconeixen.

Després, feu una posada en comú amb el grup-classe. Tot seguit, demaneu-los que comentin quines estratègies de la llista de l'activitat creuen que són més útils. Podeu fer un rànquing en què apareguin les que són més útils i les que menys.

Podeu fer fer l'exercici 8 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

	1 DOLDRE	2 TASSÓ	3 SACSÓ	4 ESCARRÀS	5 DROPO
Etimologia	☐	☒	☒	☐	☐
Pronunciació	☐	☒	☐	☐	☐
Informació gramatical	☒	☐	☒	☒	☒
Exemples	☒	☐	☐	☒	☐
Particularitats locals	☐	☒	☐	☐	☐
Expressions o frases fetes	☒	☐	☐	☒	☒

SOLUCIONS

- ☒ Llegir molt.
- ☐ Enganxar per la casa pòstits amb paraules noves.
- ☒ Exposar-se a contextos i temes diferents.
- ☒ Fer llistes de les paraules noves.
- ☐ Aprendre la lletra de cançons de memòria.
- ☐ Llegir paraules del diccionari cada dia.
- ☒ Forçar-se a utilitzar paraules noves.
- ☐ Estudiar la traducció de cada paraula.

- G.** Expliqueu als alumnes que tornaran a escoltar l'entrevista i demaneu-los que apuntin què són els falsos amics. Poseu l'àudio una vegada. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu-ne el significat. A continuació, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin exemples de falsos amics entre diferents llengües i el català. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Per fer la posada en comú, podeu fer columnes a la pissarra o al suport que empreu, una per a cada llengua. Per exemple, podeu dir que un fals amic entre el català i l'anglès és *èxit* i *exit* (*sortida*); un entre el català i el francès pot ser *llegum* i *légume* (*verdura*) i un entre el català i el castellà pot ser *bitxo* i *bicho* (*bestiola*). Podeu fer fer l'exercici 9 del **Llibre d'exercicis**.

TASCA INTERMÈDIA

Demaneu als alumnes que pensin en una paraula en la seva llengua o en alguna altra llengua que coneixen i que sigui molt difícil de traduir. Per exemple, podeu explicar que en el cas del català és complicat traduir mots com *seny* o *enxaneta*, com ja s'ha comentat en les unitats anteriors i a l'àudio. Després, feu que defineixin la paraula als companys. Podeu demanar-los que acompanyin l'exposició amb imatges, per tal d'assegurar-se que els companys n'entendran el significat. Finalment, demaneu al grup-classe que busqui un equivalent en català d'aquestes paraules. Podeu fer una llista dels mots en les llengües originals i les traduccions en català a la pissarra o en un document que després es pugui compartir amb la resta del grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu fer que comentin si les paraules es refereixen a elements típics de les seves cultures o a coses intangibles, com ara sentiments.

PUNT 2

OBJECTIU

L'objectiu és activar estratègies de comprensió lectora a partir de textos molt breus i fer que els alumnes reflexionin sobre les versions doblades i subtitulades de les pel·lícules i justifiquin i argumentin una opinió. Es presenten els renecs i l'ús del connector *per exemple*.

Versió original subtitulada

- A.** Com a escalfament, en parelles, demaneu-los que llegeixin el títol, *Versió original subtitulada*, i feu que comentin si s'estimen més veure pel·lícules o sèries en versió original amb subtítols o sense. Després, feu que llegeixin el títol de la pel·lícula en anglès, *Some like it hot*, i feu que comentin si creuen que les traduccions que se n'han fet en les altres llengües són encertades. Si voleu, en el cas que creieu que no tots els alumnes entenen aquestes llengües, podeu demanar al grup-classe si algú pot traduir al català aquests títols. Si no, podeu traduir-los amb l'ajuda d'un traductor, ja que l'objectiu de l'activitat és comentar com varien els títols de la mateixa pel·lícula. Tot seguit, pregunteu als alumnes si coneixen altres traduccions de títols de pel·lícules que varien molt de l'original. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar als alumnes que busquin en la Filmoteca <https://esadir.cat/filmoteca> alguns exemples de títols de pel·lícules que han canviat molt respecte als que tenen en la versió original.

Podeu fer fer l'exercici 10 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les opinions sobre la versió original subtitulada o doblada i marquin en quines s'hi defensa la versió original i en quines, la versió doblada. Feu que subratllin els arguments que es donen per defensar cada opinió. Després, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar els significats de mots com *fruir* o *titllar*.

SOLUCIONS A favor de la versió subtitulada: Antoni Llabrés; A favor de la versió doblada: Laura Pi, Conxita Pont, Tània Sureda

- C.** En parelles, feu que busquin en els textos de l'activitat anterior les estructures sinònimes de *per exemple*. Feu que les escriguin al quadre i que en busquin altres d'equivalents. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu a la pissarra o al suport que empreu les equivalències que han aportat. Podeu comentar que alguns sinònims són *un bon exemple d'això és*; *n'és un bon exemple*; *es pot exemplificar*; *com a exemple*; *en particular*; *en concret*; *com ara* o *en el cas de*.

També podeu adreçar els alumnes al Punt de suport, on hi ha una llista amb més estructures.

Podeu fer fer l'exercici 11 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Per exemple, *per posar-ne un exemple, posem per cas que, per citar-ne algun cas, vegem-ne un exemple*

- D.** Pregunteu als alumnes si s'estimen més mirar les pel·lícules i les sèries en versió original subtitulada o doblada. Demaneu-los que escriguin la seva opinió, i que hi posin exemples dels aspectes que defensin. Poden emprar els textos de l'activitat B com a mostra. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, llegiu les opinions de la resta del grup-classe i feu que determinin si a la classe hi ha més persones que prefereixen la versió original o bé la subtitulada. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar als alumnes que comentin on poden mirar pel·lícules en versió original doblada al lloc on viuen.
- E.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els renecs del núvol i diguin en quina llengua són. Si no ho saben, poden buscar informació a la xarxa. Després, feu que comentin quins renecs creuen que tenen la mateixa força quan els senten en una llengua que no és la seva. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Com a transició amb l'activitat següent, podeu preguntar als alumnes si creuen que a la seva cultura es diuen massa renecs.

SOLUCIONS ¡joder!: espanyol | Caralho!: portuguès | Scheisse: alemany | Shit: anglès | Cazzo: italià | Merde: francès | Putain: francès

- F.** En parelles, demaneu-los que comentin si opinen que els catalanoparlants són malparlats. Després, feu que llegeixin els comentaris i diguin amb quin testimoni se senten més identificats. Digueu-los que ho justifiquin. Podeu demanar als alumnes que busquin els significats dels renecs que apareixen als textos, com ara *babau*, *brètol*, *pallús*, *carallot*, *sòmines*, *figamolla*, *moniato*, *borinot* o l'expressió *ves-te'n a fer la mà*.

Si creieu convenient allargar l'activitat, podeu ensenyar algun fragment de l'episodi del programa *Téntol*, d'IB3, sobre les paraulotes més típiques de les Illes Balears. Alhora, també podeu comentar el fragment (minuts 11-13) del programa *Manual de supervivència* de TV3 sobre els renecs més típics entre els catalans o l'episodi de *Trenquin tòpics*, també de TV3, sobre aquest tema.

Si als alumnes els agraden els còmics, podeu proposar-los de llegir algun fragment d'algun còmic de *Tintin*, per exemple.

Podeu fer fer l'exercicis 12 del **Llibre d'exercicis**.

- G.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin la transcripció del diàleg d'una pel·lícula i comentin quina és la situació que s'hi descriu. Després, feu que marquin les paraules o expressions que pertanyen a un registre vulgar. Assegureu-vos que els alumnes entenen el significat de totes les paraules. Podeu demanar-los que busquin els significats en el *Diccionari de sinònims de frases fetes* <https://dsff.uab.cat/>, ja que no totes les paraules apareixen en els diccionaris normatius de les acadèmies lingüístiques. Alhora, el fet que no hi siguin vol dir que aquests mots o expressions són típics d'un registre vulgar. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu els significats dels mots i expressions nous. Feu notar el límit entre el registre vulgar d'algunes paraules o expressions (*collons*, *estic cagat*, *imbècil*, *no em toquis els collons*, *fotre a la presó de pet*, *et fots*, *estar emmerdat fins al coll*, *collonada*, *en quin merder ens hem fotut*, *mamarratxo*, *no val una merda*, *et fotria un gec d'hòsties*, *et tinc agafat pels pebrots*, *ets un malparit*) i el del col·loquial (*passo*, *foto el camp*, *mal rotllo*, *palmar-la*, *flipo*, *no ets més ruc perquè no t'entrenes*).

Podeu fer fer els exercicis 13, 14, 15 i 16 del **Llibre d'exercicis**.

- H.** En parelles, demaneu als alumnes que escriguin un resum de l'escena anterior per explicar-la en un programa de ràdio sobre cinema. Expliqueu-los que no poden utilitzar un registre vulgar com el del diàleg. Proposeu que comencin el resum amb la frase de la bafarada. Podeu dir que el resum ha de tenir, com a màxim, 8-9 línies. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, poseu l'àudio una vegada i demaneu als alumnes que comparin el text de l'àudio amb el que han fet. Si voleu, podeu comentar el significat de l'expressió *fer respecte alguna cosa o algú*, que apareix en el resum. Podeu fer que comentin quines coses haurien d'esmenar en el seu resum. També podeu comentar la diversificació de registres estilístics.

Podeu fer fer l'exercici 17 del **Llibre d'exercicis**.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que comentin quines són les paraulotes, els renecs o els insults més terapèutics, més malsonants i més freqüents en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Demaneu-los que en facin una llista i que s'expliquin els significats dels renecs. Finalment, proposeu-los que en busquin d'equivalents en català. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu votar, si voleu, quins són els cinc renecs més emprats pel grup-classe.

PUNT 3

OBJECTIU

En aquest punt es pretén que els alumnes aprenguin a construir un discurs mitjançant la presentació d'estratègies comunicatives. També es treballen diversos marcadors textuais.

Do de paraula

- A.** En parelles, com a escalfament, demaneu que llegeixin el títol, *Do de paraula*, i pregunteu-los si creuen que tenen do de paraula. Si no entenen el significat del títol, expliqueu-lo. Després, feu que comentin si han hagut de parlar mai en públic i demaneu-los que detallin quina experiència han tingut. Feu llegir la bafarada com a exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer que decideixin quina de les experiències del grup-classe s'assembla més a un acte formal.
- B.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu demanar als alumnes si es preparen el discurs o la intervenció que han de fer en públic, quan n'han de fer. Després, en parelles, feu que observin l'esquema de les parts d'un discurs i les estratègies que es poden utilitzar i feu que comentin com els pot ajudar a l'hora d'escriure el text. Podeu fer que comentin si han emprat alguna de les estratègies que s'hi llisten i si els ha estat útil fer-ho o si les han detectat en algun discurs que han sentit. També podeu demanar que comentin si els seus discursos tenien les tres parts (introducció, desenvolupament i conclusió) que s'assenyalen en l'activitat. Comenteu que hi ha algunes estratègies que es poden trepitjar i superposar-se, com fer ús de la ironia i de l'humor i explicar una anècdota. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe.
- Podeu fer fer l'exercici 18 del **Llibre d'exercicis**.
- C.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els fragments de diversos discursos i feu que escriguin el número de les estratègies de l'esquema de l'activitat anterior que es fan servir en cada cas. Si voleu treballar el text, podeu demanar als alumnes si saben què vol dir *despertar el cuquet* o podeu comentar el significat del vers del poema de Miquel Martí i Pol. També, podeu demanar als alumnes que comentin el grau de formalitat de cada discurs. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Recordeu-los que hi ha estratègies que poden superposar-se.

SOLUCIONS

9

Benvolguts assistents, com a premiat honorífic i abans de presentar-vos el nou projecte, voldria, **en primer lloc**, agrair-vos el suport que m'esteu donant amb la vostra presència. **En segon lloc**, voldria donar les gràcies al jurat, que ha decidit valorar la meua feina. I **en tercer i darrer lloc**, però no per això menys important, voldria reconèixer la paciència de la meua família; gràcies per ser-hi sempre.

3

Vull destacar l'ajuda que he rebut dels col·laboradors durant aquest viatge i com m'han acompanyat. I utilitzo el verb *acomboiar* perquè significa acompanyar d'un lloc a un altre –algú o alguna cosa– per tal de protegir-lo, tractar-lo bé. **En altres paraules**, m'he sentit segur i acompanyat en tot moment.

8

1

Pel que fa al discurs, us he de confessar una cosa. Me n'havia preparat un i l'havia escrit en un full, però a darrera hora m'he canviat l'americana –crec que aquesta m'afavoreix més– i he oblidat el discurs a la butxaca de l'altra americana. Hauré d'improvisar. **Tornant al tema**, digueu-me que aquesta americana m'afavoreix i que em dissimula la panxa perquè diuen que la tele engreixa!

2

Per acabar, i recordant la idea amb la qual he començat aquest discurs, vull insistir que sense el suport institucional la cultura s'enfonsa. I com diu un dels versos de Miquel Martí i Pol, «Tot està per fer i tot és possible».

6

Em fa molta il·lusió rebre el premi en aquest teatre per dos motius. **D'una banda**, perquè la meua àvia hi va treballar de taquillera durant molts anys i, **de l'altra**, perquè en aquest teatre vaig veure la primera obra que em va fer despertar el cuquet de la interpretació.

5

He volgut endinsar-me en les vides de les dones de postguerra perquè vull retre'ls homenatge i, **a més a més**, perquè quan parlem de guerra majoritàriament pensem en els homes, els soldats en masculí, però la guerra també la protagonitzen, i sobretot la pateixen, les dones. **En poques paraules**, vosaltres creieu que s'hauria guanyat cap guerra sense les dones?

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els marcadors destacats dels textos de l'activitat anterior i feu que els classifiquin segons la funció que tenen. En acabat, demaneu que anotin altres marcadors per a cada apartat. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu les aportacions dels alumnes a la pissarra o al suport que empreu. Adreceu els alumnes al Punt de suport, on hi ha una llista amb més connectors segons el significat que tenen. També podeu demanar que escriguin un parell d'exemples amb algun d'aquests marcadors textuais. Podeu animar els alumnes a introduir connectors en els textos escrits i orals i fer-los conscients de si els fan servir. Alhora, podeu proposar-los que comentin amb els companys com memoritzen els connectors; recomaneu-los que els aprenguin segons la funció que tenen.

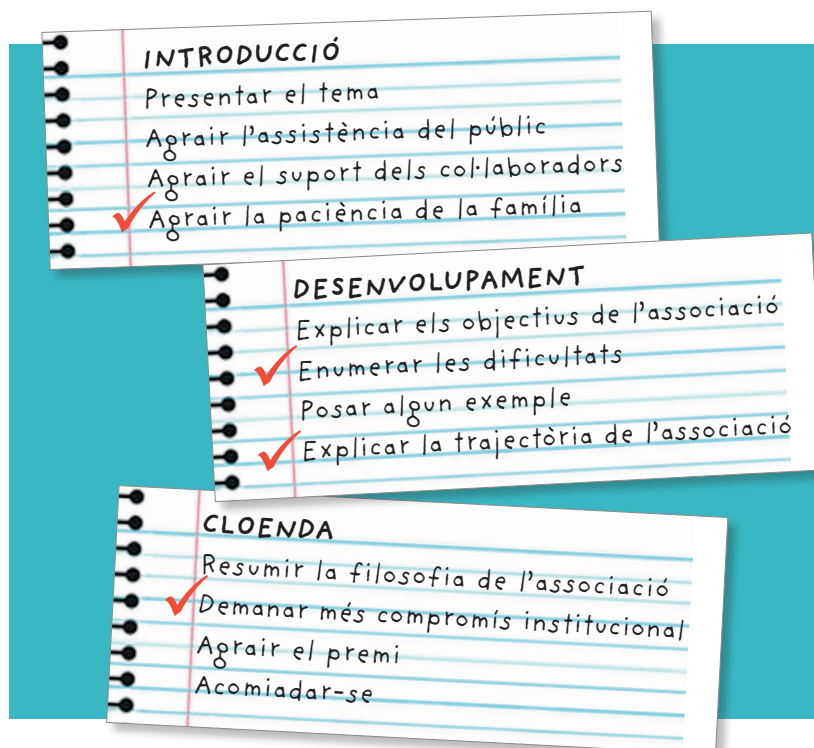
Podeu fer fer els exercicis 19, 20 i 21 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Encetar un tema:	respecte de; Pel que fa a; Quant a; Sobre la qüestió de; Un altre punt és; El punt següent tracta de; En relació amb; Amb relació a...
Reprendre un tema:	com anava dient; Tornant al tema; Tornant al primer punt; Reprenent; Tot això; Doncs bé; Bé doncs; Com deia...
Enumerar i ordenar un tema:	per començar; Primer; Primerament; En primer lloc; D'entrada; Segon; En segon lloc; Tercer; En tercer lloc; A continuació; Tot seguit; En darrer lloc; Finalment; Per acabar; En últim terme; En conclusió; En definitiva...
Fer distincions:	per un costat; D'una banda; De l'altra; Per l'altre; D'altra banda; Altrament...
Aclarir, explicar o emfasitzar:	és a dir; Aclarir, explicar o emfasitzar; O sigui; Això és; En altres paraules; Dit d'una altra manera; Vull destacar; Tal com s'ha dit; Cal insistir en / a / que; Cal tornar a dir que; S'ha de tenir en compte que; El més important que; Cal tornar a dir; És bo insistir en / a / que...
Continuar sobre un mateix punt:	així mateix; A més a més; A més; Tanmateix; Després; Tot seguit...
Posar exemples:	per exemple; un bon exemple d'això és; N'és un bon exemple; Es pot exemplificar; Com a exemple; En particular; En concret; Com ara; En el cas de; Una bona mostra...
Resumir:	en resum; Resumint el que; Recollint el més important; Breument; En poques paraules; D'una forma breu; En conjunt; Globalment...
Concloure:	en definitiva; En conclusió; En conseqüència; Així doncs; Per concloure; Per acabar; Finalment; Comtat i debatut...

E. Expliqueu als alumnes que sentiran un discurs d'agraïment. Demaneu-los que facin hipòtesis dels continguts que hi pot haver en un discurs d'agraïment i en quins contextos es fan. Després, en parelles, demaneu-los que llegeixin els punts del guió i expliqueu-los que han de marcar els que no apareixen en el discurs. Remarqueu que cal senyalar els que no hi apareixen. Poseu l'àudio una vegada. A continuació, demaneu que comparin les respostes amb les d'un company. Torneu a posar l'àudio i feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar si creieu que és un discurs ben estructurat o, també, podeu demanar als alumnes que comentin a què es deu aquest discurs d'agraïment.

SOLUCIONS

F. Expliqueu als alumnes que tornaran a sentir el discurs de l'activitat anterior. En parelles, demaneu-los que diguin quines de les estratègies de l'esquema de l'activitat B s'hi utilitzen. Podeu adreçar els alumnes a les transcripcions de les pàgines 201 i 202, al **Llibre de l'alumne**. Si no ho heu fet abans, podeu comentar el significat del mot *rifa* o de l'expressió *fer cinc cèntims d'alguna cosa*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que marquin en les transcripcions les estratègies que hagin trobat.

Podeu fer fer l'exercici 23 del **Llibre d'exercicis**, com a avaluació.

SOLUCIONS

- ☒ 1. Fer ús de la ironia i de l'humor.
- ☒ 2. Fer citacions, recitar un fragment literari o dir un refrany.
- ☐ 3. Definir una paraula o un concepte.
- ☒ 4. Posar exemples.
- ☐ 5. Acabar amb una pregunta.
- ☒ 6. Explicar una anècdota.
- ☐ 7. Convidar a la reflexió.
- ☐ 8. Reformular una idea amb altres paraules.
- ☒ 9. Enumerar i ordenar la informació.
- ☒ 10. Repetir o emfasitzar paraules o conceptes

TASCA INTERMÈDIA

Demaneu als alumnes que, individualment, imaginin que han estat escollits l'alumne més puntual de l'any i han de recollir el premi, però no hi poden anar. Demaneu-los que escriguin un discurs d'agraïment d'un minut. Per fer-lo, a més de l'exemple de l'activitat anterior, podeu mostrar-los el discurs de Quim Monzó a la Fira del Llibre de Frankfurt o el d'Òscar Ribas Reig a l'Assamblea de les Nacions Unides a Nova York l'any 1993. Comenteu que són dos exemples, però que no han de fer-los iguals, sinó que han de fer servir la imaginació i les estratègies per organitzar el seu discurs seguint l'estructura que han vist al punt. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, reviseu-los i demaneu als alumnes que l'enregistrin. Ho poden fer amb el telèfon mòbil. Tot seguit, feu que l'enviïn en forma de nota de veu als companys. De forma alternativa, també el podeu penjar a l'espai virtual de l'aula. Finalment, feu que escoltin els discursos dels companys i votin el discurs que els hagi agradat més. Podeu emprar alguna eina com Kahoot!, Mentimeter o Doodle per fer les votacions.

PUNT SOCIOCULTURAL

La riquesa de les varietats

OBJECTIU

L'objectiu és fer sensibles els alumnes de la riquesa de les varietats d'una llengua. A més que els alumnes aprenguin sobre la variació lingüística del català i puguin conèixer lèxic de cada varietat.

A. Abans de començar, en parelles, feu que mirin la il·lustració i llegeixin el títol, *La riquesa de les varietats*, i demaneu-los que comentin a què creuen que fan referència. Tot seguit, demaneu-los que llegeixin la llista i el text i diguin quines de les informacions s'hi esmenten. Feu una posada en comú amb el grup-classe. També, podeu proposar als alumnes que comentin si els ha sorprès alguna informació del text. Després, feu que els alumnes llegeixin les paraules de les imatges i comenteu-ne la variació.

SOLUCIONS

- ☒ Es defineix què és un dialecte.
- ☒ S'esmenten els dos grans blocs dialectals del català.
- ☐ Es donen exemples de les diferències fonètiques de cada dialecte.
- ☒ Es parla de la varietat estàndard.
- ☐ Es critiquen els prejudicis relacionats amb la paraula *dialecte*.

B. Expliqueu als alumnes que sentiran tres persones que parlen cadascuna en un dialecte del català. En parelles, demaneu-los que relacionin les paraules del quadre amb la varietat corresponent. A continuació, feu que comentin quins altres trets els han cridat l'atenció.

Aquesta activitat permet aprofundir en la variació lingüística del català. Si voleu treballar els textos amb més deteniment, adreceu els alumnes a les transcripcions de la pàgina 202, al **Llibre de l'alumne**. Podeu tornar a escoltar l'àudio amb les transcripcions al davant i podeu comentar, d'un en un, els trets que hi apareixen. Per exemple, en el text del balear, hi ha mots genuïns com *tassó*, *nines* o *pa amb oli*; formes de la primera persona del singular del present d'indicatiu amb morfema zero com *record* o l'article salat com *sa*. Pel que fa al valencià, a més a més dels trets fonètics (no reducció vocàlica en *a*, *e*, *o* i *u* àtones i pronúncia de la erra final) hi ha mots com *xicotet*, *vesprada* o *xiquet*.

SOLUCIONS

	BALEAR	VALENCIÀ	ROSSELLONÈS
vesprada	☐	☒	☐
padrina	☒	☐	☐
xiquet	☐	☒	☐
al·lots	☒	☐	☐
vilatge	☐	☐	☒
eixir	☐	☒	☐
aqueixa	☐	☐	☒
pics	☒	☐	☐
mainada	☐	☐	☒

Finalment, del rossellonès, podeu comentar que les formes de la primera persona del singular del present i de l'imperfet d'indicatiu acaben amb el morfema *-i* com *eri* o *anavi*; que hi ha mots com *mes* (però) i els demostratius amb les formes *aqueixos* i que la negació es construeix únicament amb la partícula *pas*. L'objectiu de l'activitat és que els alumnes s'adonin que totes tres persones parlen català amb trets dialectals però que podem entendre. Hem de fer notar que són uns trets diferenciadors que no limiten la comprensió, que no hem d'aprendre si no volem parlar amb aquesta varietat determinada i que tothom parla una varietat d'una llengua.

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que busquin al diccionari les paraules del núvol i feu que diguin en quina zona del territori de parla catalana s'utilitzen i què signifiquen. Podeu proposar que emprin el DCVB <https://dcbv.iec.cat/> per tal que sigui més fàcil situar-les en un punt del domini lingüístic. Si voleu, podeu demanar als alumnes que situïn a Google Maps els llocs en què s'empren aquests mots. Recordeu als alumnes que en el cas de *calces* cal que busquin al diccionari la forma en singular (*calça*). Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu projectar els mapes lingüístics de l'ADLC. També podeu demanar als alumnes si poden establir alguna connexió entre aquests mots i les traduccions en altres llengües romàniques.

SOLUCIONS Donem alguns apunts generals, que podeu ampliar. Bander: Andorra;
 Calces: A la major part del Principat es refereix a la peça íntima de roba femenina <https://aldc.espais.iec.cat/files/2013/10/137-Les-calces.pdf>. A les Illes Balears i a les Terres de l'Ebre, per exemple, es refereix a la peça de roba que cobreix el peu i la cama;
 Lletuga: enciam, diversos punts de les Illes Balears i del sud del País Valencià <https://aldc.espais.iec.cat/files/2017/02/734-Lenciam.pdf>;
 Muricec: ratapinyada, comarques lleidatanes, <https://aldc.espais.iec.cat/files/2019/10/1059-2-La-ratapinyada-mapa.pdf>;
 Aixeta: <https://aldc.espais.iec.cat/files/2013/10/246-Laixeta.pdf>;
 Ca: gos, Illes Balears i Catalunya del Nord: <https://aldc.espais.iec.cat/files/2018/07/914-El-gos.pdf>;
 Llapí: conill, Catalunya del Nord: <https://aldc.espais.iec.cat/files/2018/07/909-El-conill.pdf>;
 Panís: blat de moro, tot el català occidental, excepte al valencià central: <https://aldc.espais.iec.cat/files/2014/01/521-El-blat-de-moro.pdf>

- D.** Demaneu als alumnes que pensin si hi ha paraules de la seva llengua o d'alguna de les llengües que coneixen que canvien segons la zona. Demaneu-los que les anotin en una llista i que anotin la traducció en català. Tot seguit, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu projectar les llistes i comentar-les amb tot el grup-classe. És un bon moment per interrelacionar el català amb les llengües que els alumnes duen a l'aula. Podeu donar altres paraules comunes del català en diferents varietats, si ho creieu convenient.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als alumnes que escriguin al voltant del cercle paraules de la mateixa família. Hi poden afegir més fletxes. Podeu fer que comparin el seu mapa conceptual amb el d'un company. Feu una posada en comú. Feu notar com podem formar paraules i com canvien de categoria gramatical.

FONÈTICA

1. Expliqueu als alumnes que sentiran les paraules que hi ha a l'activitat i demaneu-los que es fixin en la pronunciació de les vocals destacades que formen un hiat. Si no saben què és un hiat, expliqueu-ho. Podeu emprar com a exemple el mot *poesia*. Abans de posar l'àudio podeu demanar als alumnes que facin la separació sil·làbica de cada paraula i poden assegurar-se que ho han fet correctament en aquesta web <https://www.softcatala.org/sillabes/>. Poseu l'àudio una vegada. Després, en parelles, demaneu-los que llegeixin els mots en veu alta. A continuació, pregunteu-los si hi ha hiats en alguna llengua que coneixen. Podeu demanar-los que busquin altres paraules en català en què hi hagi hiats.
2. En parelles, demaneu als alumnes que escoltin les frases i que les repeteixin en veu alta. Passeu per l'aula per assegurar-vos que l'entonació és correcta. Feu notar que poden ser preguntes retòriques, és a dir que ens les fem a nosaltres mateixos abans de contestar-les.
3. Feu escoltar la pista d'àudio als aprenents. En parelles, demaneu-los que comentin quins significats tenen les paraules destacades. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer notar que segons l'entonació de la frase podem emprar un renec per a fer una queixa o per expressar sorpresa o alegria.

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que triïn deu paraules en català que no siguin gaire freqüents ni conegudes. Feu que en busquin la definició al diccionari. Si no se'ls acut cap paraula, poden fer servir el diccionari per buscar-les.
- B.** Segon, demaneu-los que escriguin la definició de cada paraula i dos definicions més d'incorrectes per a cadascuna. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu dir que cada definició ha de tenir entre una i dos línies.
- C.** Tercer, feu llegir les paraules i les tres definicions als altres grups. Demaneu a cada grup que esbrini la definició correcta de cada paraula i l'anoti. Un cop acabat, feu que cada grup doni les solucions i feu el recompte de les definicions encertades per cada equip. Si voleu, podeu demanar als alumnes que creïn aquest joc emprant Kahoot! o Mentimeter. Si ho creieu convenient, prepareu uns premis per al grup guanyador.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, demaneu als alumnes que imaginin que han de fer un discurs per a una ocasió especial (casament, aniversari, lliurament de premis, inauguració d'un esdeveniment, etc.). Demaneu-los que triïn el context i facin una pluja d'idees per fer un discurs d'entre dos i tres minuts.
- B.** En segon lloc, demaneu-los que planifiquin la informació que poden utilitzar per estructurar el discurs (introducció, desenvolupament i conclusió). També, demaneu-los que pensin quines estratègies poden emprar per fer-lo més àgil i amè (anècdota personal, humor, reformulació d'idees, exemples, definició d'un concepte, etc.). Podeu recordar-los que emprin alguns dels connectors textuais que han aparegut a la unitat. Si cal, deixeu que consultin diccionaris per buscar paraules noves.
- C.** En tercer lloc, feu que escriguin el guió del discurs i demaneu-los que practiquin en veu alta per pronunciar les paraules i fer l'entonació de les frases correctament. Podeu proposar-los que ho facin davant del mirall per treballar el contacte visual i les expressions facials.
- D.** En quart lloc, feu que enregistren el discurs en vídeo (amb l'ajuda del guió). Recordeu-los que no han de llegir el discurs. Demaneu-los que comparteixin l'enregistrament amb la resta del grup-classe mitjançant les eines de l'aula virtual. Finalment, demaneu-los que mirin els discursos dels companys i feu que els comparin amb els seus. Podeu demanar-los que diguin el discurs que els ha agradat més i que ho justifiquin o que deixin algun comentari en els vídeos dels companys.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

Una vegada hi havia...

PUNT DE PARTIDA

Conte contat, conte acabat

- A.** En parelles, abans de començar, com a escalfament, demaneu als alumnes que llegeixin el títol de la unitat (*Una vegada hi havia...*) i el del Punt de partida (*Conte contat, conte acabat*) i pregunteu-los si saben a què poden fer referència aquests títols. Podeu encoratjar-los a què es fixin en les imatges que hi ha en les pàgines. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, també podeu fer que comentin com es diuen aquestes expressions en alguna de les llengües que coneixin (per exemple, *una vegada hi havia* seria *once upon a time* en anglès, *il était une fois* en francès o *c'era una volta* en italià). A continuació, demaneu-los que mirin els personatges de les il·lustracions i els relacionin amb els títols dels contes. Després, feu que comentin qui són els protagonistes dels contes. Llegiu l'exemple de la bafarada perquè els alumnes es puguin guiar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Com a transició amb l'activitat següent, podeu preguntar-los si ja coneixien tots els contes d'aquesta activitat. Si no els coneixen, podeu explicar la trama breument.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, feu que comentin com es diuen els contes de l'activitat anterior en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Si els vostres alumnes són de cultures allunyades a la catalana, haureu de fer un treball sociocultural per explicar quin tipus de contes són els que hi ha a l'activitat i buscar algun conte o rondalla similar (sigui per rellevància o per similitud temàtica) a la cultura dels alumnes. Feu llegir la bafarada com a exemple. Si voleu, també podeu demanar-los que diguin quin d'aquests contes els agrada més o, per contra, quin creuen que s'hauria d'actualitzar per adaptar-se als valors i als rols actuals. Feu una posada en comú amb el grup-classe i, si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu.

Podeu fer fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

- C.** En parelles, expliqueu als alumnes que sentiran cinc fragments de diversos contes. Demaneu-los que diguin de quin conte de l'activitat A es tracta. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que comentin les solucions amb el company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los que comentin a partir de quins elements han pogut deduir el títol del conte de cada fragment.

Podeu fer fer l'exercici 3 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS 1. La Blancaneu / 2. La caputxeta vermella / 3. En Patufet / 4. La rínxols d'or / 5. Els tres porquets

OBJECTIU

L'objectiu és activar els coneixements lèxics sobre els contes i les rondalles i introduir vocabulari nou relacionat amb aquests aspectes.

8 EL GAT AMB BOTES

4 LA BLANCANEU

3 LA VENTAFOC

1 LA RATETA QUE ESCOMBRAVA L'ESCALETA

7 ELS TRES PORQUETS

5 LA CAPUTXETA VERMELLA

6 EN PATUFET

2 LA RÍNXOLS D'OR

PUNT 1

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a donar informació sobre una llibre o una pel·lícula que coneguin i que opinin sobre les adaptacions cinematogràfiques d'obres literàries. Es pretén activar estratègies d'escaneig d'informació a partir de textos, així com estratègies de deducció de regles gramaticals com la distinció entre el complement directe i el complement indirecte i la substitució pronominal d'aquestes funcions.

Llibres de pel·lícula!

A. Com a escalfament, en parelles, feu llegir el títol, *Llibres de pel·lícula!*, i demaneu als alumnes si, en els casos que un llibre té una adaptació cinematogràfica, s'estimen més veure abans la pel·lícula o llegir abans el llibre. Després, demaneu-los que llegeixin els elements de la llista i marquin quins aspectes els fan triar o descartar una pel·lícula o un llibre. Feu que comparin i comentin la seva tria amb la del company. Tot seguit, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si ho creieu convenient, podeu preguntar als alumnes si segueixen a les xarxes socials comptes que comentin llibres o pel·lícules o també, podeu determinar quin és l'aspecte que té més importància entre el grup-classe i quin és el que menys en té. Podeu afegir més aspectes a la llista.

Podeu fer fer l'exercici 4 del **Llibre d'exercicis**.

B. En parelles, feu que llegeixin les sinopsis d'adaptacions cinematogràfiques de la literatura catalana i demaneu-los que les relacionin amb el títol corresponent de la pel·lícula. Alhora, feu que comentin quina informació els ha ajudat a decidir el títol si no coneixien l'obra. Si creieu que els estudiants desconexien molt de lèxic, podeu dir-los que emprin els diccionaris perquè busquin els significats de les paraules noves, com ara *esquitxar*, *prenyar* o *llepar*. Podeu comentar que *prenyar* és una forma col·loquial. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu les paraules clau que els han ajudat a escollir els títols. És un bon moment per introduir la literatura catalana a l'aula. Si voleu, podeu demanar-los que busquin els autors de les obres d'aquestes adaptacions o, també, que busquin els arguments de les pel·lícules que no es descriuen en l'activitat.

SOLUCIONS

2

La vida de la taverna d'un poble pescador transcorre amb duresa i monotonia a principis del segle xx. L'imminent casament de la Rosa, la filla petita de la taverna, anima aparentment **el veïnat**, però sota aquesta alegria, el drama de la Caterina, la germana gran, esquitxa i pertorba **les ànimes «benintencionades» del poble**. La moral imperant de l'època condemna amb brutalitat **la noia** i no la perdona, perquè un miserable l'ha prenyada i l'ha abandonada. La Caterina ha d'avortar perquè **li explica la notícia al seu pare** i aquest **la** força a fer-ho.

- ❶ *El fred que crema* (Santi Trullenque, 2022)
- ❷ *El cafè de la Marina* (Sílvia Munt, 2014)
- ❸ *Gràcies per la propina* (Francesc Bellmunt, 1996)
- ❹ *La plaça del Diamant* (Francesc Betriu, 1982)
- ❺ *La teranyina* (Antoni Verdaguier, 1990)
- ❻ *Pa negre* (Agustí Villaronga, 2010)
- ❼ *Segon origen* (Bigas Luna i Carles Porta, 2015)

1

A la trama, diríem que hi ha **uns jueus** que fugen: són dos matemàtics polonesos. Creuen els Pirineus per Andorra, i un matrimoni de joves pagesos **els** ofereix refugi acceptant les conseqüències que això pot comportar **als pagesos**. També hi apareix la figura del nazi dolentíssim i aquells amargs secrets familiars que romanien profundament enterrats. Tot això en un entorn excepcional de paratges nevats d'Andorra i casalots plens d'història.

6

En els crus anys de la postguerra rural a Catalunya, l'Andreu, un nen que pertany al bàndol dels perdedors, troba **els cadàvers d'un home i el seu fill** al bosc. **Els** troba per casualitat. Les autoritats acusen **el seu pare** dels assassinats, llavors ell, per ajudar-**lo**, intenta esbrinar qui **els** va matar. Aquest terrible esdeveniment **li** condicionarà **el caràcter al fill** i **li** farà adoptar un posicionament vital que pot ser qüestionable però mai condemnable. Per sobreviure, traïx **les seves pròpies arrels** i renuncia als ideals i valors de què **li** parlava el pare per acabar descobrint **el monstre que habita a dins seu**.

7

L'Alba és una noia de 14 anys que viu amb el seu pare en una masia prop de Benaura. Aquí, l'Alba coneix **en Dídac**, un nen de 9 anys, i **li** comença a fer classes d'anglès. Un dia, quan l'Alba torna a casa, veu com tres nois llancen **en Dídac** al llac. Sense pensar-s'ho, es capbussa a salvar-**lo**. Quan tots dos pugen a la superfície, s'adonen que tot ha quedat en ruïnes perquè una catàstrofe ha eliminat pràcticament tota **la humanitat**. Junts hauran de començar de zero i enfrontar-se a tota mena de problemes i dificultats que **els** faran madurar ràpidament.

- C. En parelles, adreceu els alumnes als textos de l'activitat B i demaneu-los que es fixin en els complements destacats. Feu que diguin de quin color són, segons les funcions del quadre. També, feu que comentin en quins casos el complement és introduït amb preposició i en quins no ho és. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, com a transició amb l'activitat D, podeu revisar els pronoms febles que s'empren per substituir el complement directe i el complement indirecte; per exemple, podeu demanar als alumnes que facin la substitució pronominal d'alguns dels complements marcats en els textos de l'activitat B. Podeu buscar altres contextos per exemplificar el complement directe i indirecte. L'objectiu és que els alumnes distingeixin el complement directe que fa referència a persones del complement indirecte.

Podeu fer fer els exercicis 5, 6, 7 i 8 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

El complement directe: completa el significat del verb indicant la persona o cosa que rep directament l'acció del verb (entre el verb i el complement directe no hi acostumem a col·locar cap preposició). És de color: **GROC**

El complement indirecte: fa referència al destinatari o receptor de l'acció que expressa el verb (sempre porta la preposició **a**). És de color: **VERD**

- D. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els pronoms febles destacats dels textos de l'activitat B. Feu que en busquin el referent i diguin si fan referència a un complement directe o a un complement indirecte. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar que és possible que dins d'un únic text el mateix referent faci la funció de complement directe i de complement indirecte en oracions diferents (per exemple, en el quart text de l'activitat B, *en Dídac* és el CI en **li** comença i el CD en *salvar-lo*). Si cal, podeu adreçar els alumnes al Punt de suport, on es llisten els pronoms febles per a cada funció.

Podeu fer fer els exercicis 9, 10, 11 i 12 del **Llibre d'exercicis**.

- E. En parelles, feu que llegeixin els comentaris i diguin a quina pel·lícula de l'activitat B corresponen. Si voleu, podeu dir-los que les crítiques són sobre les pel·lícules que ja s'han descrit a partir de les sinopsis. Poden emprar els diccionaris per buscar el significat de les paraules noves, però animeu-los a deduir el significat d'aquestes paraules a partir del context. Després, feu que pintin les estrelles que creguin per puntuar la pel·lícula de què parlen: 1 estrella indica que l'opinió és molt dolenta i 5 que és molt bona. En acabat, feu que comparin els resultats amb els del company. Podeu fer que comentin si han pintat la mateixa quantitat d'estrelles. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los que comentin si els agradaria veure alguna d'aquestes pel·lícules o si, per contra, després de llegir-ne la crítica ja tenen clar que no les volen veure. Podeu aprofitar per demanar als alumnes que facin una llista del lèxic que apareix als textos que poden utilitzar per fer una crítica d'una pel·lícula.

SOLUCIONS

Maria

Valoració ★ ★ ☆ ☆ ☆

2

Es tracta d'un bon retrat del safareig pervers, la vergonya i l'honor d'aquell temps, tot i que, al final, la trama amorosa, que té una part intrigant, acaba per desembocar en el desenllaç més obvi possible. **En resum**, és una pel·lícula que parteix d'un text únic, un dels clàssics més estimats del nostre teatre, i té uns diàlegs vius.

Ramon

Valoració ★ ★ ★ ★ ★

6

El film no és una adaptació de la novel·la homònima, sinó més aviat una recreació de l'obra literària original. És una història real i crua que traspassa fronteres. **Menció a part** mereix el treball de realització, vestuari i attrezzo i, sobretot, dels actors, que brillen amb llum pròpia. Una feina sublim, una gran ambientació i un guió molt ben treballat us mantindran, **de segur**, enganxats a la butaca durant una bona estona.

Txell

Valoració ★ ★ ★ ★ ★

7

És una obra una mica decebedora, executada amb mitjans de sobres per esdevenir molt millor que el resultat que un percep en pantalla. Durant la primera hora de metratge el conflicte brilla per la seva absència, i això provoca que l'espectador es desentengui d'una cosa tan terrible com és l'apocalipsi. **Sens dubte**, li falta força, tensió i ritme en gairebé totes les seqüències.

Lluïsa

Valoració ★ ☆ ☆ ☆ ☆

1

Es tracta d'una òpera prima del director, sense cap mena de dubte. És l'enèsima pel·lícula sobre la Segona Guerra Mundial, però amb un toc de costumisme rural. Els passadors, personatges a la vegada tan icònics com desconeguts, són un ganxo clar per a la pel·lícula, fet que crida l'atenció. **Em sembla de justícia** reconèixer que la interpretació d'actors conegudíssims també és clau per a l'èxit de la història.

- F.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les estructures destacades dels textos de l'activitat anterior. Assegureu-vos que n'entenen el significat i feu que busquin una expressió equivalent. Podeu recordar-los que alguna estructura ja s'ha treballat en les unitats anteriors (com ara *en resum*). Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu les respostes a la pissarra o al suport que empreu. Feu notar als alumnes que són estructures que poden fer servir per cohesionar un discurs i que pot ajudar-los a organitzar les idees que volen escriure. Podeu demanar-los que escriguin una frase en què utilitzin les estructures.

Podeu fer fer els exercicis 13 i 14 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS es tracta d'/de → serveix per introduir un tema / acaba per → indica la culminació o el final d'un procés / en resum → en definitiva, tot plegat... / menció a part → s'usa per marcar una distinció / de ben segur → certament / sens dubte → es fa servir per expressar que una cosa és evident, certa / em sembla de justícia → crec que és de raó / crida l'atenció → destaca, desperta l'atenció

- G.** Expliqueu als alumnes que sentiran un diàleg sobre l'adaptació cinematogràfica d'una obra literària. En parelles, feu que llegeixin les informacions del quadre i indiqueu-los que hauran de marcar si les informacions fan referència al llibre o a la pel·lícula. Poseu l'àudio una vegada. En acabat, feu que comparin la informació amb la del company. Si cal, poseu l'àudio per segona vegada. A continuació, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu corregir l'activitat a partir de les transcripcions de la pàgina 203, al **Llibre de l'alumne**.

Després, feu que expliquin si han vist alguna adaptació cinematogràfica d'un llibre que hagin llegit i si els ha agradat. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

	LLIBRE	PEL·LÍCULA
SOLUCIONS		
1. La trama és més complexa.	☒	☐
2. Té un començament sorprenent.	☒	☐
3. L'absurditat dona lloc a l'humor.	☐	☒
4. Alguns personatges es tracten superficialment.	☐	☒
5. La recreació de l'ambient és més rica.	☐	☒
6. És més complet/a.	☒	☐

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, demaneu als alumnes que escriguin una sinopsi a partir del títol, del cartell de la pel·lícula i de la coberta del llibre. Poden fer servir els exemples de l'activitat B. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu dir que la sinopsi ha de tenir entre 5 i 7 línies. En acabat, feu que els alumnes llegeixin les sinopsis o feu que les comparteixin en l'espai virtual de l'aula per tal que tothom hi tingui accés. Finalment, feu que les comparin amb les dels altres grups i feu que decideixin quina és la més original. Podeu emprar alguna eina com Kahoot!, Mentimeter o Doodle per fer les votacions. Podeu donar un premi al guió més original, com per exemple, un exemplar d'un dels llibres que apareixen en aquest punt.

PUNT 2

Això era i no era

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a detectar els punts essencials d'un relat, en puguin escriure un guió i el puguin explicar seguint el guió. Es presenten expressions noves per explicar un conte o una rondalla i s'introdueixen els canvis gramaticals entre el discurs directe i el discurs indirecte.

- A.** En parelles, feu que els alumnes comentin quins creuen que són els elements que no poden faltar en un bon conte o rondalla. Demaneu-los que facin una pluja d'idees i apuntin les paraules, tal com apareix en la llista. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Si voleu, podeu demanar-los que posin exemples, com ara: molts contes tenen antagonistes, com el llop en la història de la caputxeta vermella. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
- B.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu preguntar als alumnes si coneixen algun conte o rondalla on apareixen elements fantàstics. Tot seguit, en parelles, feu que observin la imatge dels minairons, uns éssers fantàstics de les rondalles catalanes. Podeu demanar-los que busquin informació dels minairons a internet. Després demaneu-los que comentin si hi ha algun ésser semblant en altres cultures que coneguin. Podeu proposar-los que expliquin com són, quin paper tenen en els contes i per què són éssers màgics. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
- C.** En parelles, feu que llegeixin l'inici de la rondalla i completin la fitxa tècnica amb la informació del text. Com que hi ha paraules noves, deixeu que consultin els diccionaris. En acabat, feu que comentin quina altra informació de la rondalla creuen que és important tenir en compte. Feu una posada en comú amb el grup-classe i assegureu-vos que s'ha entès el lèxic nou. També podeu comentar el significat de les expressions *quedar-se glaçat* o *endut per la tafaneria*.

SOLUCIONS

FITXA TÈCNICA

CONTEXT: *comarca de l'Alt Urgell, al Pirineu de Lleida*

PERSONATGES: *l'hereu li demana al mosso que vagi a buscar un canut ple d'agulles.*

SITUACIÓ INICIAL: *hereu, mosso i minairons*

PROBLEMA QUE ES PLANTEJA: *la curiositat del mosso fa que obri el canut i en surten molts minairons.*

- D.** En parelles, demaneu-los que es fixin en les estructures destacades del text de l'activitat anterior i feu que les relacionin amb l'estructura corresponent. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar als aprenents que usin alguna d'aquestes estructures en alguna altra frase, per comprovar que n'han entès el significat, o buscar altres contextos on apareixen. Podeu comentar la concordança verbal en alguna d'aquestes estructures (*fer feredat*, per exemple).

Podeu fer fer l'exercici 15 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

AMB ELS CABELLS DE PUNTA 6

MOLT DE PRESSA 2

CAUSAVA TERROR 5

TOT D'UN PLEGAT 1

TAN AVIAT COM 4

A CORRECUITA 3

- E.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les bafarades i busquin al text de l'activitat C la frase corresponent en discurs indirecte. Abans, però, expliqueu en què consisteix el discurs indirecte i per a què s'utilitza. Podeu aprofitar l'explicació que hi ha al Punt de suport. Tot seguit, feu que relacionin els temps verbals segons els canvis que es produeixen. Després, demaneu-los que diguin quins altres elements canvien. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar als alumnes, a partir de les frases, que també canvien els pronoms i els possessius.

Podeu fer fer els exercicis 16, 17, 18 i 19 del **Llibre d'exercicis**.

DISCURS DIRECTE	DISCURS INDIRECTE
present d'indicatiu ▷	◁ imperfet d'indicatiu
passat perifràstic d'indicatiu ▷	◁ plusquamperfet d'indicatiu
imperatiu ▷	◁ imperfet de subjuntiu
present de subjuntiu ▷	

SOLUCIONS Torna (imperatiu) a casa i agafa'l. = Li va demanar que tornés a casa i l'agafés (imperfet de subjuntiu) / A sota del matalàs hi ha (present d'indicatiu) un canó d'agulles. = Li va dir que a sota del matalàs hi havia (imperfet d'indicatiu) un canó d'agulles. / El meu pare me'l va regalar (passat perifràstic d'indicatiu) just abans de morir. = Li va explicar que el seu pare l'hi havia regalat (plusquamperfet d'indicatiu) just abans de morir. / No el destapis (present de subjuntiu) per res del món. = El va advertir que no el destapés (imperfet de subjuntiu) per res del món.

- F.** En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que observin les il·lustracions i s'imaginin el final de la rondalla de l'activitat C. Demaneu als alumnes que escriguin notes que els pot ajudar a explicar el final als companys. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu que expliquin les històries als altres grups i demaneu-los que decideixin quina és la més probable. Feu-los notar que poden utilitzar el discurs directe o indirecte per explicar la història. En acabat, feu escoltar el final de la història. Poseu l'àudio una vegada. Podeu fer notar que el narrador és parlant del català occidental. Després, feu que comentin quina història s'assembla més a l'original.
- G.** En parelles, expliqueu als alumnes que tornaran a escoltar la rondalla i feu que completin el quadre amb els verbs que introdueixen un diàleg. Podeu fer la correcció a partir de les transcripcions, a les pàgines 203 i 204 del **Llibre de l'alumne**. En acabat, demaneu-los que diguin els verbs que han utilitzat per explicar el final de la història de l'activitat F i que escriguin altres verbs que s'utilitzen per introduir diàleg. Feu notar els diferents matisos que pot tenir cada verb i doneu exemples en context per assegurar-vos que n'entenen el significat. Podeu fer la posada en comú a partir dels verbs que hi ha en el Punt de suport.

Podeu fer fer l'exercici 20 del **Llibre d'exercicis**.

dir, explicar, demanar, advertir, ocórrer,
rondinar, rumiar, etzibar, balbuçar,
insistir, confessar, renyar...

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, feu que triïn un conte que coneguin i demaneu-los que escriguin un guió que els serveixi per explicar-lo. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu proposar-los que el guió tingui en compte l'estructura clàssica del conte (introducció, nus i desenllaç). També podeu demanar-los que usin les expressions del Punt de partida per començar o acabar un conte. Si voleu, podeu encoratjar-los a construir frases amb estil indirecte. En acabat, a partir del guió, feu que expliquin el conte als altres grups. No cal que s'inventin un conte nou, sinó que l'objectiu és que expliquin un conte conegut a partir d'un guió, per tant, ha de ser una activitat relativament senzilla. Finalment, podeu demanar als alumnes que comentin si ja coneixien els contes explicats pels companys o si els coneixien en alguna altra versió, per exemple. Si voleu podeu enregistrar algun grup i fer una anàlisi dels continguts i estratègies que han utilitzat per explicar el conte i fer conscients els alumnes del seu aprenentatge.

PUNT 3

Al peu de la lletra

OBJECTIU

L'objectiu és aprendre a interpretar els sentits figurats a partir de minirelats. També s'introdueix la combinació dels pronoms febles de l'objecte directe i l'objecte indirecte en registre formal i les formes i els usos del passat simple.

- A.** Com a escalfament, abans de començar, en parelles, feu llegir el títol, *Al peu de la lletra*, i demaneu-los que comentin el significat d'aquesta expressió. Després, feu llegir els noms de les figures retòriques i assegureu-vos que n'entenen el significat. Si no el saben, comenteu-lo amb el grup-classe. Després, demaneu-los que relacionin cada figura retòrica amb la il·lustració corresponent. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar que creïn altres contextos en què poden emprar aquestes expressions. També podeu preguntar-los com es traduirien en alguna de les llengües que coneguin.

Podeu fer fer els exercicis 21 i 22 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, feu que llegeixin el text i diguin per què creuen que el text es titula *L'home literal*. Animeu-los a deduir el significat de les paraules noves a partir del context, ja que en l'activitat següent ja es treballarà el significat d'aquestes frases. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, per assegurar-vos que han quedat clars els conceptes de l'activitat anterior, podeu demanar als alumnes que localitzin en el text elements que destaquen la ironia, la hipèrbole o la metàfora. També podeu comentar per què hi ha la fotografia del text.
- C.** En parelles, demaneu als alumnes que busquin al text de l'activitat anterior les frases fetes que corresponguin a les definicions de la taula. Podeu fer que comparin les respostes amb una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los si ja coneixien alguna d'aquestes expressions. També podeu comentar com es diuen en alguna de les llengües que coneixen.
- Podeu fer fer els exercicis 23 i 24 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS riure molt: pixar-se de riure; entendre o aclarir una cosa: lligar caps; encetar una conversa: trencar el gel; estar molt enfadat: enfilar-se per les parets; tornar-se boig: beure's l'enteniment; dormir a conseqüència d'una borratxera: dormir la mona; haver de pagar un preu molt elevat: costar; demanar un ull de la cara; passar una humiliació: morir de vergonya

- D.** En parelles, expliqueu als alumnes que escoltaran una entrevista en què es parla de les característiques dels minirelats. Feu llegir les característiques i expliqueu-los que hauran d'escriure, al costat de cada característica, el número d'ordre en què apareix a l'entrevista. Poseu l'àudio una vegada. Tot seguit, feu que comparin les solucions amb el company. Si cal, poseu l'àudio per segona vegada. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després, demaneu als alumnes que comentin quina característica creuen que pot ser més difícil a l'hora d'escriure un minirelat. Com a transició amb l'activitat següent, podeu demanar als alumnes que comentin si han llegit o escrit mai un minirelat.

SOLUCIONS

4 missatge

9 humor

5 precisió de llenguatge

3 estructura

1 brevetat

2 imaginació

7 llibertat creativa

6 puntuació curosa

8 enginy

E. En parelles, demaneu-los que llegeixin els minirelats i n'escriguin un títol. Demaneu-los que busquin títols originals. Després feu que llegeixin i comentin els títols de tot el grup i demaneu-los que en triïn un per a cada minirelat. També, podeu proposar que comentin quin minirelat els ha agradat més. Podeu recuperar els continguts de l'àudio de l'activitat D per analitzar els aspectes que s'han enumerat i buscar-ne exemples als minirelats.

F. En parelles, demaneu-los que es fixin en els pronoms febles destacats dels textos de l'activitat anterior. Feu que en busquin el referent i completin el quadre. En acabat, feu que comentin en quins casos el pronom *li* esdevé *hi*. Podeu adreçar-los al quadre que hi ha en el Punt de suport. Feu notar que, en el registre formal, *li* es converteix en *hi* quan es combina amb els pronoms d'objecte directe *el*, *la*, *els* i *les*. Si voleu, podeu comentar les diferències entre el registre formal i l'informal i en quines situacions utilitzarien cadascun. També podeu comentar l'ordre dels pronoms, que varia segons si l'objecte indirecte és singular o plural. Si voleu, expliqueu que en valencià la combinació de pronoms febles és diferent, ja que el pronom *li* no canvia a *hi*. Comenteu, si ho trobeu oportú, que les combinacions en registre informal es treballaran a la unitat 9, en un altre context en què es demana aquest registre. Podeu fer fer els exercicis 25, 26, 27 i 28 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

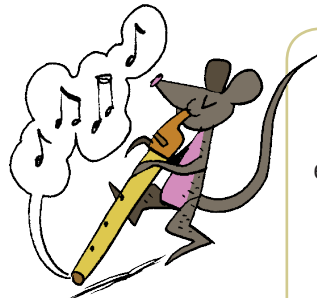
registre formal

li	el	l'hi
	la	la hi
	els	els hi
	les	els hi
	en	li'n
	ho	li ho

registre formal

els	el	els el
	la	els la
	els	els els
	les	els les
	en	els en
	ho	els ho

G. En parelles, feu que els alumnes es fixin en les formes verbals del passat simple dels textos de l'activitat E i que completin el model amb les terminacions de la primera, segona i tercera conjugació. Després, demaneu-los que diguin quin altre temps verbal en català és equivalent al passat simple. Feu-los notar que equival al passat perifràstic d'indicatiu. Adreceu-los, si voleu, al Punt de suport per comentar els usos i l'extensió d'aquest temps verbal. Comenteu-los que en el valencià és un temps molt emprat. També podeu demanar als alumnes si han llegit algun llibre en què s'hagi utilitzat aquest temps i si han tingut problemes de comprensió. Podeu fer fer els exercicis 29, 30 i 31 del **Llibre d'exercicis**. També, ara o després del Punt sociocultural, podeu fer fer l'exercici 32 del **Llibre d'exercicis**, per repassar tots els continguts de la unitat.

SOLUCIONS

passat simple

-ar	-er / -re	-ir
-í	-í	-í
-ares	-eres	-ires
-à	-é	-í
-àrem	-érem	-írem
-àreu	-éreu	-íreu
-aren	-eren	-iren

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, demaneu-los que escriguin un minirelat d'una extensió de 100 paraules per enviar-lo a un concurs de minirelats. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu comentar-los que poden partir des de zero o versionar algun conte tradicional, com s'ha fet en algun dels minirelats de l'activitat E. En acabat, podeu demanar que pengin a l'espai virtual els minirelats i demaneu al grup-classe que els llegeixi. Podeu proposar-los que seleccionin el relat més original, per exemple. Podeu buscar a la xarxa informació sobre convocatòries i concursos per a minirelats.

PUNT SOCIOCULTURAL

Sèries en català

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes coneguin algunes sèries en català i puguin parlar d'aspectes relacionats amb aquestes sèries, mentre activen estratègies de comprensió lectora.

A. En parelles, demaneu-los que comentin si els agraden les sèries o telenovel·les i si en miren alguna. Feu llegir la bafarada com a exemple. També podeu demanar-los que diguin quina sèrie els ha marcat més. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que comentin si les veuen a la televisió, a la tauleta o a l'ordinador. També podeu demanar-los si són subscriptors d'alguna plataforma de sèries i pel·lícules. Podeu demanar-los que mirin les dos imatges de les sèries que acompanyen el text i que diguin de què deuen tractar.

B. En parelles, feu que llegeixin el text sobre la sèrie *Poblenou* i diguin quines de les informacions següents hi apareixen. Totes les informacions són correctes, per tant, podeu aprofitar per ampliar els continguts del text. Després, feu que comparin els resultats amb els del company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar els significats dels mots *sobretaula*, *fulletonesc* o expressions com *un xic* o *embolic de faldilles*. Podeu ensenyar algun fragment de la sèrie, que està disponible a YouTube. També podeu demanar-los si hi ha alguna sèrie que hagi marcat molt les seves cultures.

C. En parelles, feu que llegeixin els títols d'algunes sèries en català i demaneu-los que facin hipòtesis sobre quin deu ser el tema o la trama. També podeu fer que comentin el gènere (drama, suspens, comèdia, etc.) que deu tenir cada una d'aquestes sèries. Després, expliqueu-los que sentiran la sinopsi de cada sèrie i feu que diguin a quina corresponen les frases de la dreta. Poseu l'àudio una vegada. Tot seguit, feu que comparin els resultats amb la parella. Podeu posar l'àudio una segona vegada. Després, feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu comentar que la locució sobre *Nit i dia* és en nord-occidental; la de *Mai neva a ciutat*, en balear; la de *La forastera*, en valencià, i totes les altres, en català central.

Com a transició amb l'activitat següent, podeu comentar-los que alguna d'aquestes sèries ja està disponible en alguna de les plataformes de distribució de continguts digitals, mentre que d'altres estan disponibles a YouTube o a TV3 a la carta <https://www.ccma.cat/tv3/alcarta/>.

D. Demaneu als alumnes que triïn una sèrie de l'activitat anterior i en mirin el primer capítol. Guieu-los per saber on poden trobar aquestes sèries a la xarxa. En parelles, demaneu-los que comentin què els ha semblat i si s'hi podrien enganxar. Feu una posada en comú amb el grup-classe i demaneu-los si recomanarien als companys la sèrie que han vist. També podeu demanar-los que descriguin el primer capítol.

SOLUCIONS

☐	1. Les sèries catalanes han estat exportades arreu del món.
☒	2. <i>Poblenou</i> s'emetia a primera hora de la tarda, just després de dinar.
☐	3. Les sèries catalanes solen incorporar personatges amb tota mena d'accents.
☒	4. <i>Poblenou</i> va ser un punt d'inflexió en la trajectòria d'alguns dels actors que hi van participar.
☒	5. <i>Poblenou</i> va ser pionera perquè barrejava elements costumistes i fulletonescos.
☐	6. Des de <i>Poblenou</i> no ha faltat mai la telesèrie havent dinat.
☒	7. La sèrie <i>Poblenou</i> va ajudar a popularitzar el barri de Barcelona amb el mateix nom.
☐	8. S'hi va incorporar un personatge mallorquí, atenent a la bona acollida que tenia la sèrie a les illes Balears.
☐	9. Els actors Joel Joan i Quim Gutiérrez es van donar a conèixer al gran públic a <i>Poblenou</i> .
☒	10. La ficció catalana tenia també com a objectiu difondre la llengua catalana.

SOLUCIONS

1 Nit i dia

2 Plats bruts

3 Merlí

4 Mai neva a ciutat

5 Arròs covat

6 La forastera

5 És una sèrie d'animació.

1 És de suspens.

4 La protagonista és mallorquina.

2 Hi havia espectadors als rodages.

6 Contrasta la vida de ciutat i la de poble.

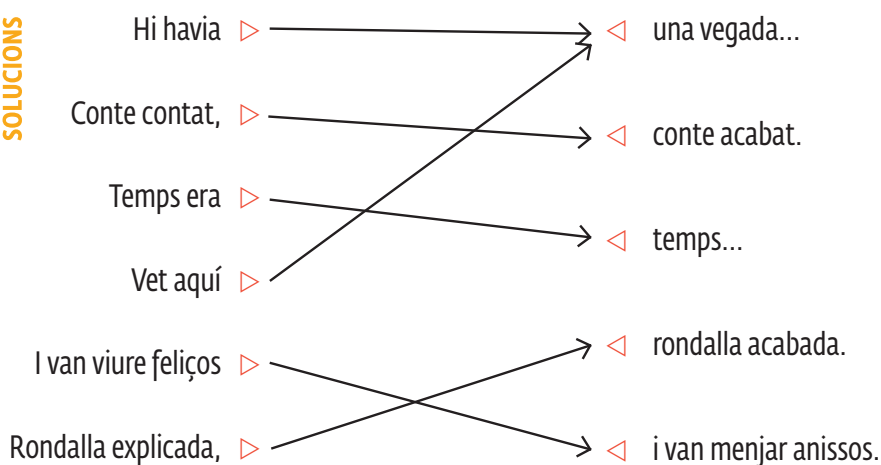
3 Els protagonistes són estudiants d'institut.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin el mapa conceptual amb el lèxic que coneixen. Podeu passar per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si necessiten més fletxes, les poden dibuixar.
2. Feu que relacionin els fragments de les dos columnes. Podeu avisar-los que un element de la segona columna forma part de dos expressions. En acabat, demaneu-los que comparin les solucions amb les d'un company. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

FONÈTICA

1. Expliqueu als alumnes que sentiran les paraules de la llista. Demaneu-los que escriguin l o l·l segons el so que sentin. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les solucions amb un company. Feu una posada en comú amb els resultats. Després, en parelles, feu que comentin com distingeixen aquests dos sons. Feu que es fixin en com col·loquen la llengua per pronunciar el so [l·l]. Podeu dir que representa el so d'una ela llarga. Si els voleu mostrar algun arxiu sonor amb aquest so com a model, en el *Diccionari normatiu valencià* o a la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'IEC hi ha arxius sonors en totes les entrades. Feu que tornin a escoltar els mots i que els repeteixin.
2. Demaneu als alumnes que busquin i escriguin cinc paraules d'ús quotidià que tinguin ela geminada. A continuació, en parelles, feu que les llegeixin al company i que l'altre membre de la parella escrigui les paraules dictades. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar a la pissarra o al suport que empreu les paraules noves.
3. Feu escoltar la pista d'àudio als aprenents i demaneu-los que es fixin en l'entonació. Demaneu que repeteixin cada frase després d'haver-la escoltat i, en acabat, si ho creieu convenient, podeu demanar-los que, en parelles, tornin a pronunciar les frases.

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** En primer lloc, en grup de tres o quatre alumnes, feu que triïn un conte o una rondalla tradicional. Demaneu-los que n'anotin el context, la situació inicial, el problema que es planteja i el desenllaç, els personatges principals i secundaris, etc.
- B.** En segon lloc, demaneu-los que pensin en les modificacions que volen fer a la història. Per exemple, poden canviar el context o el final del conte, capgirar la personalitat dels personatges, afegir-n'hi d'altres, relatar una història paral·lela, etc. També poden modernitzar algun aspecte del conte o reescriure'l políticament correcte, si no ho és. Demaneu-los que s'inventin un títol nou i feu que reescriuin el conte. Podeu demanar-los que emprin formes del passat simple o que escriguin frases amb discurs directe i indirecte. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics.
- C.** En tercer lloc, demaneu-los que preparin la lectura en veu alta del conte. Feu que decideixin qui farà de narrador i qui farà dels diferents personatges de la història. Animeu-los a utilitzar música, vestuari o imatges. Demaneu als grups que llegeixin el conte dramatitzat als altres grups. Aproveu perquè treballin aspectes d'entonació.
- D.** Finalment, feu que diguin quina història és la més original i quin grup ha dramatitzat millor el conte. Podeu aprofitar per enregistrar un grup i comentar alguns aspectes que s'han treballat a la unitat per fer conscients els alumnes dels continguts i de les estratègies que han emprat.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** Primer, demaneu als alumnes que escullin tres o quatre títols de llibres o de pel·lícules amb els quals puguin escriure una història breu. Poden ser els seus títols preferits o els dels darrers llibres i pel·lícules que hagin llegit o vist.
- B.** Segon, demaneu-los que escriguin la història i hi intercalin els títols, tenint en compte que han de tenir sentit com si formessin part de la història. Després, feu que enviïn els textos als companys a través de l'espai virtual del curs.
- C.** Tercer, demaneu-los que llegeixin les històries dels companys i feu que esbrinin quins són els títols de llibres i de pel·lícules que apareixen al text.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

Viure l'arquitectura

PUNT DE PARTIDA

OBJECTIU

L'objectiu és activar els coneixements lèxics sobre els elements arquitectònics i els edificis i introduir vocabulari nou sobre aquest camp semàntic.

Detalls arquitectònics

- A.** Abans de començar, llegiu el títol de la unitat, *Viure l'arquitectura*, i pregunteu als alumnes si els agrada l'arquitectura. Tot seguit, feu que observin les imatges i diguin quina és la funció de l'edifici que hi apareix. Si no ho saben, podeu demanar-los que busquin com es diuen aquests edificis, on són i qui els ha dissenyat. Per exemple, pel que fa al nom i al lloc, d'esquerra a dreta, hi ha la Masia Freixa, a Terrassa; l'estació del Nord, a València; el teatre del Liceu, a Barcelona; la Batllia, a Andorra la Vella (Andorra) i la Casa Milà, a Barcelona. Feu una posada en comú amb el grup-classe, podeu projectar més imatges d'aquests indrets. Després, feu que comentin quin edifici de les fotografies els crida més l'atenció. Si ho creieu pertinent, podeu allargar l'activitat i demanar-los que busquin els arquitectes d'aquests edificis o l'any de construcció. També podeu demanar-los que busquin un exemple arquitectònic de les diferents funcions que no corresponen a les imatges.

SOLUCIONS Masia Freixa: Habitatge / Estació del Nord: Estació / Teatre del Liceu: Teatre / la Batllia: Oficines / dependències de la Batllia / Casa Milà: Habitatge

- B.** En parelles, demaneu-los que llegeixin les paraules del núvol. Assegureu-vos que entenen els significats de totes les paraules. Poden buscar-les al diccionari. També podeu fer notar la relació d'algunes paraules amb mots de la mateixa família, com ara *porticons* amb *porta* o *escalinata* amb *escala*. Després, feu que uneixin les paraules amb l'edifici de les fotografies del qual formen part. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu comentar si en els seus països els edificis tenen celoberts, per exemple, o si les cases tenen porxos.

En aquesta unitat apareixen substantius relacionats amb l'arquitectura i la construcció; si creieu que pot ser útil, podeu proposar als alumnes que creïn, com a material d'estudi, una llista amb totes les paraules noves que hi van apareixent.

SOLUCIONS celobert (Casa Milà) / xemeneia (Casa Milà) / bigues (Estació del Nord) / vestíbul (Liceu) / porxo (Masia Freixa) / escalinata (Teatre del Liceu) / columna (Masia Freixa, Teatre del Liceu, Batllia) / porticons (Batllia)

- C.** En parelles, feu que comentin i reflexionin sobre què és per a ells l'arquitectura i sobre quina funció creuen que ha de predominar a l'hora de dissenyar un edifici. Feu llegir la bafarada com a exemple. Podeu proposar-los que comentin si per a ells és important viure en un lloc amb molta llum natural, amb espais comuns amplis o en edificis intel·ligents. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar el lèxic nou a la pissarra o al suport que empreu. Si voleu, podeu demanar-los que facin un rànquing amb els tres aspectes arquitectònics que tenen més en compte a l'hora de triar l'habitatge on volen viure.

PUNT 1

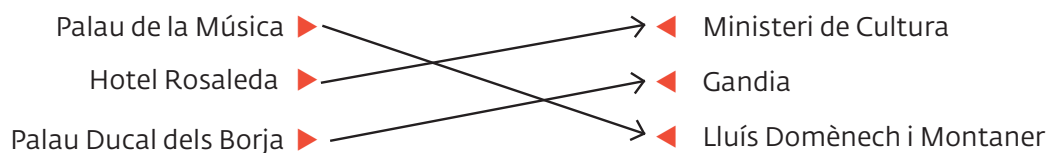
OBJECTIU

L'objectiu és aprendre a utilitzar lèxic sobre els espais i els elements d'un edifici, i els materials de construcció. Es pretén activar estratègies d'escaneig d'informació a partir d'un text, així com estratègies de deducció de regles gramaticals: les oracions de relatiu amb valor locatiu, perquè els alumnes puguin descriure un edifici. Alhora, es presenten espais històrics emblemàtics dels territoris de parla catalana.

Espais únics

- A.** Com a escalfament, feu llegir el títol, *Espais únics*, i pregunteu als alumnes si els agrada visitar espais únics quan viatgen o del lloc on viuen. Tot seguit, demaneu als alumnes si coneixen els edificis de l'activitat. Després, en parelles, demaneu-los que busquin informació dels espais de l'activitat a internet i relacionin les informacions de cada columna. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que situïn aquests edificis en un mapa. També, si voleu que practiquin el lèxic presentat al punt anterior, podeu demanar-los si veuen alguna biga o alguna columna en les imatges d'aquests edificis.

SOLUCIONS

- B.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els textos. Després, feu que relacionin cada text amb dos de les imatges següents. Alhora, feu que comentin quina informació els ha permès fer-ho. Podeu demanar-los que encerclin les paraules clau. Assegureu-vos que entenen tot el lèxic o que en poden deduir el significat a partir del context. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer que busquin més imatges o més informació sobre aquests edificis. És interessant fer adonar els alumnes que hi ha molt lèxic específic de l'arquitectura però que és un lèxic que s'utilitza per descriure edificis en situacions quotidianes.

Podeu fer fer els exercicis 1 i 2 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- C.** Com a transició amb l'activitat anterior, podeu demanar-los si ja coneixien algun d'aquests edificis. Després, en parelles, feu que comentin quin dels tres llocs visitarien i per què. Demaneu-los, també, que comentin si coneixen algun espai similar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu allargar l'activitat i projectar imatges dels llocs que proposen els alumnes i comentar-los per practicar el lèxic nou.
- D.** En parelles, demaneu-los que tornin a llegir els textos de l'activitat B i feu que subratllin el lèxic relacionat amb els espais, els materials i els elements arquitectònics. Podeu proposar-los que dibuixin tres columnes en un paper i anotin, en la primera, el lèxic sobre els espais; en la segona, el que fa referència als materials i, en la tercera, el que descriu elements arquitectònics. Assegureu-vos que n'entenen el significat. Dibuixeu les tres columnes a la pissarra o al suport que empreu i feu una posada en comú amb el grup-classe. No és important que sàpiguen classificar el lèxic en cada categoria, sinó que n'entenguin el significat. Hi ha paraules que són difícils de classificar entre material i element. Podeu fer fer l'exercici 3 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS ORIENTATIVES

espais: saló, pati, nau (central), hotel, sala de festes, coberta, galeria, capella / **materials:** totxo vermell, vidre, granit, ceràmica / **elements:** façana, volta catalana, porxo, xamfrà, pilars, escultura, mosaic, vitralls, forja, cúpula, portalada, sòcol, paviments

- E.** Adreceu els alumnes a les expressions de lloc destacades als textos de l'activitat B. En parelles, feu que les relacionin amb un dels sinònims del quadre. Després, demaneu-los que facin un dibuix per representar-ne el significat. Feu que el comparin amb el dels seus companys. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los que creïn frases amb aquestes expressions. Comenteu l'ús de la preposició *de* amb aquestes expressions. Podeu fer fer els exercicis 4, 5 i 6 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

a tocar (de): <i>arran de</i>	pertot: <i>arreu de</i>
al voltant (de): <i>a l'entorn de</i>	a sota (de): <i>a la part inferior de</i>
davant (de): <i>enfrent de</i>	a la part superior (de): <i>al</i>
al mig (de): <i>enmig de</i>	<i>capdamunt de</i>

- F.** Demaneu als alumnes si coneixen l'arquitecte danès Jørn Utzon. Podeu projectar la imatge de l'Òpera de Sydney per ajudar-los a fer hipòtesis. Després, en parelles, feu llegir el text sobre el lloc on va triar viure l'arquitecte Jørn Utzon i demaneu-los que hi marquin el fragment en què es fa referència a les informacions del quadre. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, els podeu demanar que busquin més imatges de Can Lis o de l'Òpera de Sydney i feu que en comentin l'estil arquitectònic.

SOLUCIONS ORIENTATIVES

1. La producció més important de l'arquitecte: L'obra mestra d'Utzon: l'Òpera de Sydney.
2. L'estil arquitectònic de la casa: L'edifici de l'escola funcionalista més conegut de la costa de Porto Petro.
3. La influència del disseny de l'edifici: Inspirat en les construccions dels temples del Yucatán.
4. Un espai amb diversos usos: Patis polivalents.

- G.** En parelles, feu que reflexionin sobre en quin lloc construirien la seva casa ideal. Demaneu-los que especifiquin quins materials utilitzarien i quins espais i elements arquitectònics hi hauria. Si voleu, podeu demanar-los que en dibuixin un plànol, amb la distribució de les estances. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer que comentin en què coincideix la majoria del grup-classe. L'objectiu de l'activitat és que els alumnes activin tots els continguts que han vist fins ara.

- H.** En parelles, adreceu els alumnes a l'activitat F i feu que es fixin en els relatius destacats. Demaneu-los que en marquin l'antecedent i que comentin quina funció tenen aquestes frases de relatiu. Després, feu que completin el quadre i demaneu-los que comentin com es formen aquestes estructures en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu les solucions a la pissarra o al suport que empreu quan feu classe. També podeu anotar alguna equivalència en les altres llengües. Feu notar que tots els antecedents fan referència a un locatiu. També, que el *què* sempre ha de ser tònic i que en la darrera construcció hi ha una concordança de gènere i nombre dels articles amb l'antecedent. Si cal, adreceu-los al Punt de suport i comenteu els usos del relatiu *on*.

Podeu fer fer els exercicis 7, 8 i 9 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

	on	
	què	
en	el / la	qual
	els / les	quals

- I.** En parelles, demaneu als alumnes que escriguin tres informacions sobre els espais de les activitats B i F i que usin els pronoms relatius de l'activitat anterior. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. És una activitat molt guiada perquè l'alumne usi l'estructura que acaba d'analitzar en l'activitat anterior. En acabat, feu que les llegeixin al company perquè endevini de quin espai es tracta. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe amb les frases dels alumnes.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, feu fer un collage d'un edifici amb imatges d'elements arquitectònics pertanyents a altres edificis. Demaneu a cada grup que presentin el collage als altres grups i que expliquin la procedència de les diverses imatges. Podeu demanar que comentin si ja havien reconegut algun espai, si s'emmarca en algun estil arquitectònic o si en coneixen l'autoria i l'època de construcció, per exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

PUNT 2

La vida des del balcó

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a descriure les façanes d'edificis i altres elements i espais com balcons i terrasses, mentre activen estratègies de comprensió lectora. Es presenten adjectius descriptius relacionats amb els espais. S'introdueix l'ús del pronom *en*.

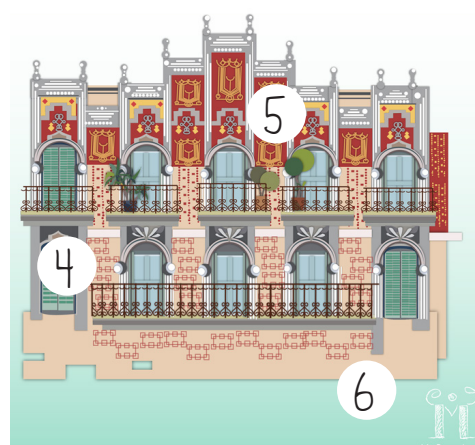
- A.** En parelles, demaneu als alumnes que comentin quines característiques dels edificis de les ciutats que han visitat els han sorprès més. Per exemple, podeu demanar-los que comentin si es fixen més en els balcons, les façanes, les terrasses, els portals, etc. També podeu demanar-los si han percebut diferències segons el país que visitaven. Podeu projectar fotografies de façanes d'edificis de diversos països per estimular-los i que diguin les diferències que hi veuen (per exemple, un edifici en què hi hagi moltes antenes parabòliques al balcó, un edifici de l'època soviètica, etc.). Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu. Com a transició amb l'activitat següent, pregunteu-los si es fixen en els objectes que hi ha als balcons.
- B.** Digueu als alumnes que llegeixin el títol de l'entrevista i demaneu-los que facin hipòtesis dels continguts que podran trobar a l'entrevista. Després, en parelles, demaneu als alumnes que llegeixin l'entrevista a la il·lustradora Maryna Chervinska. Demaneu-los que identifiquin de quin balcó de les imatges es parla en cada una de les respostes i que escriguin el número de les paraules destacades a la rodona corresponent del dibuix. Si hi ha paraules noves, animeu-los a deduir el significat pel context. Feu una posada en comú amb el grup-classe i, conjuntament, comenteu el lèxic nou. Comenteu l'expressió *fer safareig*, tot i que es treballarà al Punt sociocultural. Si voleu, feu buscar als alumnes imatges de façanes de l'Eixample de Barcelona i projecteu-les per comentar-les amb el grup-classe. Podeu fer fer l'exercici 10 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Primera imatge: darrera resposta

Segona imatge: primera resposta

Tercera imatge: segona resposta

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que comentin si s'identifiquen amb algun dels tres balcons. A continuació, feu que comentin quina importància té per a ells que casa seva tingui sortides exteriors com ara balcons o jardins. Feu llegir la bafarada com a exemple. Podeu demanar-los que comentin si passen molt de temps a les sortides exteriors o, si no en tenen, què fan per tenir llum natural a casa. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

D. En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin el fil següent i el completin amb els fragments que hi ha al quadre. Després, feu que expliquin si s'han trobat en una situació similar a la que es descriu a les piulades sobre l'espoli d'elements arquitectònics. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

E. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els dos usos del pronom *en* i demaneu-los que els relacionin amb la frase corresponent. A continuació, feu que comentin quin dels dos casos és el que apareix a les frases de l'activitat D. Per saber-ho, podeu recomanar-los que busquin els antecedents, això és, els fragments substituïts pel pronom *en*. Tot seguit, feu que comentin com funcionen aquestes estructures en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu-los notar que el pronom *en* pot representar el complement directe no definit, com en la primera frase de l'activitat, o un sintagma introduït per la preposició *de* (que fa de complement del nom o de l'adjectiu), com en el segon cas. Alhora, feu que s'adonin que totes les frases de l'activitat **D** fan referència al segon ús.

Si els alumnes volen una explicació més detallada, podeu adreçar-los a la pàgina 186 del Resum gramatical del **Llibre de l'alumne** o al Punt de suport.

Si ho creieu necessari, demaneu-los que utilitzin aquest pronom en algun exemple semblant a les frases dels textos. També podeu fer una posada en comú i anotar a la pissarra (o al suport que empreu) alguns pronoms corresponents en les diferents llengües.

Podeu aprofitar per fer un repàs dels usos del pronom *en*: demaneu que facin en grup i que siguin els alumnes que s'expliquin en quins casos podem utilitzar el pronom *en*. Feu una posada en comú.

Podeu fer fer els exercicis 11, 12, 13 i 14 del **Llibre d'exercicis**.

F. En parelles, demaneu-los que tornin a llegir les piulades de l'activitat D i feu que hi busquin l'antònim de cadascun dels adjectius del quadre següent. Abans, però, assegureu-vos que entenen els adjectius del quadre. Podeu fer que comparin les solucions amb una altra parella. En acabat, demaneu-los que anotin altres antònims que coneguin per a cada cas. Feu una posada en comú amb els alumnes i anoteu els adjectius nous a la pissarra o al suport que empreu. Per exemple, un altre contrari de *brut* pot ser *net* o un contrari de *silenciós* pot ser *sorollós*. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los si saben algun sinònim d'aquests adjectius. Feu notar que alguns adjectius poden ser sinònims en contextos concrets però en altres no. Podeu donar exemples per descriure espais o per descriure el caràcter d'una persona per veure les diferències de significat, per exemple: *un espai fosc / una persona fosca*.

Podeu fer fer l'exercici 15 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

	Marcel 28 minuts	3
	PasseigdeGràcia96 38 minuts Creiem que han estat els de l'escala del costat, que és molt apagada. Sempre miraven l'entrada amb enveja, perquè la seva tenia un aire deixat. No tenim cap prova del robatori, però segur que han estat ells!	2
	Safa 39 minuts	
	Renebot d'Antoni Gaudí 42 minuts No esteu sols. Hi ha una associació contra l'espoli d'elements arquitectònics del Modernisme que us pot assessorar.	4
	Marcel 45 minuts	
	Renebot d'Antoni Gaudí 45 minuts Jo mateix! La nostra associació us interessa molt.	
	PasseigdeGràcia96 38 minuts	1

SOLUCIONS

No en tinc.	→	No tinc proves del robatori .
No en tinc proves.	→	No tinc proves del robatori .

SOLUCIONS

silenciós ≠	ensordidor
tranquil ≠	frenètic
antics ≠	renovats
fosc ≠	lluminós
bruta ≠	polida
gèlid / fred ≠	càlid
discret ≠	vistos
animada ≠	apagada
pulcre ≠	deixat

- G.** Expliqueu als alumnes que sentiran un àudio sobre persones que comenten els seus balcons i feu que anotin els adjectius que s'usen per descriure cada balcó. Poseu l'àudio una vegada. Tot seguit, feu que comparin les solucions amb un company. Abans de posar l'àudio una altra vegada, feu notar als alumnes que la testimoni del balcó 5 parla català balear, mentre que tots els altres testimonis parlen català central. Si voleu, podeu demanar-los que detectin un tret típic del català balear, com ara que es diu (i s'escriu) *perd* per a la primera persona del singular del present d'indicatiu. Torneu a posar l'àudio. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després, demaneu als alumnes si s'identifiquen amb algun dels testimonis que han sentit. Feu que descriguin com els agradaria que fos el seu balcó i com són els balcons de la ciutat on viuen.

Si voleu allargar l'activitat, podeu adreçar els alumnes a les transcripcions, a la pàgina 205 del **Llibre de l'alumne**, i demanar-los que canviïn alguns fragments de frases per un adjectiu, ja que al **Llibre d'exercicis** hi ha una activitat d'aquest tipus. Per exemple, en el testimoni del balcó 3, podem canviar *em va molt bé per estendre la roba* per *útil* o *funcional*.

Podeu fer fer els exercicis 16 i 17 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- balcó 1: *polít*
 balcó 2: *gran, lluminós, desendregat*
 balcó 3: *càlid, sorollós*
 balcó 4: *silenciós, apagat*
 balcó 5: *renovat, poc discret*
 balcó 6: *estret, humit*

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, demaneu als alumnes que triïn una fotografia de la façana d'on viuen o d'una façana que els agradi i demaneu-los que la descriguin per escrit. Poden seguir els exemples de l'activitat B. Podeu demanar-los que emprin, almenys, cinc paraules que han après en aquesta unitat. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu que comparteixin la descripció amb el grup perquè hi puguin fer comentaris. Podeu fer que penguin el text a l'aula virtual del grup o, si voleu, podeu demanar-los que la presentin oralment. Digueu-los que acompanyin la descripció amb la projecció de la façana, mitjançant alguna eina com Google Street View. També podeu demanar que llegeixin les descripcions dels companys i que dibuixin la façana que s'hi descriu.

PUNT 3

Renéixer de les cendres

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes descriguin la història d'un poble que s'hagi reconstruït. Es presenten les construccions passives, mentre s'activen estratègies de comprensió lectora. També s'introdueix informació cultural alhora que es treballa la formació de paraules amb sufixos.

A. Com a escalfament, en parelles, demaneu-los que llegeixin el títol, *Renéixer de les cendres*, i digueu-los que n'expliquin el significat. Després feu que comentin si coneixen alguna ciutat o poble que hagi hagut de reconstruir-se al llarg de la història. Després, en parelles, feu llegir les paraules i assegureu-vos que n'entenen el significat, ja que hauran d'emprar aquest lèxic en les activitats següents. Demaneu-los que relacionin cada paraula amb la parella de sinònims. A continuació, a partir del títol i de les paraules, demaneu-los que intentin esbrinar sobre quin tema tractaran els textos de l'activitat següent. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 18 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

1 construir	4 evacuar / desocupar
2 destruir	1 bastir / erigir
3 reconstruir	2 ensorrar / demolir
4 expulsar	5 negar / enfonsar
5 submergir	3 restaurar / rehabilitar

B. En parelles, feu que es reparteixin els textos de Tiurana i de Pont de Bar de manera que cada alumne en llegeixi un. Demaneu que els llegeixin. Si hi ha lèxic que desconeixen, demaneu-los que en dedueixin el significat a partir del context. En acabat, feu que se'ls expliquin i determinin què tenen en comú i en què es diferencien les històries d'aquests dos pobles. Per explicar el text podeu demanar als alumnes que subratllin la informació que volen donar. És important que expliquin el text sense llegir-lo, sinó amb les seves paraules, parafrasejant-lo. Podeu demanar-los que comentin, per exemple, la causa de la destrucció o l'any en què va ocórrer, per exemple. Si voleu, podeu demanar als alumnes que consultin en un mapa on són aquestes localitats. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que busquin més informació sobre les històries d'aquests pobles.

C. En parelles, demaneu als alumnes que busquin als textos de l'activitat anterior els noms corresponents als verbs següents. Feu una posada en comú amb el grup-classe. A continuació, feu que els relacionin amb un dels grups de sinònims de l'activitat A. Per exemple, el grup 1 (*construir*) amb *edificar*. Tot seguit, demaneu-los que passin a noms els verbs de l'activitat A. Assegureu-vos que entenen com ho han de fer. Després, feu que comentin quins sufixos han utilitzat. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu-los notar els sufixos més comuns (-ment i -ció).
Podeu fer fer l'exercici 19 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

edificar: edificacions, bastir, bastiment, enigir, erecció
restablir: restabliment, reconstruir, reconstrucció, restaurar, restauració, rehabilitar, rehabilitació
enderrocar: enderroc, destruir, destrucció, ensorrar, ensorrament, ensorrada, demolir, demolició
desallotjar: desallotjament, expulsar, expulsió, evacuar, evacuació, desocupar, desocupació
inundar: inundació, submergir, submersió, negar, negament, enfonsar, enfonsament

- D. En parelles, demaneu-los que es fixin en les formes verbals destacades als textos de l'activitat B i feu que completin el quadre. Després, feu que diguin quins exemples dels textos corresponen a cada tipus. Feu una posada en comú. Si cal, podeu adreçar-los a la pàgina 184 del Resum gramatical, al **Llibre de l'alumne**. Feu-los notar la concordança que estableix cada tipus de passiva amb el subjecte de l'oració.

Podeu fer fer l'exercici 21 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

passives amb ser	Es formen amb el verb ser conjugat en el temps i flexió de persona i nombre adequats + participi del verb corresponent, que concorda en gènere i nombre amb el subjecte de l'oració.
passives pronominals	Es formen amb el pronom es i el verb en veu activa, que també concorda en nombre i persona amb el subjecte de l'oració.

Passiva amb ser: han estat erigits; va ser arrasat, va ser colgat, havia estat construït

Passiva pronominal: s'ha construït; es va decidir

- E. En parelles, demaneu als alumnes que relacionin cada una de les frases següents amb el dibuix corresponent. Després, feu que diguin amb quina estructura dels dibuixos relacionarien les formes destacades de l'activitat B, això és, podem relacionar el fragment *s'ha construït* amb la segona imatge. A continuació, feu que comentin amb un company com funcionen aquestes estructures en la seva llengua o en les llengües que coneixen (si hi ha passiva pronominal, per exemple) i en quins contextos s'utilitzen. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu els usos, resoleu dubtes i corregiu l'activitat. És important que distingeixin la diferència en el significat segons l'estructura del verb.

Feu notar el significat que es vol donar als dibuixos perquè els alumnes entenguin l'ús de les estructures. Podeu adreçar-los al Punt de suport un cop hagin resolt l'activitat.

Podeu fer fer els exercicis 20, 22 i 24 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

1 L'edifici va ser reconstruït (pels veïns).

2 Es va reconstruir l'edifici.

3 Els veïns van reconstruir l'edifici.

- F.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els fragments i els uneixin per formar oracions sobre la parròquia d'Ordino (Andorra). Després, expliqueu als alumnes que sentiran l'àudio i feu que comprovin les respostes. Poseu l'àudio una vegada. Si cal, podeu tornar a escoltar-lo per comprovar les respostes. Feu notar el significat de les diferents estructures passives de l'activitat.

Podeu fer fer els exercicis 23 i 25 del **Llibre d'exercicis**. També podeu fer fer l'exercici 26 del **Llibre d'exercicis** com a autoavaluació.

SOLUCIONS

- 1 Les fargues de ferro van ser tancades a causa de la crisi.
- 2 L'emigració temporal es va convertir en una migració permanent.
- 3 Les propietats de la casa d'Areny-Plandolit van estar administrades per Casa Ferino.
- 4 Algunes cases es van mantenir com a cases pairals sòlides.
- 5 Una part de la casa Ramonguem va ser convertida en un hotel.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, feu que busquin informació sobre pobles amb històries semblants a les de les activitats d'aquest punt i feu que expliquin què hi va passar i què s'ha fet per reconstruir-los de nou. Per exemple, hi ha Sant Romà de Sau (al pantà de Sau) o Xàtiva (que va ser cremada per les tropes de Felip V). Podeu proposar que comentin si s'ha pogut recuperar la localització inicial de la localitat o si hi ha algun monument o museu per honorar aquest fet. Podeu demanar-los que es preparin una exposició oral i que l'acompanyin, si és possible, d'imatges o vídeos. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Demaneu-los que incloguin les estructures passives i el lèxic del punt en la història.

PUNT SOCIOCULTURAL

Dir-les de l'alçada d'un campanar

A. Com a escalfament, demaneu als alumnes que llegeixin el títol, *Dir-les de l'alçada d'un campanar*, i feu que comentin el significat d'aquesta expressió. Si no el coneixen, poden buscar-lo a la xarxa. També, podeu demanar-los que pensin un context en què poden emprar-la. Tot seguit, en parelles, feu llegir els textos i feu que relacionin cada una de les expressions que s'hi expliquen amb un dels contextos següents. No haurien de tenir problemes amb el lèxic d'aquests textos. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar que busquin altres contextos on podrien fer servir les expressions. Com a transició amb l'activitat següent, podeu demanar als alumnes que comentin si hi ha alguna expressió equivalent a les de l'activitat amb alguna de les llengües que coneixen.

B. En parelles, feu llegir les expressions següents i feu que en busquin el significat. Podeu fer que consultin la web de *Paremiologia catalana comparada digital* (<https://pccd.dites.cat/>). Després, feu que comentin com s'expressen aquestes idees en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar a la pissarra algunes solucions que aporten els alumnes. Si voleu, podeu demanar als alumnes que busquin contextos en què puguin utilitzar aquestes expressions.

SOLUCIONS

Començar la casa per la teulada: Emprar un procediment equivocat.

Enrotllar-se com una persiana: Parlar molt, allargar-se molt a l'hora d'explicar alguna cosa.

Ser tot façana: Tenir l'aparença de ser d'una manera, però, en realitat, no ser-ho.

Fer l'andorrà: fer-se el despistat.

Ser gran com una casa de pagès: Alguna cosa, ser molt àmplia.

Dir-les de l'alçada d'un campanar: Dir extravagàncies.

OBJECTIU

L'objectiu és fer conèixer algunes expressions típiques en català amb elements o parts d'un edifici, mentre activen estratègies de comprensió lectora.

SOLUCIONS

- 1 No m'agrada quedar amb la teva colla perquè sempre que es troben fan un repàs de tothom. Critiquen massa... Preferiria que tinguessin un altre tipus de converses.
- 2 Aquest estiu reformarem l'apartament. Ho renovarem tot amb materials de primeríssima qualitat. No ens estarem de res!
- 3 Ser veí d'aquesta ciutat i haver de pagar per accedir als parcs de la ciutat només perquè hi ha massa turistes m'emprenya molt.
- 2 Fa dos anys que no vaig de vacances perquè he treballat de valent per acabar el projecte. Però aquest estiu em gastaré els diners dels anys anteriors!
- 3 Una de les coses que no suporto quan viatjo amb avió és quan aterra i tothom s'aixeca per agafar la maleta i bloqueja el pas perquè vol baixar el primer.
- 1 M'encanta quedar per dinar amb la Lídia i el Jordi, perquè ho saben tot dels companys de feina. Quan arriben les postres, sé fins i tot de quin color són els mitjons de l'home de la cap.

C. En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin expressions que es formin a partir d'elements arquitectònics o parts de la casa en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen, com les que han aparegut en les activitats anteriors.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin el mapa conceptual amb el lèxic que coneixen. Podeu demanar-los que escriguin les paraules que els són més necessàries per construir una casa, per exemple, i podeu recomanar que hi afegixin fletxes si en necessiten més.

2. Demaneu als aprenents que completin les combinacions amb el lèxic que coneixen. Podeu suggerir-los que busquin alguna combinació als textos de la unitat. Feu una posada en comú.

SOLUCIONS

CONSTRUIR

una torre, un edifici, un poble, una casa...

DEMOLIR

una ciutat, un campanar, un habitatge...

DESOCUPAR

la població, els veïns, els habitants...

FONÈTICA

1. En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les paraules següents en veu alta i feu que subratllin les paraules que tinguin el so [ʃ]. Després, expliqueu-los que sentiran l'àudio i feu que comprovin les solucions. Poseu l'àudio una vegada. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Si voleu, podeu comentar que els locutors parlen català oriental i, en particular, català central. A més de la reducció vocàlica de les vocals a, e, o i u en posició àtona, ho sabem perquè la x inicial dels mots *xemeneia* i *xamfrà* és [ʃ] (com en tot el bloc oriental), mentre que en català occidental, en aquesta posició, es pronuncia [tʃ]. Un altre tret que distingeix el bloc oriental de l'occidental és que no es pronuncia la lletra i que hi ha davant de la x, tal com passa en els mots *caixa* i *llangardaix*. En canvi, en català occidental sí que es pronuncia, i és per això que apareix en l'ortografia del mot.

SOLUCIONS Caixa, llangardaix, xemeneia, porxo, xamfrà

2. En parelles, feu llegir aquestes parelles de paraules i feu-ne la separació sil·làbica. Per assegurar-vos que ho han fet bé, podeu fer una posada en comú i consultar la web <https://www.softcatala.org/sillabes/> en què apareix la separació sil·làbica de cada mot. Després, feu escoltar l'àudio una vegada i feu que es fixin en la pronunciació. Tot seguit, feu que comentin què indica la dièresi. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los si la dièresi existeix en les llengües que coneixen i si té repercussions fonètiques. Finalment, feu que repeteixin, en veu alta, aquestes paraules.

SOLUCIONS 1. pa | rai | gua – pa | rai | güer; 2. llen | gua – llen | gües; 3. ai | gua – ai | gües; 4. Pas | qua – Pas | qües

3. Feu escoltar les paraules i demaneu-los que es fixin en la síl·laba tònica. Poseu l'àudio una vegada. En parelles, feu que comentin quin signe substitueix l'accent. Feu una posada en comú. Feu-los notar que, en aquests casos, la dièresi substitueix l'accent i marca que les dos vocals que hi ha seguides formen un hiat i, per tant, són en síl·labes diferents. Si voleu, podeu demanar-los que facin la separació sil·làbica d'aquestes parelles de mots.

4. En parelles, feu llegir les paraules següents i feu que en marquin la síl·laba tònica. Després, demaneu-los que les escriguin al lloc corresponent del quadre. Poseu l'àudio una vegada i feu que escoltin les paraules. Després, feu que comentin en quina de les formes no personals d'aquests verbs es posa la dièresi. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

	infinitiu	participi	gerundi
1	construir	construït	construint
2	traduir	traduïts	traduint
3	atribuir	atribuïdes	atribuint
4	introduir	introduïts	introduint

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, feu que facin una pluja d'idees dels edificis emblemàtics que consideren que s'han de visitar, sigui perquè els han visitat o bé perquè n'han sentit a parlar. Tot seguit, demaneu-los que n'anotin el nom, l'arquitecte, on són, quina funció tenen, quan es van construir i a quin estil arquitectònic pertanyen. Feu que busquin a la xarxa la informació que desconeixen.
- B.** Segon, de tots els edificis que han anotat, demaneu-los que triïn els cinc que pensen que s'han de visitar almenys una vegada a la vida. Demaneu-los que busquin a la xarxa més informació sobre aquests edificis. Podeu proposar que busquin, per exemple, els materials que es van emprar per a la construcció, la utilitat que tenia quan es va construir o si s'ha vist alterat al llarg de la història. Podeu fer que emprin les estructures de passiva i el lèxic que s'ha treballat en aquesta unitat. Demaneu-los que escriguin una breu descripció de cada edifici, entre 5 i 10 línies, per exemple. Feu que l'acompanyin amb una fotografia.
- C.** Tercer, demaneu al grup-classe que organitzi una exposició amb les fotografies i les descripcions dels edificis emblemàtics. També podeu compartir el material a través de l'espai virtual del grup. Podeu demanar-los que escriguin comentaris de l'exposició i comentin què els ha sorprès més o si han decidit visitar algun dels edificis exposats pels companys, per exemple.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, demaneu als alumnes que pugin al terrat de casa seva o d'un edifici elevat i observin què es veu des d'allà dalt. També poden fer-ho des del balcó, terrassa o finestra d'algun edifici elevat. Si no hi tenen accés, podeu demanar-los que busquin una imatge panoràmica d'alguna ciutat o d'algun lloc que els agradi. Demaneu-los que observin com són els edificis que poden veure d'allà estant i feu que es fixin si hi ha algun aspecte arquitectònic que els cridi l'atenció.
- B.** En segon lloc, demaneu-los que enquadrin el racó que els agradi i que en facin una fotografia. Feu que n'escriguin un títol per a la fotografia i feu que l'enviïn als companys a través de l'aula virtual.
- C.** En tercer lloc, demaneu als alumnes que mirin les fotografies dels companys i escriguin un comentari sobre què els agrada d'aquestes imatges. Podeu fer que escriguin un comentari per a totes les fotografies o podeu fer que n'escullin una i la comentin més detingudament.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

De tot arreu, a tot arreu

PUNT DE PARTIDA

Moure's pel món

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a comentar aspectes relacionats amb els fluxos migratoris. Es presenta lèxic relacionat amb aquesta qüestió.

- A.** Abans de començar, com a escalfament, feu llegir el títol de la unitat, *De tot arreu, a tot arreu*, i feu que els alumnes comentin el significat del mot *arreu*. Si voleu, podeu fer escoltar la cançó de Txarango «De tot arreu, a tot arreu» i demaneu als alumnes que comentin el missatge que desprèn la cançó.

A continuació, en parelles, feu que els alumnes observin la fotografia i llegeixin les paraules de l'activitat. Feu que marquin les paraules amb les quals la relacionen. Tot seguit, feu que comparin la tria amb la d'una altra parella. Després, demaneu-los que comentin quines altres paraules els suggereix la fotografia. Per exemple, podeu preguntar-los si la fotografia els genera un sentiment d'injustícia o una sensació de misèria i de fam. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu crear un núvol de paraules amb les solucions dels alumnes a partir de webs com WordClouds (<https://www.wordclouds.com/>) o WordItOut (<https://worditout.com/word-cloud/create>) i compartir-lo a l'espai virtual de l'aula.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, demaneu-los que relacionin quatre moments de la migració als territoris de parla catalana amb el període en què van ocórrer. Feu llegir la bafarada com a exemple. Si cal, poden buscar la informació a la xarxa. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Tot seguit, demaneu als alumnes que comentin quins altres moments migratoris mundials coneixen i feu que diguin quin va ser-ne el motiu, si el saben. Si voleu, podeu demanar-los que anotin els anys més significatius de cada conflicte, per tal que revisin com es creen les xifres. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Per exemple, podeu comentar que alguns dels escriptors i intel·lectuals que van haver d'emigrar a l'altra banda de l'Atlàntic són Joan Oliver (que firmava les obres com a Pere Quart), Anna Murià o Agustí Bartra. Si voleu, podeu aprofitar aquesta activitat per introduir altres esdeveniments històrics relacionats amb les cultures dels alumnes. També podeu comentar si aquests èxodes s'han produït per causes polítiques, econòmiques, de drets humans o mediambientals, per exemple.

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que pensin i escriguin un títol per a la fotografia. Després, feu llegir els títols de la resta del grup-classe i feu que triïn el més encertat.

SOLUCIONS

- 1 Escriptors i intel·lectuals travessen l'Atlàntic per establir-se a Mèxic, Xile, l'Argentina i altres països d'Amèrica.
- 2 Molts andorrans van marxar a França o a Espanya per treballar.
- 3 Més de 40.000 joves se'n van a viure a l'estranger.
- 4 Arriben a Catalunya més d'un milió i mig de persones provinents d'Andalusia, Castella, Extremadura i altres zones de l'Estat espanyol.

PUNT 1

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a parlar de vivències passades relacionades amb els moviments migratoris, mentre s'activen estratègies de comprensió lectora. Es presenten les estructures amb indicatiu i subjuntiu que s'usen per fer declaracions sobre el passat. Es treballen les diferències entre els verbs *anar-se'n* i *anar*.

Tornar a casa

A. Abans de començar, en parelles, feu llegir el títol, *Tornar a casa*, i demaneu als alumnes que el comentin. Tot seguit, feu llegir els títols següents i demaneu-los que facin hipòtesis sobre la història que llegiran als textos de l'activitat B. Si no entenen alguna paraula, animeu-los a deduir-ne el significat pel context. Per exemple, poden relacionar *duresa* amb *dur*. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

B. En parelles, feu llegir les memòries que escriu el Ventura sobre el viatge de la seva família i demaneu que escullin un títol de l'activitat anterior per a cada paràgraf. Si hi ha paraules noves, feu que consultin un diccionari. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu aprofitar aquest text per treballar tant aspectes gramaticals com culturals. Quant al primer aspecte, podeu comentar els significats de mots com *traspassar*, *paperam* o *aprenent*.

SOLUCIONS 1. c. La duresa de la vida al Pirineu; 2. e. La ciutat com a símbol de prosperitat; 3. d. L'adaptació a un nou país; 4. b. El contacte amb el país d'origen mai no es perd; 5. a. Tornar a casa

C. En parelles, feu que tornin a llegir el text i, sobre un mapa, demaneu-los que marquin el recorregut que va fer el Ventura en el seu viatge. Per fer-ho poden emprar eines com Google Maps i emprar l'opció de traçar una ruta. Després, demaneu-los que marquin el recorregut que han fet les seves famílies (pares, padrins, repadrins) per arribar on viuen actualment. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que projectin el trajecte que han indicat en el mapa. Després, feu que comentin quin alumne ha fet el viatge més llarg.

Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los que busquin informació a la xarxa i marquin el trajecte que van haver de fer alguns intel·lectuals catalans com Mercè Rodoreda o Josep Carner. Per fer la posada en comú, podeu emprar la pàgina web següent: <https://sites.google.com/site/exiliiliteratura/itineraris-de-vida> on hi ha la ruta de l'exili de quinze escriptors (Mercè Rodoreda, Agustí Bartra, Agustí Calvet – Gaziel, Anna Murià, Avel·lí Artís Gener – Tísner, Carles Riba, Clementina Arderiu, Domènec Guansé, Joan Oliver – Pere Quart, Joan Puig i Ferrer, Josep Carner, Pere Calders, Teresa Pàmies, Vicenç Riera Llorca i Xavier Benguerel).

D. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les estructures destacades dels textos de l'activitat B i feu que completin el quadre. En acabat, demaneu-los que comentin si en l'oració subordinada utilitzem indicatiu o subjuntiu. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu recordar que emprem el subjuntiu per mostrar que es provoca un determinat estat emotiu, com les del quadre.

Podeu fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

És una declaració: expressa una cosa que afirmem o suposem.	sabia que; sabíem que... em pensava que... pensava que...	+ indicatiu...
No és una declaració, sinó una idea virtual que no afirmem ni suposem (pot indicar temor, voluntat, exigència, dubte, necessitat, obligació, etc.).	li agradava molt que... ens demanaven que... ens encantava que...	+ subjuntiu...

- E. En parelles, feu llegir la informació i demaneu que escriguin el número de la correlació temporal corresponent al costat de cada estructura destacada de l'activitat B. Si voleu, per evidenciar la correlació entre l'oració principal i la subordinada, podeu demanar als alumnes que marquin l'oració subordinada i, també, que subratllin els verbs de cada oració. Assegureu-vos que entenen la correlació dels temps verbals. Si cal, adreceu-los al Punt de Suport. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer fer els exercicis 3 i 4 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

1 El meu nom és el mateix que el del meu pare, Ventura, i vaig néixer l'any 1911. El meu pare, el Bonaventura de Casa Senturió de les Escaldes, es va casar amb la Joaquina, de Sant Julià de Lòria. Ens van tenir a la Joaquina, a la Lola i a mi. La mare es va posar molt malalta quan jo tenia 14 anys i va morir. Vivíem a la part alta d'Escaldes. El pare feia de pagès i sempre era fora de casa.

Quan el pare no hi era, **sabíem que havíem d'anar a Nagol amb la família** **2**, allà ajudàvem el tiet amb les vaques. Ells tenien molts animals i un hort gran i ens cuidaven molt bé. La meva infantesa no va ser fàcil però vaig ser feliç. A l'escola de les monges d'Andorra la Vella, vaig aprendre a llegir, escriure i a fer quatre números.

2 Quan vaig fer els 16 anys, **jo sabia que havia de marxar del país** **2** perquè la vida a la muntanya, a l'hivern i sense el pare, era molt dura. El primer lloc on vaig anar va ser Prullans, a la Cerdanya: vaig fer d'aprenent al forn de pa i em van tractar molt bé. Un parell d'anys després me'n vaig anar a Bellver i vaig acabar d'aprendre l'ofici de forner. Els amos n'estaven molt contents però el sou era molt baix. Jo volia anar a veure món i tenir un futur millor! Als 18 anys, vaig decidir anar-me'n cap a Barcelona on vaig continuar l'ofici de forner. Cada tres mesos havia de renovar els papers per poder residir a Catalunya. **Cada cop em pensava que era l'últim que renovava els papers** **1**. Em van demanar molt paperam, fins i tot van escriure als documents que la meva nacionalitat era francesa! Ningú coneixia Andorra.

3 El 29 d'agost de 1932, em vaig casar amb l'Eulàlia, la *Laieta de Cal Bessó*. Teníem 21 anys. Ens vam conèixer en un ball de la Festa Major, a Barcelona. De viatge de noces vam anar a Andorra. El primer que vam fer quan vam arribar, va ser visitar la família. **A la Laieta li agradava molt que vinguéssim a Andorra** **3**, i jo me'n sentia orgullós. L'any 1933 va arribar el Tomàs, i sis anys després, el Josep Maria. Eren temps difícils, el començament de la Guerra Civil Espanyola. La gent va passar molta gana, no obstant, a nosaltres mai no ens va faltar un plat a taula perquè jo treballava de forner i fèiem intercanvi de barres de pa dur per carn de porc, cansalada i arengades salades. La meva dona treballava a la fàbrica de fils, el fill gran al banc i el petit estudiava a la Maquinista. Un dia vaig proposar als meus fills de comprar un forn. **Pensava que era una bona idea muntar un negoci familiar** **1**. Ells ho van acceptar i vam començar a treballar junts.

4 Jo no sabia conduir, però quan teníem ganes de pujar a Andorra, agafàvem el tren de Barcelona a Puigcerdà i després el cotxe de línia. **A la duana sempre ens demanaven que els ensenyéssim la documentació** **3**, tant a l'entrada com a la sortida del país. El viatge era tota una aventura: tardàvem un dia sencer! La cosa, però, va canviar quan el meu fill gran es va poder comprar el seu primer cotxe, cap als anys 60. Aleshores, pujàvem més sovint a Andorra. **A la meva dona i a mi ens encantava que les netes es quedessin amb nosaltres durant tot l'estiu** **3**. Més tard ens venien a buscar.

5 Entre nosaltres, a casa, parlàvem català, però a tot arreu es parlava castellà. Recordo haver de buscar al diccionari les traduccions d'algunes paraules que per a nosaltres eren desconegudes, i hi havia paraules que dèiem mig en català i mig en castellà. Les meves netes se'n reien! Mentre elles van anar a l'escola, durant la dictadura, els estudis eren en castellà i tenien només dos hores setmanals de català. L'any 1980 vam traspasar el forn i vam tornar cap a Andorra amb la Laieta, a viure-hi definitivament. Els meus fills també van tornar quan les seves filles van acabar els estudis. Ara viuen i treballen tots aquí.

- F.** En parelles, demaneu als alumnes que comentin quins altres records podria escriure una persona que fa memòria del seu viatge fora del país d'origen. Feu que escriguin tres frases, una amb cada estructura de l'activitat anterior. Podeu demanar-los, de nou, que subratllin els verbs. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Tot seguit, feu que comparin les frases amb les del company. Feu una posada en comú amb el grup-classe i analitzeu l'estructura i la correlació temporal d'alguna frase. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-los a la pissarra o al suport que empreu.
- G.** En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin al text de l'activitat B les formes dels verbs *anar* i *anar-se'n*. Podeu fer que les marquin. Després, en grups, demaneu-los que expliquin quan s'utilitza un verb o l'altre. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Adreceu-los al Punt de Suport i comenteu la diferència de significat i de l'estructura d'aquests dos verbs. A més, feu notar als alumnes que en el verb *anar-se'n* sempre hi ha d'haver, com a mínim tres formes: el pronom personal, el pronom *en* i la forma pertinent del verb *anar* (si és en un temps compost, consta de dos mots). Si voleu, pel que fa al significat del verb *anar-se'n*, podeu demanar als alumnes que pensin algun sinònim del verb *anar-se'n*. Per exemple, depenent del context, hi ha *marxar*, *partir*, *fugir*, *anar a veure món*, etc. Alhora, podeu aprofitar aquesta activitat per a revisar les diferències de significat entre *venir* i *anar* i, també, entre *anar* i *tornar*.
- Podeu fer fer els exercicis 5 i 6 del **Llibre d'exercicis**.
- H.** Expliqueu als alumnes que sentiran el testimoni de la Mercè, una xilena d'arrels catalanes, que va deixar Xile per conèixer la terra dels seus padrins i s'hi va quedar. Aviseu-los que l'àudio dura una mica més de tres minuts. Poseu l'àudio una vegada. Demaneu als alumnes què els ha cridat l'atenció de la història de la Mercè. Feu una posada en comú. Després, demaneu-los que completin el quadre amb la informació referent a ella i als seus padrins. Feu que comparin les seves respostes amb les d'un company. Torneu a posar l'àudio perquè els alumnes puguin completar l'activitat i comprovar les respostes. Acte seguit, adreceu els alumnes a les transcripcions de les pàgines 206 i 207, al **Llibre de l'alumne**, per corregir l'activitat, si ho trobeu oportú. Si ho creieu pertinent, atureu-vos un moment en el text i comenteu el significat d'expressions com *roda al món i torna al Born*, (*anar*) *amb una mà al davant i l'altra al darrere* o *sentir-se com a casa*. També podeu comentar que la Mercè parla català nord-occidental.

SOLUCIONS

	MERCÈ	PADRINS
Motius dels viatges:	Conèixer Catalunya i estudiar una enginyeria	Exiliats per la Guerra Civil espanyola
Adaptació als nous països:	De seguida que vaig arribar a Catalunya em vaig sentir com a casa	Va ser molt dura i es van sentir sempre estrangers
Conservació dels costums:	En el menjar, en algunes expressions, en la celebració d'algunes festes	Van participar de manera molt activa al Centre Català de Santiago on feien classes de català, organitzaven les celebracions més importants com Sant Jordi o Sant Joan, cantaven a la coral

- I. En parelles, expliqueu als alumnes que tornaran a escoltar el testimoni de la Mercè i demaneu-los que marquin, de la llista següent, els sentiments que esmenta. Poseu l'àudio. En acabat, feu que esmentin si són sentiments positius o negatius. Després, demaneu-los que busquin un context en què puguin utilitzar aquestes paraules. Si voleu, podeu demanar-los que en triïn una i que creïn un diàleg en què aparegui el mot. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer els exercicis 7, 8 i 9 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

☒ AGRAÏMENT	☒ DESENGANY	☐ NEGUIT
☐ CONFIANÇA	☐ DOL	☒ PÈRDUA
☒ CURIOSITAT	☒ ENYOR	☒ RÀBIA
☒ DESCONCERT	☒ ESPERANÇA	☒ TRISTESA
☐ DESCONSOL	☐ FELICITAT	

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, feu que escriguin unes memòries breus a partir de la informació de l'activitat H com si fossin els padrins de la Mercè. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Podeu recomanar-los que emprin connectors per ordenar el text i també animeu-los a escriure oracions subordinades amb la correlació dels verbs, aspecte que s'ha treballat en l'activitat E. Tot seguit, feu que comparin el que han escrit amb les memòries d'una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu compartir les memòries del grup-classe en l'aula virtual de la classe i podeu demanar que en comentin alguna.

PUNT 2

DOBLE
pertinença

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes siguin capaços d'elaborar les preguntes d'una entrevista, fer-la i transcriure-la. Es presenta lèxic relacionat amb els sentiments i les experiències dels migrants, mentre s'activen estratègies de comprensió lectora. Es presenten les oracions subordinades amb condicional i les estructures que s'empren per referir-se al passat. També es treballen els usos de les partícules *mai*, *ningú*, *gens*, *gaire*, *cap*, *res* i *enlloc* en oracions interrogatives i els connectors que denoten conseqüència.

- A.** En parelles, feu que comentin si coneixen algú que se senti de dos llocs diferents: perquè han nascut a un lloc i viuen en un altre, perquè els seus pares són d'un lloc i ell ha nascut a un altre, etc. Feu que diguin quins avantatges i quins inconvenients hi veuen. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Si necessiten més paraules, les poden buscar al diccionari. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar els avantatges i els inconvenients a la pissarra o al suport que empreu. Finalment, feu que els alumnes determinin si sentir-se de dos llocs diferents suposa més avantatges o més inconvenients.
- Si voleu allargar l'activitat, podeu posar algun fragment de l'episodi següent: <https://www.ccma.cat/catrado/alcarta/solidaris/la-construccio-de-les-identitats-un-dialeg-amb-els-origens/audiodio/1083540/> del programa radiofònic *Solidaris* sobre com es construeixen les identitats en joves catalanoparlants amb pares originaris d'altres països i fer que els alumnes el comentin.
- B.** En parelles, feu llegir l'entrevista a Priya Gurmukhari i feu que relacionin cada pregunta amb la resposta corresponent. Després, demaneu als alumnes que escriguin un títol per a l'entrevista i feu que el comparin amb els títols dels companys. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu que triïn quin és el títol més adient. Si voleu allargar l'activitat, podeu fer llegir l'entrevista a la Sumia (<https://www.catorze.cat/estudi/molt-hagis-nascut-aqui-tothom-et-veu-alla-51352/>), una noia nascuda a Vic que té pares marroquins. Podeu comentar com ha patit al llarg de la seva vida pel fet de tenir dos cultures.

SOLUCIONS

PRIYA GURMUKHANI sap què és viure entre dos mons. Andorrana i índia de naixement, coneix bé què significa ser d'aquí i que, a la vegada, et considerin d'allà. Reconeix que el primer any a Andorra va ser molt dur per tots els canvis a què es va enfrontar. Tot i així, s'ho va prendre com un repte i creu que ha valgut molt la pena l'esforç. Ha estudiat filologia anglesa a Barcelona per retornar a la societat andorrana tot el que ha rebut.

- 4** Quan vaig arribar vaig començar segon d'ESO a la Sagrada Família. En aquella època, el meu germà i jo érem els únics estrangers de l'escola. Jo estava en plena adolescència i tenia com una angoixa constant perquè necessitava ser acceptada. Tot era nou, un país nou, gustos, cultura, tradicions... He de reconèixer que les mestres de l'escola i, més tard els professors de batxillerat de l'Escola Andorrana, em van ajudar molt, van ser molt pacients i van vetllar per ensenyar-me tot el que vaig necessitar per sentir-me d'aquí.
- 2** Em dic Priya, tinc 38 anys, soc andorrana i tinc arrels índies. Vaig arribar a Andorra l'any 1996 juntament amb la meua mare i el meu germà petit. El meu pare ja vivia aquí. Jo tenia 12 anys i havia fet fins al primer curs de segona ensenyança en el sistema britànic a l'Índia. Els meus pares treballaven molt en una botiga al Pas de la Casa i jo cada dia rebia classes particulars de català per adaptar-me al més ràpidament possible.
- 1** De vegades, quan em demanen d'on soc, jo sé que ho pregunten per les meves característiques físiques. Llavors els responc que quina part volen saber? Si és l'administrativa, és que soc andorrana, i si volen saber l'altra els ho dic després. Un altre prejudici que em sorprèn és que hi ha persones que associen sempre els immigrants amb gent necessitada, i per exemple, no era el meu cas.
- 6** A l'inrevés! Tinc la sensació de ser de tots els llocs. Sents les arrels de l'Índia perquè parlo la llengua i no perds la identitat. A casa celebrem festes tradicionals índies i les d'aquí també. Parlo indi als meus fills i, tot i que m'entenen, ells em responen en català. Així és que em sento que pertanyo a tot arreu.
- 8** L'any 1983 el meu pare va marxar de l'Índia per buscar noves oportunitats per créixer. Va anar al Pas de la Casa on hi havia el seu germà. Va començar treballant en una botiga i al cap de poc temps ja va muntar el seu negoci d'electrònica. Quan jo tenia 12 anys vam fer l'agrupament familiar. La meua mare, el meu germà petit i jo vam venir i la meua germana gran va continuar estudiant batxillerat a Nova Delhi. Un cop tots aquí ens vam instal·lar a Andorra la Vella però els meus pares pujaven i baixaven cada dia del Pas de la Casa, on passàvem els estius tota la família. Actualment tinc 38 anys i estic casada amb un andorrà d'origen indi que continua treballant al Pas de la Casa. Jo soc professora d'anglès de l'Escola Andorrana de Santa Coloma. Tinc 2 fills de 5 i 8 anys i estic orgullosa de ser qui soc.
- 3** La paraula clau és l'adaptació. T'has de fer teua la nova cultura i llavors ja notes que formes part de tot arreu. De les teves arrels i del nou país. Si aconsegueixes adaptar-te, t'adones que ja estàs preparada per a tot.
- 9** Actualment, sí i els ciutadans ja hi estan més acostumats. Es viu amb molta naturalitat. Deu ser un dels efectes de la globalització.
- 7** Al principi, sí. Vaig arribar al març del 96. Aquell estiu vaig estudiar castellà perquè em semblava que era la llengua de l'escola. Quan va començar el curs al setembre, em vaig adonar que no entenía la llengua que sentia, el català. Ràpidament el meu pare va buscar una professora per ensenyar-me'n. I el fred! A Nova Delhi fa fred però no es pot comparar amb el d'aquí. I no puc no parlar de la boira als estius del Pas de la Casa! No eren estius!
- 5** Sí, gastar molta energia ha valgut moltíssim la pena. M'ho vaig plantejar com un repte i quan mires els resultats, hi va haver un abans i un després. Agraïxo tant als meus mestres el que van fer per mi que per aquest motiu vaig estudiar filologia anglesa. És totalment vocacional. Ells em van ajudar i jo ara ajudo els altres. Tens com un deute amb el país d'acollida. N'estic molt agraïda.

- C.** En parelles, feu que els alumnes busquin al text anterior la informació que fa referència als aspectes del quadre. Després, feu que comentin com viu Priya Gurmukhari la seva doble identitat. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si ho creieu convenient, podeu proposar fer un debat sobre la doble identitat. Podeu comentar com es tracta la gent filla d'immigrants en el país que has nascut o, també, els prejudicis a què s'enfronten.
- D.** En parelles, feu que es fixin en les paraules destacades de les preguntes de l'entrevista, i demaneu-los que les escriguin al costat de la forma equivalent. Després, feu que relacionin la pregunta amb la il·lustració corresponent segons el significat de la paraula *ningú* en aquest context perquè s'adonin que en una pregunta no té un valor negatiu. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que comentin els significats d'aquestes partícules en les oracions negatives i interrogatives. Feu-los notar que en frases interrogatives *cap*, *enlloc*, *gens*, *mai*, *ningú* i *res* no tenen un valor pròpiament negatiu, sinó un valor no específic. Si voleu, adreceu els alumnes al Punt de suport i compareu i comenteu les frases que hi apareixen.
- Podeu fer fer els exercicis 10, 11, 12, 13 i 14 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

HAVINGUT NINGÚ?

alguna cosa: *res*

en algun lloc: *enlloc*

alguna: *cap*

alguna persona / algú: *ningú*

alguna vegada: *mai*

molta: *gaire*

una mica: *gens*

- E.** En parelles, expliqueu als alumnes que sentiran l'entrevista a dos joves de pares estrangers nascuts a Andorra i a Catalunya. Demaneu-los que marquin a quin entrevistat correspon cada informació. Aviseu-los que l'àudio dura cinc minuts. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les respostes amb les del company. Si cal, torneu a posar l'àudio. Podeu dividir l'àudio en dos parts: primer feu escoltar l'entrevista a l'Andreia, feu la correcció i després, la del Driss. Després, feu que comentin quines experiències tenen en comú l'Andreia i el Driss, com ara que ningú confiava en els seus projectes. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu comentar alguna de les expressions que apareix en l'entrevista, com ara, *no tot són flors i violes* o, també, podeu comentar algun dels clixés que hi ha en l'entrevista. També podeu demanar als alumnes que comentin si se senten identificats amb alguna de les experiències que comenten els entrevistats o si coneixen algú que s'hi pugui sentir identificat.

Podeu fer fer l'exercici 15 del **Llibre d'exercicis**.

ANDREIA

DRISS

SOLUCIONS

1. El meu pare estava convençut que no estudiaria cap carrera.	☐	☒
2. La gent creia que no arribaria lluny amb els meus vídeos en català.	☒	☐
3. La meva família pensava que aquí jo podria estudiar i anar a la universitat.	☒	☐
4. No m'imaginava que viuria tantes situacions de racisme.	☐	☒
5. La meva família es pensava que treballaria de seguida després d'acabar l'institut.	☐	☒
6. Els meus pares estaven convençuts que no aprendrien mai català.	☒	☐
7. Els meus pares no s'imaginaven que cobraria per escriure.	☐	☒
8. Alguns professors creien que no aconseguiria acabar els estudis.	☒	☐

F. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les estructures destacades de l'activitat anterior i feu que completin el quadre amb el nom del temps verbal corresponent. Després, feu que comentin com funciona aquesta estructura en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar a la pissarra alguna de les solucions que aporten els alumnes. Si voleu, per assegurar-vos que ho han entès, podeu demanar-los que creïn una frase complexa amb condicional, com les de l'activitat anterior.

Podeu fer fer l'exercici 17 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

QUAN NARREM EN PASSAT...

Utilitzem el **condicional** en l'oració subordinada quan l'acció indica posterioritat en relació amb un moment passat.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que escriguin cinc preguntes per fer a una persona nascuda a Andorra, de pares estrangers. Individualment, demaneu-los que busquin una persona, filla de pares estrangers, i li facin les preguntes que han preparat. Feu que transcrivin les respostes. Podeu recomanar-los que enregistren la conversa amb la gravadora de veu del telèfon mòbil, per exemple. Després, feu que transcrivin l'entrevista i la comparteixin amb els seus companys del grup. Demaneu-los que comparin les respostes que els han donat els entrevistats. Podeu fer que determinin els punts en comú i les divergències que hi ha entre els diferents testimonis. Si voleu, podeu fer que penguin les entrevistes a l'espai virtual del curs per tal que tothom les pugui llegir. Podeu aprofitar l'activitat de transcripció (de l'oral a l'escrit) per treballar aspectes formals de la llengua.

PUNT 3

Un laberint burocràtic

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a parlar sobre els tràmits que han de fer els migrants quan arriben a un altre país. Es presenta lèxic relacionat amb aquest tema. Es treballa la derivació de mots i els significats de les partícules *enlloc*, *res*, *mai*, *gaire*, *ningú* i *cap* en oracions condicionals.

- A.** En parelles, feu que els alumnes comentin quin és el darrer tràmit burocràtic que han fet. Feu llegir les bafarades com a exemple. Podeu demanar-los que comentin si els agrada fer aquest tipus de tràmit o si, per contra, sempre els deixen per a última hora. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Apunteu el lèxic que apareix referent als documents legals, tipus de tràmit, etc.
- B.** En parelles, feu llegir la conversa del xat entre una associació d'ajuda a persones nouvingudes i un usuari. Demaneu-los que subratllin els noms dels documents que s'esmenten. Després, feu que comentin quins altres documents tenen i en quines situacions acostumen a utilitzar-los. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe i assegureu-vos que han entès tot el lèxic. Si voleu, podeu comentar si creuen que els tràmits per aconseguir els papers a Andorra o en un altre país són feixucs o no.

Podeu fer fer els exercicis 18 i 20 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS Certificat de residència, cens, passaport, permís de residència, permís de residència i treball, certificat d'antecedents penals.

- C.** En parelles, feu que es fixin en les paraules destacades de l'activitat anterior i demaneu-los que escriguin el verb que tingui la mateixa arrel. Després, demaneu-los que pensin dos exemples més per a cada paraula per afegir a la llista. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Per exemple, dos paraules més per a *registre* podrien ser *registrador* i *registrament*. Si necessiten ajuda, animeu-los a usar el DIEC i expliqueu-los que hi ha una opció que els permet afinar la cerca i trobar mots que continguin un fragment de la paraula que busquen. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu-los notar que els sufixos més productius són *-ment* i *-ció*.

Podeu fer fer l'exercici 19 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

certificat: certificar
 residència: residir
 ajudes: ajudar
 registre: registrar
 inscripció: inscriure
 permís: permetre
 treball: treballar
 financers: finançar
 dipòsit: dipositar
 seguiment: seguir
 reconeixement: reconèixer
 cobertura: cobrir
 assegurança: assegurar

- D.** En parelles, demaneu-los que tornin a llegir la conversa de l'activitat B i feu que subratllin les estructures d'obligació que hi surten. Demaneu-los que s'expliquin com funcionen. Podeu escriure totes les estructures d'obligació que podem utilitzar i veure la diferència entre personal i impersonal. Després, feu que escriguin un missatge explicant què cal fer per dur a terme algun tràmit (per exemple, renovar el passaport) al país on viuen o al seu país d'origen. Podeu recomanar-los que emprin connectors per ordenar els passos com ara *en primer lloc*, *en segon lloc*, etc. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. En acabat, feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer que exposin els passos que cal seguir per fer aquell tràmit o podeu fer que comparteixin el que han escrit a l'espai virtual de l'aula.

Podeu fer fer els exercicis 21 i 22 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS És necessari empadronar-se; S'ha d'anar; Cal dur; Cal que tingui; És obligatori que tramitin; Cal acreditar (impersonals): És necessari / És obligatori / S'ha de / Cal... + infinitiu (personal) És necessari / És obligatori / Cal que (subjecte) + present de subjuntiu; Haver de + infinitiu

E. Demaneu als alumnes si han votat alguna vegada, si recorden el primer cop que van votar, etc. Després demaneu-los que, en parelles, comentin per què no totes les persones que viuen a Andorra tenen reconegut el dret de vot. Demaneu-los que llegeixin les bafarades de l'exemple. Si cal, feu que busquin aquesta informació a la xarxa. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Feu notar que a Andorra només poden exercir el dret de vot les persones que tinguin la nacionalitat. Per exemple, a Andorra voten unes 30.000 persones.

F. Demaneu als alumnes que es reparteixin en tres grups. Expliqueu-los que el grup 1 ha d'escoltar el primer testimoni (de l'inici fins al segon 0:55 de la pista d'àudio); el grup 2, el segon testimoni (del segon 0:55 fins al minut 2), i el grup 3, el tercer (del minut 2 fins al final). Podeu penjar l'àudio al campus virtual per tal que cada grup escolti només el fragment que se li ha assignat. Feu que escoltin els testimonis. En acabat, demaneu que cada grup comentin què ha dit el seu testimoni i feu que aclareixin els dubtes lingüístics. Hi pot haver paraules noves, com ara *esperpèntic* o *estar deslligat d'algun afer*. Si voleu, podeu adreçar-los a les transcripcions de la pàgina 208, al **Llibre de l'alumne**. Després, demaneu-los que formin grups amb una persona de cadascun dels grups i feu que s'intercanviïn la informació de cada testimoni. Assegureu-vos que donen tota la informació. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu proposar que comentin si estan d'acord amb el que comenta la testimoni 1, sobre tenir dret de votar en un país en el qual mai has viscut.

Com que és un tema que pot ser proper a l'alumnat, si voleu allargar l'activitat podeu treballar els textos que apareixen en el document següent: <https://sosracismo.eu/wp-content/uploads/2016/06/Colores-5.pdf>.

G. En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els tuits de la campanya #jotambétincdretavotar. Feu que marquïn els temes que s'hi tracten. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar el significat d'expressions com *posar el granet de sorra* o *posar-hi remei*. Si voleu, podeu demanar als alumnes que comentin com és la situació de vot de les persones migrants en el seu país d'origen o en algun altre lloc que coneixin.

SOLUCIONS

- ☐ Reivindicar el dret de vot de les dones.
- ☐ Buscar persones que cedeixin el seu vot a altres que no poden votar.
- ☒ Reclamar el dret de vot a partir dels 16 anys.
- ☐ Reivindicar el dret de vot de totes les persones residents en un país.
- ☒ Lluitar contra la manipulació i el frau a les eleccions.

H. En parelles, demaneu-los que es fixin en les paraules destacades de l'activitat anterior. Feu que recuperin la informació de l'activitat D del Punt 2 i comprovin si en frases condicionals funcionen de la mateixa manera que en frases interrogatives. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu-los notar que tant en condicional com en interrogatiu aquestes partícules prenen un valor no específic. Podeu fer fer els exercicis 23, 24 i 25 del **Llibre d'exercicis**. Quan ho cregueu convenient, podeu fer fer l'exercici 26 del **Llibre d'exercicis**, com a avaluació.

TASCA INTERMÈDIA

Feu que els alumnes, en grups, triïn un país per saber els requisits necessaris per votar. Intenteu que no es repeteixin els països. Demaneu-los que busquin tota la informació relacionada amb el tema i que elaborin una infografia. Podeu demanar-los que presentin la infografia als altres grups o bé que comparteixin la infografia amb els companys. Demaneu que expliquin les diferències i similituds entre els països i que també les comparin amb el seu país.

PUNT SOCIOCULTURAL

OBJECTIU

L'objectiu és presentar la tasca i el significat de la representació andorrana a l'exterior, mentre s'activen estratègies de comprensió lectora.

La presència andorrana a l'exterior

- A.** En parelles, feu llegir la caramella «Bonica Andorra» de Joan Roure i demaneu als alumnes que comentin quin deu ser el tema del poema. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que busquin dos mots que descriguin el que transmet aquest poema com ara *melangia* o *tristesa*. Com que aquesta peça és una obra coral, podeu fer escoltar la cançó, que va ser interpretada per diverses corals durant el confinament ([youtube.com/watch?v=SuUmuXWT58o](https://www.youtube.com/watch?v=SuUmuXWT58o)). Podeu demanar als alumnes si coneixen cançons que fan referència a la immigració. Si voleu, podeu fer buscar quan va ser escrita aquesta caramella o, també, qui era Joan Roure.
- B.** En parelles, feu llegir el títol del text i feu que anotin tres aspectes que creuen que hi apareixeran. Després, demaneu-los que llegeixin el text i que comprovin les seves hipòtesis. Feu que comentin quina informació hi troben a faltar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu fer comentar com ha canviat el perfil d'emigrant, segons el que es comenta al text. Alhora, podeu proposar als alumnes que identifiquin les activitats que es promouen a l'exterior per tal de revisar-les.
- C.** En parelles, expliqueu-los que escoltaran l'entrevista a Andreu Bauçà, professor de llengua catalana del Centre Carlemany de Praga. Feu que llegeixin les preguntes i demaneu-los que les enumerin per ordre segons les respostes. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les respostes amb el company. Si cal, torneu a posar l'àudio o adreceu els alumnes a les transcripcions, a les pàgines 208 i 209 del **Llibre de l'alumne**. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu fer buscar a la pàgina Epep.cz informació sobre el Centre.
- D.** En grups de tres o quatre alumnes, feu que comentin si coneixen entitats d'altres regions o països que treballin per mantenir els llaços amb les persones que han emigrat de la seva comunitat. Demaneu-los que diguin on es troben, com s'organitzen i quines activitats fan. Si cal, feu que en busquin informació a la xarxa. Finalment, feu que presentin aquestes entitats a la resta del grup-classe i feu una posada en comú.

SOLUCIONS

- 4 Què s'hi fa al centre Carlemany?
- 2 Per què vas decidir anar-te'n a Praga?
- 5 Quina mitjana d'alumnes estudien català al Centre? Quin perfil tenen?
- 6 T'agradaria tornar al teu país?
- 1 Quan es va crear el centre Carlemany i amb quin objectiu?
- 3 Què et va costar més a l'hora d'adaptar-te: la llengua, els costums, la gent...?

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin el mapa conceptual amb el lèxic que coneixen. Podeu passar per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
2. Demaneu als aprenents que completin les combinacions amb el lèxic que coneixen. Podeu suggerir-los que busquin alguna combinació als textos de la unitat. Feu una posada en comú.

FONÈTICA

1. En parelles, feu llegir les formes verbals següents i feu que en marquin la síl·laba tònica. Si voleu, primer, feu que facin la separació sil·làbica. Després, poseu l'àudio i feu que comprovin si ho han fet bé. En acabat, feu que comentin què tenen en comú aquests verbs. Feu notar que totes aquestes paraules són planes i que hi ha un hiat entre la segona i la tercera síl·laba de cada mot.
2. En parelles, feu llegir els diàlegs amb veu alta. Després feu escoltar-los i demaneu als alumnes que es fixin en l'entonació. Feu repetir les frases, de nou, amb veu alta. Feu notar l'ús de *mai*, *cap*, *res*, *gens*, *enlloc*, *ningú* en cada diàleg.
3. En parelles, feu escoltar les paraules i demaneu-los que es fixin en l'accentuació. Després, feu que les repeteixin en veu alta. Demaneu-los que busquin a la unitat deu paraules que acabin en *-ió*. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

1. estudio
2. canvia
3. renuncies
4. evidencio
5. denuncien
6. acaricio
7. diferencien
8. copies
9. odia
10. potencio

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** En primer lloc, en grups de tres o quatre alumnes, expliqueu-los que hauran d'entrevistar una persona immigrada per a l'exposició audiovisual Mosaïc del Món, organitzada per l'escola. Demaneu-los que decideixin la persona que entrevistaran i feu que anotin la informació que en tenen.
- B.** En segon lloc, feu que facin una pluja d'idees sobre els temes que volen tractar per elaborar les preguntes. Demaneu-los que triïn els temes i feu que redactin les preguntes (sis com a màxim). Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, feu que es posin en contacte amb la persona que volen entrevistar i demaneu-los que gravin l'entrevista. Poden emprar l'eina de gravació de veu del telèfon mòbil com ho han fet a la tasca intermèdia del Punt 2.
- C.** En tercer lloc, demaneu-los que editin un vídeo amb l'àudio de les respostes de la persona entrevistada. Feu que transcriguin els fragments de l'entrevista que creguin que són interessants i feu que els incloguin al vídeo sobreimpressos. Podeu animar-los a incloure imatges al vídeo.
- D.** Finalment, demaneu-los que pengin el vídeo a l'aula virtual del grup. Demaneu-los que mirin les entrevistes dels altres grups i feu que anotin comentaris sobre les experiències que s'hi expliquen.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** Primer, demaneu-los que busquin informació sobre una associació multicultural o alguna iniciativa que treballi per la integració de persones al país en el qual volen establir-se. Per exemple, poden buscar associacions que ajudin els refugiats. Feu que busquin informació a la xarxa.
- B.** Segon, demaneu-los que organitzin la informació de tal manera que puguin explicar qui són, quins objectius tenen o com i amb qui treballen. Després, feu que busquin un lema final per engrescar la gent a participar-hi. Animeu-los a crear un esquema, ja que hauran d'explicar oralment què fa l'entitat que han escollit i l'esquema o el guió els pot ajudar.
- C.** Tercer, demaneu-los que s'enregistren en un vídeo d'una durada de tres minuts (poden fer servir l'aplicació Flipgrid, per exemple) i feu que presentin l'entitat que hagin escollit. Recordeu-los que han de mirar a càmera i que han d'emprar connectors per cohesionar i estructurar la seva intervenció. Podeu adreçar-los a la unitat 2 per recuperar els connectors per estructurar el discurs.
- D.** Quart, feu que mirin les presentacions dels companys i demaneu-los que escullin l'entitat en la qual els agradaria participar. Feu que justifiquin breument la seva elecció a l'apartat dels comentaris.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

Batre un rècord

PUNT DE PARTIDA

Fora de joc

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes comencin a parlar del món de l'esport. Es presenta lèxic sobre els esports i sobre el material esportiu.

A. Demaneu als alumnes si saben el nom d'esport en català. Feu una pluja d'idees i aneu apuntant els noms dels esports que apareixen. Un cop acabat, en parelles, demaneu als alumnes que llegeixin el títol de la unitat, *Batre un rècord*, i feu que comentin si podrien dir el nom d'algú que hagi batut un rècord en algun esport. Després, feu llegir el títol del Punt de partida, *Fora de joc*, i demaneu-los si saben què significa aquesta expressió i si saben en quins esports se sol emprar. També podeu demanar-los que diguin si la poden fer servir en un altre context, en sentit figurat, i què significa. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Tot seguit, en parelles, demaneu als alumnes que relacionin les paraules amb l'esport corresponent de les fotografies. Abans, però, demaneu si saben el nom de l'esport i escriviu-lo. Podeu dir-los que hi ha mots que es poden relacionar amb més d'una imatge i que pot ser que no aparegui a la imatge però sí que es pot relacionar amb l'esport. Assegureu-vos que entenen el significat de tots els mots. En acabat, feu que escriguin tres paraules més per a cada esport.

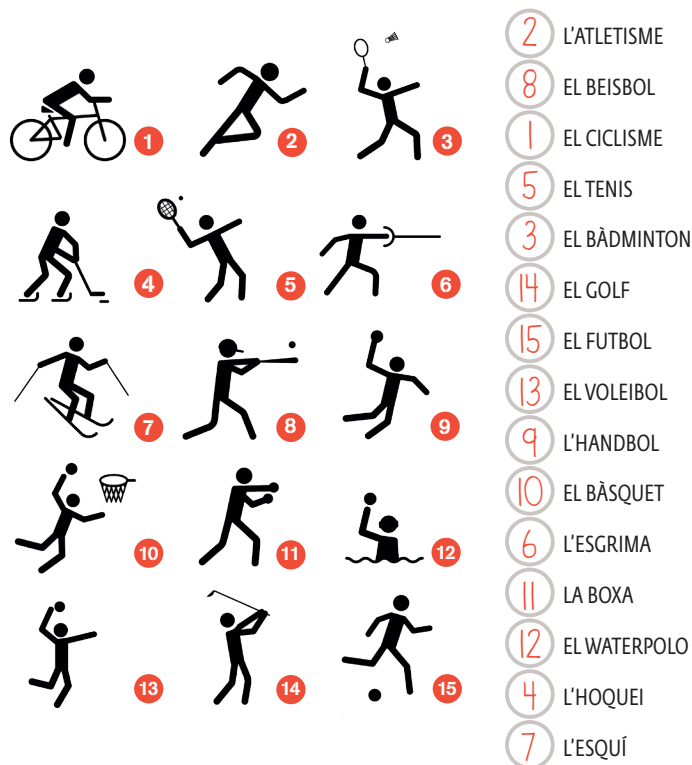
SOLUCIONS bàsquet: cistella, pilota; esquí: esquí, casc; tenis: pilota, raqueta, canyellera; escacs: peó, escaquer, rugbi: pilota, genolleres

B. En parelles, demaneu als alumnes que observin les icones i les relacionin amb el nom de l'esport corresponent. Després, feu que classifiquin els esports segons si es practiquen individualment, en parelles o en equips. Podeu explicar que tots els esports es poden practicar amb altres persones, però que han de tenir en compte, a l'hora de classificar-los, quins requereixen ser més d'un jugador per practicar-lo seguint les normes del joc. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, els podeu dir que anotin un esport més en cada columna.

Com que la unitat és sobre l'esport, podeu proposar als alumnes que creïn una llista de paraules noves i anotin, al costat de cada esport, el material que es necessita per jugar-lo amb l'objectiu de facilitar-ne la memorització.

Podeu fer fer els exercicis 1, 2 i 3 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

SOLUCIONS

INDIVIDUAL	EN PARELLES	EN EQUIP
l'atletisme	el tenis	el voleibol
el ciclisme	el bàdminton	el bàsquet
el golf	l'esgrima	l'handbol
l'esquí	la boxa	el beisbol
		el futbol
		el waterpolo
		l'hoquei

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que comentin si acostumen a fer esport o a mirar-lo com a espectador. Feu que diguin quin esport miren i per què els agrada fer-ho. Poden diferenciar entre si el miren per la televisió, si n'escolten la retransmissió per la ràdio o si el van a mirar en viu. També podeu demanar-los que comentin si els agradaria saber jugar a algun esport. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

PUNT 1

Seu bé!

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes puguin fer indicacions sobre postures i moviments. Es presenta lèxic referent a les parts del cos i a les direccions, mentre s'activen estra-tègies de comprensió lectora. També es treballen les formes de l'imperatiu amb pronoms.

A. En parelles, feu llegir el títol, *Seu bé!*, i demaneu-los qui els solia dir això o si solen dir-ho a algú i en quin context. Feu-los notar que s'empra l'imperatiu i avanceu-los que es revisarà en aquest punt. Després, feu que marquin les activitats físiques que són beneficioses per a la salut i feu que comentin si en fan alguna. Si voleu, podeu demanar-los que creïn frases amb imperatius sobre les activitats físiques saludables, com el títol que han llegit. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou, podeu anotar-lo a la pissarra o al suport que empreu.

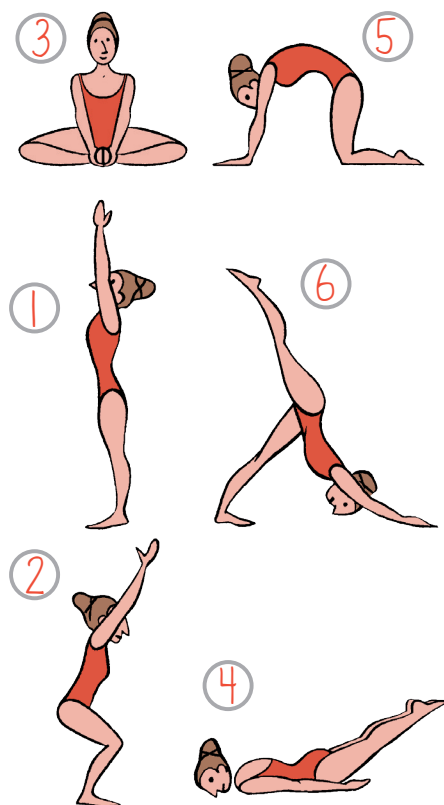
B. Demaneu als alumnes que mirin les postures de les il·lustracions i que diguin si les han practicat i per a quina part del cos van bé. Després, en parelles, feu llegir els textos i demaneu-los que els relacionin amb la imatge de la postura de ioga que els correspon. En acabat, demaneu-los que subratllin els verbs relacionats amb el moviment i les paraules que els han ajudat a identificar la postura. Comenteu les paraules noves, com ara *màrfega* o *escàpules*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu preguntar-los si fan o han fet mai ioga.

Podeu fer fer els exercicis 6, 7 i 8 del **Llibre d'exercicis**.

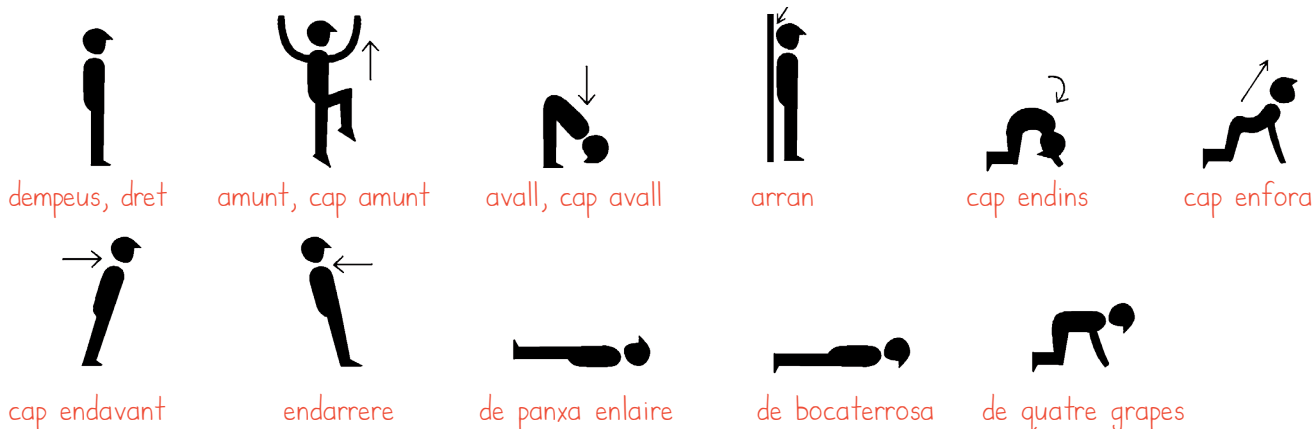
C. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les paraules i expressions destacades dels textos de l'activitat anterior i demaneu-los que les escriguin sota les icones corresponents segons el significat. Aviseu-los que hi ha icones que es refereixen a més d'una expressió i que poden ser una mica ambigües. L'objectiu és que els alumnes entenguin les expressions, per tant aprofiteu perquè els alumnes justifiquin la tria. A continuació, feu que comentin com es diuen en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe, podeu projectar les icones. Com a transició amb l'activitat següent, pregunteu als alumnes quines parts del cos van cap amunt en la icona dos.

Podeu fer fer l'exercici 4 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

SOLUCIONS

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que tornin a llegir els textos de l'activitat B, i feu que encerclin el lèxic que fa referència a les parts del cos. Assegureu-vos que entenen tot el lèxic. Si cal, feu que consultin el diccionari. Si voleu, podeu demanar als alumnes que classifiquin els mots segons si fan referència a una part superior o inferior del cos. Tot seguit, demaneu-los que diguin altres paraules que facin referència a l'anatomia humana. Si ho creieu convenient, podeu projectar una imatge del cos humà i revisar conjuntament el lèxic de les parts del cos i dels òrgans més importants.

Podeu fer fer els exercicis 9 i 10 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS Peus, malucs, braços, orelles, espatlles, melic, nas, genolls, abdomen, cames, plantes dels peus, talons, pubis, pit, panxa, mans, palmells, glutis, coll, columna vertebral, zona lumbar, escàpules, colzes

- E.** En parelles, expliqueu als alumnes que sentiran les indicacions de tres postures de ioga i demaneu-los que escriguin el número de la postura a la qual pertany cada indicació. Feu llegir les instruccions abans de sentir l'àudio i assegureu-vos que els alumnes les entenen. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les respostes amb les del company. Podeu adreçar els alumnes a les transcripcions de la pàgina 209, al **Llibre de l'alumne**. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després, feu tornar a escoltar l'àudio, i demaneu-los que intentin fer les postures i les comparin amb les d'una altra parella.

Podeu fer fer els exercicis 11 i 12 del **Llibre d'exercicis**.

- F.** En parelles, demaneu-los que es fixin en les formes de l'imperatiu destacades de l'activitat anterior i feu que completin el quadre. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar, per exemple, que en el verb *ajupir-se* canvia la vocal de l'arrel. Després, demaneu-los que busquin els imperatius dels textos de l'activitat B i feu que els escriguin en la forma de *vosaltres*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si cal revisar els usos i l'estructura de l'imperatiu, adreceu-los al Punt de suport.

Podeu fer fer els exercicis 13, 14 i 15 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- 2 Ajaieu-vos de bocaterrosa.
- 3 Agenolla't i asseu-te sobre els talons.
- 1 Doblegueu les cames i porteu els genolls al pit.
- 2 Manteniu el pit obert i la mirada cap endavant.
- 1 No deixeu que s'aixequin les espatlles de terra.
- 3 Relaxeu tot el cos tot deixant caure les espatlles cap endavant.

SOLUCIONS

tu	vosaltres
ajeu-te	Ajaieu-vos
porta	Porteu-vos
Agenolla't	agenol·leu-vos
manté	Manteniu
Asseu-te	asseieu-vos
no deixis	No deixeu
doblega	Doblegueu
relaxa	Relaxeu

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que escriguin les indicacions que cal seguir per tenir una bona postura quan seiem davant de l'ordinador o de la tauleta. Feu que emprin les formes de *vosaltres* en l'imperatiu. Animeu-los a emprar connectors (*en primer lloc, primer, etc.*). Demaneu als alumnes que acompanyin cada postura amb un dibuix, com els de les activitats B i C. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu fer que s'intercanviïn els dibuixos i dedueixin quines instruccions dona el dibuix.

PUNT 2

Els valors de l'ESPORT

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes siguin capaços de parlar i reflexionar sobre els valors i les injustícies que hi ha en el món de l'esport. Alhora, es treballa fraseologia esportiva i les estructures per suggerir, exigir, etc. en què el verb de la frase subordinada és en subjuntiu.

- A.** En parelles, feu que comentin quins dels valors que hi ha en els núvols creuen que transmet l'esport. Feu llegir la bafarada d'exemple. Podeu demanar que comentin la seva pròpia experiència i diguin què els ha suposat a la vida fer esport. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Assegureu-vos que entenen totes les paraules.

Podeu fer fer l'exercici 16 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** Dividiu el grup-classe en dos grups. Feu que un grup llegeixi el text A i l'altre, el text B. No hi hauria d'haver problemes amb el lèxic, ja que les formes marcades en groc es treballaran més endavant. Després, demaneu-los que formin parelles: un que hagi llegit el text A i l'altre, el text B i feu que resumeixin el text amb les seves paraules. A continuació, demaneu-los que escriguin un títol per a cada text i compareu-lo amb el de les altres parelles. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que comentin si també creuen que hi ha un auge en la revaloració de l'esport femení, per exemple.

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les idees següents i feu que marquin les que es reflecteixen en els textos de l'activitat anterior. En acabat, feu que comentin a quina part del text han localitzat aquesta idea. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar als alumnes que comentin i opinin sobre alguna d'aquestes idees. Per exemple, poden comentar sobre el racisme al món del futbol.

SOLUCIONS

- ☒ Critica que els mitjans no reflecteixen els èxits de l'esport femení. **text A**
- ☐ Confronta l'esport femení i el masculí.
- ☒ Encoratja els lectors a no tolerar les conductes racistes al seu entorn. **text B**
- ☒ Declara que l'esport femení està en auge. **text A**
- ☒ Defensa que els esdeveniments esportius fan d'altaveu de qualsevol tipus de comportament. **text B**
- ☐ Atribueix als mitjans la responsabilitat del racisme en la societat.

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les expressions destacades dels textos de l'activitat B i feu que escriguin el número corresponent per a cada significat. Expliqueu-los que són expressions del món de l'esport (sobretot del futbol) i que s'utilitzen en un sentit figurat. Assegureu-vos que entenen què vol dir sentit figurat. En acabat, feu que comentin si coneixen altres expressions figurades del món de l'esport. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar alguna de les expressions que hi ha en el web següent: <https://www.enciclopedia.cat/ec-eec-5776.xml> o d'altres com *deixar KO* o *no tocar pilota*. Si voleu, podeu demanar als alumnes que creïn frases amb aquestes expressions.

SOLUCIONS

9 Derrotar algú.	2 Obtenir una victòria molt àmplia.	8 Ser de la millor categoria.
1 Considerar-se guanyador.	6 Ser inacceptable.	3 Estar en un altre nivell.
5 No actuar o reaccionar.	4 Tenir encara moltes possibilitats.	7 Fer quelcom contraproduent per als propis interessos.

E. En parelles, demaneu als alumnes que llegeixin els comentaris del fòrum i feu que diguin a quin tema de l'activitat B fan referència. Després, feu que comentin si s'identifiquen amb cap dels comentaris. També podeu fer que comentin si creuen que cal invertir més diners en l'esport femení i en l'esport on participen esportistes amb alguna discapacitat física o sensorial. Podeu demanar-los si entenen què vol dir *tenir mà dura o caure del cel*.

F. En parelles, feu que es fixin en les estructures destacades de l'activitat anterior i demaneu-los que completin el quadre. Feu-los notar que l'estructura per expressar un desig, voluntat, etc. demana un verb en subjuntiu a l'oració subordinada. Si el verb de l'oració principal és en condicional i volem expressar una realitat hipotètica de cara al futur, el verb de l'oració subordinada és en imperfet de subjuntiu. Podeu demanar als alumnes que escriguin quins verbs poden utilitzar per expressar desig, voluntat, obligació, exigència, preferència perquè vegin les estructures amb un exemple. Si voleu revisar la construcció de l'imperfet de subjuntiu, adreceu els alumnes al Resum gramatical de les pàgines 191 i 192, al **Llibre de l'alumne**.

Després, feu que escriguin un comentari per a cada un dels textos de l'activitat B utilitzant les estructures destacades de l'activitat anterior. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. En acabat, feu una posada en comú amb el grup-classe i feu que determinin en què coincideixen.

Podeu fer fer l'exercici 18 del **Llibre d'exercicis**.

G. Expliqueu als alumnes que escoltaran alguns comentaris que es poden sentir en el món de l'esport i feu que els relacionin amb la categoria del quadre. Demaneu-los si creuen que és freqüent sentir comentaris d'aquesta classe en el món de l'esport. Poseu l'àudio. Feu que comparin les solucions amb el company. Si cal, adreceu els alumnes a les transcripcions a les pàgines 209 i 210 del **Llibre de l'alumne** i corregiu l'activitat conjuntament. Podeu comentar el significat d'expressions com *(no) ser una burrada* o mots com *compaginar*.

Tot seguit, feu que comentin què caldria fer perquè no es produïssin aquest tipus de prejudicis.

Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar que reflexionin sobre quin dels aspectes del quadre perviu més en la societat. Animeu els alumnes perquè proposin solucions utilitzant les estructures que han treballat a les activitats anteriors.

SOLUCIONS

ESPORT AL DIA comentaris
| Publicat: 19:48

A Caldria que els governs establissin quotes de presència femenina en els mitjans de comunicació, tant del que es retransmet com en la mateixa plantilla. Al capdavant, els mitjans construeixen discurs.

B Estaria molt bé que els mateixos clubs duguessin a terme campanyes contra la intolerància, i encara seria millor si els jugadors s'hi comprometessin i fossin exemples de bona conducta. Ah, i ja qui hi som, que no evadissin impostos ni es fessin famosos per les seves disbauxes.

A Més valdria que ens preocupéssim de coses més importants que continuar amb l'eterna baralla entre homes i dones. Cadascú que triï el que més li agradi!

A Jo exigiria als clubs que tinguessin més mà dura contra les actituds violentes al camp, siguin del tipus que siguin, físiques o verbals. Tot plegat, violència és violència.

B M'agradaria que els jugadors, com passa en altres llocs, es mobilitzessin contra les injustícies quan hi ha hagut casos flagrants de racisme, per exemple. Són un model molt potent per a la societat i per als joves en particular.

A Per als que diuen que si no hi ha més esport femení és perquè no genera interès, voldria que tingués la cobertura i les inversions milionàries que té el masculí. Ja ho veuríem, llavors. Al cap i a la fi, l'interès no cau del cel, cal generar-lo.

SOLUCIONS

Quan usem el condicional a l'oració principal per expressar una realitat hipotètica que projectem de cara al futur (desig, voluntat, obligació, exigència, preferència, etc.), el temps verbal de l'oració subordinada és

imperfet de subjuntiu

SOLUCIONS

	1	2	3	4	5
racisme	☐	☒	☐	☐	☐
sexisme	☐	☐	☒	☐	☐
classisme	☒	☐	☐	☐	☐
incivisme	☐	☐	☐	☒	☐
masclisme	☐	☐	☐	☐	☒

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que escriguin un decàleg de mesures (suggeriments, exigències, obligacions, etc.) que enviarien al Departament d'Esports per promoure els valors de l'esport. Podeu demanar-los que escriguin 10 mesures i podeu fer que emprin l'estructura treballada en l'activitat F amb les expressions de l'activitat E, el condicional i l'imperfet de subjuntiu. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Si voleu, podeu demanar als alumnes que exposin oralment el seu decàleg. Un cop escrit el decàleg, podeu aprofitar per demanar-los que escriguin una carta a la conselleria d'esports amb el decàleg de mesures per promoure els valors de l'esport. Podeu treballar el text formal.

PUNT 3

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és que els alumnes aprenguin a donar consells per seguir rutines saludables, mentre s'activen estra-
tègies de comprensió lectora. També es presenten els connectors cau-
sals i finals, i es treballa la distinció entre el discurs directe i l'indirecte.

Rutines saludables

A. En parelles, demaneu als alumnes que mirin els dibuixos de la infografia, feu que en llegeixin el títol i demaneu-los que comentin quina informació creuen que hi podran trobar. Assegureu-vos que enten-
tenen el significat de l'expressió del títol. Podeu demanar-los si hi ha alguna expressió amb el mateix
significat en alguna de les llengües que coneixen. Després, feu llegir els textos i feu que comprovin les
seves hipòtesis. Podeu demanar als alumnes si creuen que hi ha ironia en els textos de la infografia.
Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 22 del **Llibre d'exercicis**.

B. En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els connectors destacats de l'activitat anterior i feu
que els classifiquin al quadre segons la funció que fan i la forma verbal que els segueix. Feu una po-
sada en comú amb el grup-classe. Feu notar que, en el primer quadre, es canvia la preposició *de* (que
va seguida per infinitiu) per la forma *que* (que va seguida per subjuntiu). Pel que fa a les formes que
indiquen causa, feu notar que el connector *com que* s'anteposa, normalment, a l'oració principal.

Podeu fer fer els exercicis 19, 20, 21, 23 i 24 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

finalitat

per tal de, per, a fi de, amb l'objectiu de + infinitiu

per tal que, perquè, a fi que, amb l'objectiu que + subjuntiu

causa

perquè, com que + indicatiu

C. En parelles, demaneu als alumnes que comentin si aprofiten les feines de casa per fer algun tipus d'exer-
cici físic o mental, tal com s'explica en els textos de l'activitat B. Feu llegir la bafarada com a exemple.
Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe
i, després, feu que els alumnes comentin si adoptaran algun dels trucs que han explicat els companys.

D. En parelles, demaneu-los que marquin quines rutines tenen per mantenir una vida saludable i activa,
físicament i mentalment. Animeu-los a comentar des de quan fan aquestes rutines, en quin moment
del dia les fan, si les fan sols o acompanyats, si les fan per algun motiu en concret i quin benefici els
aporten. Podeu proposar-los que n'annotin tres més. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

E. En parelles, expliqueu als alumnes que sentiran uns diàlegs en què s'aconsella com millorar la quali-
tat de vida i demaneu-los que marquin les rutines de l'activitat anterior que s'esmenten. Poseu l'àudio
una vegada. Feu que comparin les solucions amb el company. Demaneu-los que diguin quins altres
hàbits s'aconsella adquirir, si se'n recorden. Tot seguit, feu una posada en comú amb el grup-classe.
Si cal, podeu adreçar els alumnes a les transcripcions de la pàgina 210, al **Llibre de l'alumne**. Feu-los
notar el significat del verb *emprenyar* o de l'expressió *sol com un mussol*.

☒ BALLAR SALSA

☒ PINTAR

☒ JUGAR A ESCACS

☒ PASSEJAR AMB AMICS

☒ ANAR A BUSCAR BOLETS

☐ FER LA MIGDIADA

☐ MIRAR OCELLS

☐ MENJAR BÉ I VARIAT

1. Jugar amb els nets; 2. Sortir de la ciutat, tenir contacte amb la natura, tenir contacte amb gent, cami-
nar pel bosc, passejar per la muntanya o la platja; 3. Exercitar la memòria, llegir.

- F.** Expliqueu als alumnes que tornaran a escoltar els diàlegs de l'activitat anterior i feu que diguin a quin diàleg correspon cada informació. Poseu l'àudio una vegada i demaneu als alumnes que comparin les respostes. Després, feu que escriguin la recomanació en imperatiu. Recordeu-los que hi ha verbs que són pronominals i que, per tant, cal que anotin el pronom. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Expliqueu que els consells que han sentit són en discurs indirecte i els que han escrit ells són en discurs directe. Podeu demanar-los que els escriguin també en un registre formal en cas que en el context de metge i pacient, per exemple, es tractin de vostè.

SOLUCIONS

DISCURS INDIRECTE	DISCURS DIRECTE
1 Li ha suggerit que vagi a ballar salsa.	Ves a ballar salsa!
3 Li va suggerir que jugués a escacs o llegís .	Juga a escacs! Llegeix!
2 Li recomana que surti i es relacioni amb la natura.	Surt a la natura! Relaciona't amb la natura!
2 Li insinua que faci una vida més social.	Fes una vida més social!
3 Li va dir que es relaxés .	Relaxa't!
1 Li ha aconsellat que jugui amb els nets.	Juga amb els nets!

- G.** En parelles, demaneu-los que es fixin en les formes verbals destacades de l'activitat anterior. Feu-los notar que les formes són en present i en imperfet de subjuntiu. Demaneu-los que en dedueixin la norma i uneixin la informació de les tres columnes. Per a fer-ho, feu que es fixin en el temps verbal de l'oració principal. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, per assegurar-vos que ho han entès, podeu demanar-los que canviïn els temps verbals de les oracions principals (de present a passat o a l'inrevés) i, com a conseqüència, que canviïn el temps dels verbs de l'oració subordinada. Podeu fer fer l'exercici 25 del **Llibre d'exercicis**. Podeu fer fer l'exercici 26 del **Llibre d'exercicis**, com a avaluació.

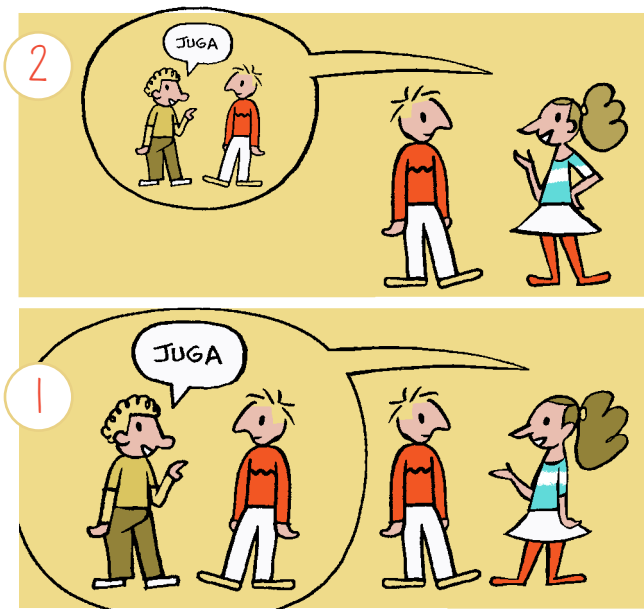
SOLUCIONS

- 1.** el present de subjuntiu

- 1 quan l'ordre o el consell es refereix al present o al futur en relació amb el moment de parla.

- 2.** l'imperfet de subjuntiu

- 2 quan l'ordre o el consell es refereix al passat en relació amb el moment de parla.

- H. En parelles, demaneu als alumnes que pensin en el darrer consell que els han donat. Demaneu-los que expliquin què els van aconsellar, qui, quan i per què. Feu-los notar que han d'emprar les estructures i els temps verbals de l'activitat F. Si voleu, podeu demanar-los que comentin si han seguit o no el consell. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, demaneu-los que escriguin tres consells amb accions saludables que es podrien incorporar a les rutines d'una de les situacions següents: a la feina, a l'escola, al carrer o al transport públic. Demaneu-los que segueixin el model de la infografia de l'activitat B. Podeu animar els alumnes que facin textos irònics com els de l'activitat B. Un cop fet, feu que s'intercanviïn els consells i feu que els expliquin a la resta de la classe. Recordeu-los que han d'utilitzar el discurs indirecte. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra. Podeu fer que triïn el consell més útil o, per contra, el consell més esbojarrat.

Si voleu allargar l'activitat i consolidar l'ús de l'imperatiu i del discurs indirecte, podeu proposar als alumnes jugar al joc dels disbarats. Demaneu-los que escriguin problemes (per exemple, *estic deprimit*) i solucions en verbs en infinitiu o imperatiu (com ara *sortir més / surt més*) en papers diferents. Demaneu-los que siguin originals. Després, barregeu els problemes en un bol o bossa i, els consells, en un altre recipient. En parelles, feu que agafin un paper de cada bol o bossa i demaneu-los que conjuguin el verb en imperatiu (si han escrit el consell en infinitiu) per donar consells al problema que planteja el company o que utilitzin l'estructura en estil indirecte: *Estic deprimit i em diuen que surti més*.

PUNT SOCIOCULTURAL

Amics per sempre

OBJECTIU

L'objectiu és fer conèixer els inicis del Comitè Olímpic Andorrà, mentre activen estratègies de comprensió lectora.

- A.** Demaneu als alumnes que llegeixin l'article sobre els inicis del Comitè Olímpic Andorrà, i feu que decideixin de quins temes dels que es proposen a continuació es parla. Feu que justifiquin la seva tria. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

- ☐ La història de l'olimpisme andorrà.
- ☐ La importància de l'esquí a Andorra.
- ☒ Andorra pot participar en els Jocs Olímpics.
- ☒ El Consell General de les Valls dona llum verda a la creació del Comitè Olímpic Andorrà.
- ☒ Els esquiadors: pioners de l'olimpisme.
- ☒ L'Esquí Club d'Andorra impulsa el somni de l'olimpisme.

- B.** En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin per internet la informació per respondre les preguntes següents. Feu que decideixin un temps màxim per fer-ho (entre 20 i 30 minuts). Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Controleu quin grup ha estat el primer a contestar correctament totes les preguntes. Després, si voleu allargar l'activitat, per a la posada en comú amb el grup-classe, podeu repartir les preguntes entre els diferents grups i donar-los una mica més de temps per tal que busquin material gràfic (imatges, vídeos, etc.) sobre les respostes. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

1. Des de quin any Andorra forma part del Comitè Internacional dels Jocs del Mediterrani? **Des del 2005**
2. Quantes federacions es necessiten per poder inscriure's al Comitè Olímpic Internacional? **5**
3. Com es diu la modalitat d'esquí de velocitat? **Quilòmetre llançat**
4. Qui va ser la banderera andorrana a la inauguració dels Jocs d'Hivern de Beijing 2022? **Maeva Estevez**
5. Al principi quants estats participaven en els Jocs dels Petits Estats d'Europa? **8**
6. Quin país va organitzar per primera vegada els Jocs dels Petits Estats d'Europa? **San Marino**
7. Quin any Andorra va organitzar per primera vegada els Jocs dels Petits Estats d'Europa? **El 1991**
8. Amb quina freqüència se celebren els Jocs Europeus? **Cada 4 anys**

- C.** En parelles, expliqueu als alumnes que escoltaran informació sobre l'esquí de muntanya. Podeu projectar alguna imatge d'aquest esport per ajudar els alumnes i posar-los en context. Feu llegir les oracions i demaneu-los que marquin els aspectes que no s'hi tracten. Remarqueu que han de marcar els aspectes que no apareix en l'àudio. Poseu l'àudio una vegada. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després, adreceu els alumnes a les transcripcions les pàgines 210 i 211, al **Llibre de l'alumne**. Reviseu i comenteu el lèxic nou, com ara *pell de foca*. Després, demaneu als alumnes que expliquin amb les seves paraules en què consisteix l'esquí de muntanya. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu comentar el vocabulari sobre esports de neu (nevasport.com) o podeu mostrar els vídeos informatius de la pàgina www.skiandorra.ad per tal que es facin una idea de com és l'esquí de muntanya.

SOLUCIONS

- ☐ Material que s'utilitza.
- ☒ És un esport olímpic.
- ☐ El funcionament de les classes d'iniciació.
- ☒ El percentatge de presència femenina.
- ☒ A quins països es practica.
- ☐ En què consisteix la disciplina.

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que pensin si coneixen algun esport tradicional d'alguna zona que coneguin. Demaneu-los que preparin una exposició per als companys. Feu que parlin de l'origen de l'esport, del material que es necessita, del nombre de participants o de les regles del joc. Animeu-los, també a buscar material gràfic. Passeu per l'aula per resoldre dubtes. Després, feu que l'expliquin als companys i feu una posada en comú amb tot el grup-classe.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin els mapes conceptuals amb el lèxic que coneixen. Podeu passar per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Podeu demanar als alumnes que escriguin les paraules que creuen que estan més relacionades amb aquests esports, i que hi afegixin fletxes si en necessiten més.
2. Demaneu als aprenents que completin les combinacions amb els verbs i el lèxic que coneixen. Podeu suggerir-los que busquin alguna combinació als textos de la unitat. Feu una posada en comú.

SOLUCIONS

ESTIRAR

les cames, els braços, els músculs...

ARRONSAR

l'espatlla, les celles, les cames...

ESTIRAR-SE

de panxa enlaire, de bocaterrosa, damunt la màrfega...

FONÈTICA

1. En parelles, demaneu als alumnes que escoltin les paraules següents i feu que en marquin la síl·laba tònica. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les respostes. Després, feu que comentin com es pronuncien en la seva llengua. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
2. En parelles, demaneu als alumnes que escoltin les formes següents i feu que les completin. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que les tornin a escoltar i feu que les repeteixin. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu aprofitar per recordar l'ortografia dels pronoms quan van davant o darrere del verb.

SOLUCIONS

1. hoquei	7. voleibol
2. waterpolo	8. handbol
3. bàdminton	9. gimnàstica
4. futbol	10. boxa
5. bàsquet	
6. beisbol	

SOLUCIONS

1. moveu -los	6. asseu -te
2. asseieu -vos	7. mou -lo
3. ajud -te	8. agenolla 't
4. flexiona 'ls	9. doblegueu -les
5. doblega 'l	10. acosta 't

3. En parelles, expliqueu als alumnes que sentiran unes frases i feu que es fixin en l'entonació. Demaneu-los que marquin amb una creu si les oracions són de discurs directe o de discurs indirecte. Poseu l'àudio una vegada. Després, torneu a posar l'àudio i feu repetir les frases en veu alta. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

	DISCURS DIRECTE	DISCURS INDIRECTE
1	☐	☒
2	☒	☐
3	☐	☒
4	☐	☒
5	☒	☐
6	☐	☒
7	☒	☐
8	☒	☐
9	☒	☐
10	☐	☒

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que s'imaginin que poden decidir on se celebraran els pròxims Jocs Olímpics d'Hivern. Entre els llocs que diguin, demaneu-los que es posin d'acord i feu que en triïn un i en justifiquin l'elecció.
- B.** Segon, demaneu-los que escriguin els valors que volen que transmetin els esportistes i el públic que participaran als Jocs Olímpics d'Hivern. Recordeu-los que aquest lèxic s'ha treballat al Punt 2. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu fer que escriguin un decàleg de deu punts amb bones pràctiques per als esportistes.
- C.** Tercer, feu que presentin la proposta a la classe (la justificació de la tria de la ciutat i els valors que han de tenir els participants). Podeu animar-los a projectar imatges de la ciutat. Podeu demanar als alumnes que facin preguntes a cada grup quan exposa la candidatura. En acabat, feu que triïn entre la candidatura que més els ha agradat.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, feu que triïn un col·lectiu per al qual puguin fer una taula d'exercicis per millorar els hàbits físics i mentals: persones grans, adolescents, dissenyadors gràfics, cambrers, conductors de taxi, embarassades, gent que treballa des de casa, etc.
- B.** En segon lloc, un cop hagin triat el col·lectiu, demaneu que elaborin una taula d'exercicis perquè els destinataris els facin durant les tasques del dia a dia. Podeu recomanar-los que es fixin en la infografia del Punt 3. Feu que emprin l'imperatiu o qualsevol altra estructura per donar consells. En acabat, feu que la comparteixin amb la classe. La poden penjar a l'espai virtual del grup-classe.
- C.** En tercer lloc, feu llegir la taula d'exercicis dels companys i demaneu-los que hi facin comentaris o observacions.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

Ucronia: reescriure la història

PUNT DE PARTIDA

Fer història

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és presentar personatges històrics rellevants i que els alumnes aprenguin a emprar lèxic relacionat amb els esdeveniments que canvien el transcurs de la història.

- A.** En parelles, com a escalfament, feu llegir el títol del Punt de partida, *Fer història*, i demaneu als alumnes si saben què vol dir aquesta expressió. Comenteu-ho amb el grup-classe. Després, demaneu que observin les persones de les fotografies i pregunteu-los si en coneixen el nom o en quin àmbit són famoses. Després feu que relacionin les fotografies amb el nom del personatge i amb la frase corresponent. Si cal, poden buscar-ne informació a internet. Com a transició amb l'activitat següent, podeu demanar als alumnes que busquin informació sobre els personatges de les fotografies, com ara saber on van néixer o per què són coneguts. També podeu demanar-los que comentin si ja coneixien alguna d'aquestes frases. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que proposin altres personatges famosos de la història i que els relacionin amb una frase.

SOLUCIONS

1 LUTHER KING	6 Tinc tant dret a viatjar asseguda en autobús com tu.
2 HEDY LAMARR	1 Tinc un somni.
3 FRIDA KAHLO	7 Tornarem a lluitar, tornarem a sofrir, tornarem a vèncer.
4 LEV TROTSKI	2 La meua cara és una màscara que no puc treure'm.
5 AGATHA CHRISTIE	8 No hi ha camí per la pau, la pau és el camí.
6 ROSA PARKS	3 Pinto la meua realitat.
7 LLUÍS COMPANYS	4 El partit és l'instrument essencial de la revolució proletària.
8 MAHATMA GANDHI	5 La reina del crim.

- B.** En parelles, feu llegir les paraules del núvol. Assegureu-vos que n'entenen el significat; si no, feu que el consultin en un diccionari. Després, feu que relacionin les paraules amb les fotografies. Comenteu que hi pot haver més d'una opció possible. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar que creïn oracions amb els mots dels núvols i els personatges o que proposin altres paraules per als personatges de les fotografies.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

- C.** En parelles, demaneu als alumnes si saben què vol dir el mot *ucronia*. Si no ho saben, feu que consultin un diccionari. Podeu buscar exemples de novel·les, pel·lícules o còmics en què es desenvolupi un fet històric de manera alternativa com si hagués tingut lloc realment.

Després, feu que comentin quins creuen que seran els temes d'aquesta unitat. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu que el terme *ucronia* fa referència a una «concepció imaginària de fets esdevinguts en un temps ideal». Podeu fer llegir les tasques que hauran de fer durant la unitat per contextualitzar-la.

Podeu fer fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

PUNT 1

Què hauríem fet sense elles?

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és que els alumnes expliquin coses que haurien volgut fer, però no les han fet i per què no les han fet. Es presenten figures femenines rellevants dels territoris de parla catalana, mentre s'activen estratègies de comprensió lectora. Alhora, es presenta l'estructura i els usos del condicional perfect i les estructures per expressar desitjos. També s'introdueixen els connectors adversatius i el lèxic relacionat amb la descripció del caràcter.

- A.** En parelles, feu que comentin quin personatge femení de la història creuen que ha tingut més pes per fer canviar el paper de la dona en la societat. Feu que expliquin qui és, què va fer, en quina època va viure i on va néixer. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que exposin el personatge que han triat al grup-classe. Si n'hi ha, podeu fer que mostrin material audiovisual o que comentin una frase cèlebre d'aquest personatge. Si voleu allargar l'activitat, podeu adreçar els alumnes al document següent: https://dones.gencat.cat/web/.content/o3_ambits/docs/cdoc_publicacions_Elles.pdf que porta per títol *Elles! 65 dones oblidades de la història* i comentar les aportacions d'aquestes figures femenines.
- B.** En parelles, presenteu les vuit dones i demaneu als alumnes si les coneixen o n'han sentit a parlar. Després feu llegir als alumnes els textos sobre la vida de les vuit dones i demaneu-los que els relacionin amb la imatge corresponent. Podeu comentar el significat de mots com *agosarat*, *entrebanc* o *sostre de vidre*. En acabat, feu que comentin quina d'aquestes dones haurien volgut o voldrien conèixer i per quin motiu. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu repartir els personatges entre el grup-classe i, després, demanar-los que facin una exposició oral amb la informació que han recollit.

SOLUCIONS

6 Al llarg de la seva vida trepidant, va trepitjar molts escenaris europeus i de l'Amèrica del Sud, i va representar una gran multitud d'obres –en especial, les del seu amic F. G. Lorca. **Hauria volgut** tornar al seu país, **però** l'amenaça de la repressió franquista li ho va impedir.

4 S'hauria dedicat a la literatura des de jove; en canvi, el seu pare, que coneixia l'ofici d'escriptor, volia per a ella un altre camí. Es va convertir en violoncel·lista de la primera *jazz band* de dones d'Europa. D'esperit inquiet, després de moltes aventures va aconseguir fer el que sempre havia volgut: escriure.

2 És considerada la primera escriptora en valencià, pionera de les idees feministes. **Hauria pogut** veure com la seva gran obra, *Vita Christi*, assoliria més èxit que l'obra cabdal de la literatura catalana, *Tirant lo Blanc*. Tanmateix, va morir víctima de la pesta.

5 És una autèntica glòria nacional a Mèxic, on va assolir la maduresa creativa. Què **hauria passat**, sense l'obligació de l'exili, en la vida d'aquesta artista surrealista visionària nascuda al poble gironí d'Anglès?

7 Altres s'haurien **empetitit** davant la pressió d'un àmbit laboral dominat per homes. No obstant això, aquesta dona agosarada va aconseguir captar instantànies clau de la història i personatges com Dalí, els Beatles o Audrey Hepburn.

8 Ens **hauríem pogut** imaginar que la novel·la occitana *Flamenca* del segle XIII seria coneguda arreu del món? La barreja de literatura, flamenc, trap i hip-hop que proposa aquesta artista trencadora ha estat reconeguda amb un gran nombre de premis internacionals.

3 Va ser la primera dona llicenciada en medicina de l'estat. Avui no **hauria tingut** tants entrebancs. Ara bé, llavors havia d'assistir a la facultat vestida com un home. Gràcies al seu tarannà persistent, va aconseguir trencar el sostre de vidre i fins i tot es va doctorar.

1 En l'antiguitat, teixir i brodar era una activitat quotidiana de les dones. La decisió capdavantera de signar les seves obres va ser clau perquè en coneguem la identitat. Altrament **hauríem oblidat** el seu talent.

- C.** En parelles, demaneu-los que relacionin els adjectius amb les dones de l'activitat anterior i feu que en justifiquin la tria. Hi ha adjectius que poden descriure més d'una dona. Segurament haureu d'explicar els matisos dels adjectius. Després, demaneu-los que busquin altres adjectius per a descriure les dones de l'activitat. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si apareixen mots nous, anoteu-los a la pissarra o al suport que empreu.

Podeu fer fer els exercicis 3, 4 i 5 del **Llibre d'exercicis**.

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en el significat que introdueix el connector *però* destacat al primer text de l'activitat B. Feu que busquin a la resta de textos quatre connectors amb un significat similar. Assegureu-vos que els alumnes n'entenen el significat i l'ús. A continuació, demaneu-los que comentin com els traduirien en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Si ho creieu necessari, demaneu-los que utilitzin algun d'aquests connectors en algun exemple semblant a les frases dels textos. També podeu fer una posada en comú i anotar a la pissarra (o al suport que empreu) alguns connectors corresponents en les diferents llengües. Feu-los notar que hi ha connectors com *però* que van precedits d'una coma i d'altres com *en canvi*, *tanmateix*, *no obstant* (*això*) i *ara bé* que van seguits d'una coma. Expliqueu-los que aquestes comes són obligatòries.

SOLUCIONS

... però, en canvi, tanmateix, no obstant (això), ara bé ...

- E.** En parelles, adreceu els alumnes de nou als textos de l'activitat B i feu que es fixin en les formes destacades del condicional perfect. Demaneu als alumnes que completin el quadre perquè vegin com es forma el condicional compost i demaneu-los que escullin l'opció correcta de l'ús. Podeu posar alguns exemples personals amb el condicional perfect perquè en vegin l'ús: *Jo hauria viatjat de jove, però no tenia diners*.

Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu l'estructura d'aquest temps verbal. Feu que es fixin en l'accent de les formes de la primera i segona persones del plural. Per comentar l'ús del condicional perfect, podeu adreçar els alumnes al Punt de suport.

Podeu fer fer els exercicis 6 i 7 del **Llibre d'exercicis**.

hauria	+ participi	El condicional perfect pot fer referència a situacions del passat que són: ☒ irreal, i que ja no són possibles perquè el que va ocórrer va ser una altra cosa. ☐ reals i que, per tant, han ocorregut.
hauries		
hauria		
hauríem		
hauríeu		
haurien		

- F.** En parelles, demaneu als alumnes que triïn un dels personatges femenins de l'activitat B i feu que escriguin una altra informació sobre què li hauria agradat fer i el motiu pel qual no ho va poder fer. Feu que emprin el condicional perfect i els connectors treballats en l'activitat D i que facin servir la imaginació. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra.

- G.** Expliqueu als alumnes que sentiran la informació sobre l'actriu i directora Meritxell Duró. Demaneu si la coneixen i que facin hipòtesis sobre la seva vida. Després feu que llegeixin les frases i demaneu-los que diguin si són vertaderes o falses. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les solucions amb un company. Podeu fer la posada en comú a partir de les transcripcions, a la pàgina 211, al **Llibre de l'alumne**.

	V	F
1. La seva preparació hauria estat diferent sense la formació paral·lela a la trajectòria professional.	☒	☐
2. Deia que si aconseguia aprendre arts marcial de petita, hauria aconseguit un somni.	☐	☒
3. Assegurava que si no s'hagués dedicat a la interpretació hauria fet alguna feina amb un fort component altruista.	☒	☐
4. Li hauria plagut no haver de triar entre diferents facetes de la seva professió i dedicar-se a totes sense excloure'n cap.	☒	☐
5. Hauria volgut treballar més a la televisió.	☐	☒

Després, en parelles, demaneu-los que busquin més informació de l'actriu i feu que la comparteixin amb el grup-classe.

- H.** En parelles, expliqueu als alumnes que hi ha un altre ús del condicional perfect i que apareix en les bafarades de la il·lustració de l'actriu. Feu que es fixin i comparin la frase de la bafarada amb la del quadre que hi ha a sota de la bafarada. Feu-los adonar que el condicional perfect s'empra en les frases d'estil indirecte quan es vol reproduir el que va dir una persona en futur perfect. Després, feu que busquin, en les formes subratllades de l'activitat anterior, quines oracions tenen aquest ús. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 8 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS 3. Diu que la pràctica del kung fu li hauria acabat donant molt control mental.⁵ Explica que en alguns moments de la seva trajectòria professional, hauria estat treballant amb companyies com Dagoll Dagom, Els Comediants o Planeta Impro.

TASCA INTERMÈDIA

Individualment, demaneu als alumnes que escriguin tres frases sobre coses que haurien volgut fer, però que no han fet. Demaneu-los que indiquin què els ha impedit de fer-les. Feu emprar el condicional perfect i els connectors adversatius per tal de consolidar-ne els usos. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, feu barrejar les frases de tots els alumnes i feu esbrinar de qui és cadascuna.

PUNT 2

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a descriure moments reivindicatius que han capgirat el decurs de la història i què haurien fet si hi haguessin estat. S'introdueix el lèxic per explicar aquests esdeveniments. També es presenten l'estructura i els usos del plusquamperfet de subjuntiu i les estructures per fer desitjos.

PUNTS d'inflexió

A. En parelles, abans de començar, feu llegir el títol, *Punts d'inflexió*, i feu que comentin dos punts d'inflexió de la seva vida. Comenteu-ho amb el grup-classe. Després, feu llegir les paraules següents i assegureu-vos que n'entenen el significat. Feu que utilitzin el vocabulari per explicar alguns dels esdeveniments més destacats de la història de la humanitat. Feu llegir la bafarada com a exemple. Podeu demanar que creïn frases amb cada paraula del núvol. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Com a transició amb l'activitat següent, podeu demanar als alumnes que comentin si han fet mai vaga.

Podeu fer fer l'exercici 9 del **Llibre d'exercicis**.

B. Abans de llegir el text, digueu als alumnes que observin la fotografia i que llegeixin el títol de l'article. Demaneu-los que facin hipòtesis sobre les informacions que podran trobar al text. Feu una posada en comú i anoteu les paraules o informacions que els pot ajudar a entendre el text. En parelles, feu llegir el text sobre una de les vagues més rellevants de la història del moviment obrer d'Andorra. Després, demaneu-los que busquin en el text quin és el motiu que va desencadenar la vaga, qui hi va estar implicat i què es va aconseguir. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes si coneixen altres vagues que van suposar un punt d'inflexió en les condicions dels treballadors.

Podeu fer fer els exercicis 10 i 11 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS **Motius que van desencadenar la vaga:** condicions de treball penoses

Implicats: els obrers, el Consell General, el sometent i els gendarmes

Triomfs: es va aconseguir el sufragi universal masculí

C. En parelles, feu llegir els testimonis següents sobre l'episodi de l'activitat anterior i feu que diguin amb quin paràgraf del text es relacionen. Feu una posada en comú amb el grup-classe: demaneu als alumnes quina informació o paraules clau els han fet relacionar el testimoni i el paràgraf. L'objectiu és que activin el lèxic que han vist al text de l'activitat anterior.

SOLUCIONS

FETS HISTÒRICS opinions | Publicat: 19.37

2 **núriahoms** | En cas que no s'hagués produït la revolta del 1933, no s'hauria aconseguit el sufragi universal masculí.

4 **unlluïtador** | Si no hagués existit la Constitució, no s'hauria pogut aprovar la Llei del Codi de relacions laborals.

1 **àngelbosch** | La central hidroelèctrica de FHASA no s'hauria pogut construir si no haguessin vingut treballadors estrangers.

3 **aaronabramov** | En cas que no haguessin arribat refugiats a Andorra durant la dècada dels quaranta, no haurien entrat noves formes de pensar.

D. En parelles, feu que es fixin en les formes destacades de l'activitat C i demaneu-los que completin el quadre sobre la formació del plusquamperfet de subjuntiu i els connectors que el poden introduir en oracions condicionals. Podeu fer que comparin el quadre amb el d'una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar que emprem el plusquamperfet

SOLUCIONS

si	hagués	+ participi
	haguessis	
	hagués	
	haguéssim	
	haguéssiu	
	haguessin	

de subjuntiu per expressar condicions irrealis del passat. Si voleu, per treballar-ne l'ús i l'estructura, feu que creïn frases amb aquests connectors i amb aquest temps verbal.

Podeu fer fer els exercicis 12 i 13 del **Llibre d'exercicis**.

- E.** En parelles, adreceu de nou els alumnes a les formes destacades de l'activitat C i demaneu-los que marquin l'opció correcta pel que fa a l'ús. Després, feu que comentin com funciona aquesta estructura en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar que emprem el subjuntiu per marcar aquestes situacions hipotètiques.

Podeu fer fer els exercicis 14 i 15 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

El plusquamperfet de subjuntiu fa referència a:

- ☐ Condicions reals: situacions possibles en el passat.
- ☒ Condicions irrealis: situacions en el passat hipotètiques i irrealitzables.

- F.** Expliqueu als alumnes que escoltaran quatre testimonis que expliquen en quins esdeveniments els hauria agradat participar. Demaneu-los que els relacionin amb les informacions que hi ha a continuació. Expliqueu-los que han d'escriure el número del testimoni a la informació corresponent. Abans de posar l'àudio, feu llegir les frases i assegureu-vos que n'entenen el significat i demaneu en quin context podrien fer referència. Poseu l'àudio una vegada. Demaneu als alumnes si coneixen els moments històrics als qual es refereixen els testimonis. Podeu donar més informació dels quatre moments. Torneu a fer escoltar l'àudio i feu que relacionin la informació amb el testimoni. Demaneu-los que comparin les solucions amb el company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar-los si opinen el mateix que algun dels testimonis. Torneu a posar l'àudio i feu notar als alumnes que els testimonis 1, 2 i 4 parlen català central, mentre que la testimoni 3 parla català balear.

SOLUCIONS

- 3** Hauria participat en una marxa per les llibertats d'una part de la població, si hagués nascut a la segona meitat del s. xx.
- 4** L'hauria advertit de tots els avenços que s'havien fet a Orient, sempre que hi hagués tingut accés.
- 2** En cas que hagués viscut en aquella època, hauria format part del moviment pacifista.
- 1** Si no m'haguessin descrit tan bé la revolució, no hauria pogut imaginar-me que jo també en formava part.

- G.** En parelles, feu que comentin quina reivindicació de les quatre que han escoltat a l'activitat anterior els hauria agradat viure. Adreceu-los a les transcripcions les pàgines 211 i 212, al **Llibre de l'alumne**, per recuperar els textos. Demaneu-los que reflexionin sobre què hauria passat si no s'hagués dut a terme. Si cal, feu que busquin a la xarxa més informació sobre aquests episodis. Feu que emprin el condicional perfect. Feu una posada en comú amb el grup-classe. També, podeu demanar-los quin episodi no els hauria agradat viure i per què.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que triïn un episodi reivindicatiu rellevant que coneguin. Tot seguit, feu que comentin què haurien fet en cas que hi haguessin participat. Demaneu-los que escriguin un missatge explicant-ho als altres grups. Demaneu-los que emprin el condicional perfect i alguns connectors textuais. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, feu que ho presentin al grup-classe. Proposeu-los, també, que contextualitzin l'episodi que descriuen (on, quan i per què va passar). Feu una posada en comú amb el grup-classe.

PUNT 3

Si les coses
no haguessin
anat així...

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes es familiaritzin amb personatges històrics rellevants dels territoris de parla catalana, mentre activen estratègies de comprensió lectora. Alhora, l'objectiu és que aprenguin a emprar les estructures per fer retrets i els connectors parentètics, els adversatius i els que emprem per introduir un matís respecte de la informació anterior.

- A.** En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin informació dels tres personatges històrics catalans de les il·lustracions. Si voleu, podeu repartir els personatges entre els grups o, per contra, fer que cada grup busqui informació dels tres personatges. Podeu fer buscar a la xarxa qui eren, quan van viure, quina era la seva feina, per què són personatges importants encara a dia d'avui i per què tenen aquests sobrenoms (el Conqueridor i el Pilós). Podeu demanar-los que facin una fitxa tècnica de cada personatge. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. En acabat, feu que s'intercanviïn la informació amb els altres grups. Si voleu, podeu fer llegir i comentar aquests articles breus de *Sàpiens* sobre aquests personatges: https://www.sapiens.cat/temes/personatges/10-curiositats-sobre-jaume-i_16791_102.html; https://www.sapiens.cat/temes/personatges/guifre-el-pilos-el-fundador-de-la-nissaga-catalana_13598_102.html.

Digueu als alumnes que en aquest punt, es presenten els personatges històrics com si fossin vius i poguessin parlar de la seva vida passada, amb un to irònic.

- B.** En parelles, feu llegir l'entrevista al rei Jaume I i demaneu als alumnes que relacionin cada pregunta amb la resposta corresponent. Recordeu que és una situació fictícia, com si Jaume I pogués fer una entrevista per revisar la seva vida. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar el tractament de vós que s'emptra a les preguntes.
- C.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les estructures destacades a l'entrevista anterior. Feu que diguin en quins casos utilitzem l'estructura amb infinitiu i en quins altres empren l'estructura *que* + verb. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar que usem aquestes estructures per expressar desitjos. També, feu notar que, per una banda, usem l'estructura *que* més un verb en subjuntiu si el subjecte de l'oració principal i el de l'oració subordinada són diferents. Per l'altra, fem servir l'infinitiu si el subjecte de l'oració principal coincideix amb el subjecte de l'oració subordinada. Si cal, adreceu els alumnes al Punt de suport.

Podeu fer fer els exercicis 16 i 17 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Entrevista a Jaume I, el Conqueridor (1208 - 1276)

- 3 Doncs la veritat és que sí; mai em va atreure gens la idea de ser un rei guerrer. Ben al contrari, **hauria desitjat no haver** de passar-me mitja vida al camp de batalla.
- 2 Certament hi ha coses de la meua vida que sí que canviaria. Jo era una persona de paraula, però tenia força enemics i algunes persones dels meus territoris em van enganyar. **Hauria volgut ser** més espavilat per adonar-me de les traïcions d'alguns enemics i evitar, per exemple, passar un temps a la presó per culpa seva.
- 4 És dur que tots els llibres d'història parlin per tu i que no puguis explicar la teua visió de les coses. Per això vaig decidir escriure la crònica de la meua vida. Va tenir molt èxit i va ser traduïda al castellà, a l'anglès, al francès i al japonès. En realitat, però, m'hauria distret molt més escrivint poesia amorosa o mística i no fent campanyes de publicitat sobre mi.
- 5 A la Corona d'Aragó, al Regne de Mallorca i al de València hi vaig estar sempre molt a gust, envoltat de parents, amics i algunes visites especials. Al cap i a la fi, tot era meu i tenia múltiples palaus. No negaré, però, que **m'hauria encantat viure** als regnes de Sardenya o a Nàpols, quan els meus successors els van incorporar a la corona.
- 1 **M'hauria estimat més tenir** més temps per aprofitar la meua infància, per viatjar per plaer i per gaudir de la meua afició pels ocells.

- D. En parelles, feu que es fixin en el significat dels connectors següents i demaneu-los que busquin a l'entrevista de l'activitat B un sinònim per a cadascun. En acabat, feu que comentin com els traduirien en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu alguna de les opcions que aporten a la pissarra o al suport que empreu. Si voleu, podeu demanar-los que creïn un diàleg amb aquests connectors.

Podeu fer fer l'exercici 21 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Per recapitular: al capdavant, al cap i a la fi
 Per introduir un matís respecte de la informació anterior: ben mirat, en realitat
 Per expressar informació oposada: tot al contrari, ben al contrari

- E. En parelles, expliqueu als alumnes que escoltaran els testimonis de les tres dones del rei Jaume I. Podeu explicar per sobre la vida sentimental de Jaume I per contextualitzar l'àudio. Feu llegir els desitjos i demaneu-los que indiquin a quina dona pertanyen. Poseu l'àudio una vegada. Feu una posada en comú amb el grup-classe. En acabat, expliqueu-los que tornaran a escoltar l'àudio i demaneu-los que escriguin un desig per a cadascuna segons la informació que donen. Poseu l'àudio una altra vegada. Demaneu-los que emprin el condicional perfect i, també, l'imperfect de subjuntiu. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu una posada en comú amb el grup-classe.

Si voleu allargar l'activitat i treballar més qui eren aquestes dones, podeu fer llegir i comentar aquests breus articles. Podeu repartir el material entre el grup-classe. En primer lloc, sobre la reina Elionor de Castella, podeu fer llegir la breu biografia següent: <https://www.encyclopedia.cat/ec-gec-oo23789.xml> i el fragment sobre les noces amb Jaume I: <http://www.xtec.cat/monografics/croniques/finestres/jaume/casamentjaume.htm>. En segon lloc, amb relació a la reina Violant d'Hongria podeu fer llegir i comentar aquest text sobre la relació entre la reina Violant i el rei Jaume I: http://www.culturaipaisatge.cat/wp-content/uploads/2018/06/cip6_morada_violant.pdf. Finalment, quant a la dama Teresa Gil de Vidaure, en podeu fer llegir la breu biografia: <https://www.encyclopedia.cat/ec-gec-oo29962.xml>.

Podeu fer fer els exercicis 18 i 19 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

	ELIONOR	VIOLANT	TERESA
Li hauria agradat que hi hagués hagut la tecnologia que hi ha ara.	☐	☒	☐
Li hauria agradat aprendre idiomes.	☐	☐	☒
Hauria volgut ser tan influent com les dones de la seva família.	☒	☐	☐

- F. En parelles, feu llegir les converses que tenen els tres personatges històrics catalans de l'activitat A i demaneu-los que col·loquin les etiquetes al buit corresponent. Podeu fer comentar el significat d'expressions com *parar el carro*, *què hi farem o anys i panys*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar-los que contextualitzin els comentaris de cada personatge, a partir de la informació que s'ha treballat en l'activitat A.

SOLUCIONS

Guifré @GuifréelPilós
 Llenco un repte: en quins llocs has viscut? Nomino @ErmessendaDeCarcassona

Ermessenda @ErmessendaDeCarcassona 8 minuts
 Accepto el repte i l'amplio. Vaig néixer a Carcassona, però els llocs on vaig viure perquè els vaig dominar són els comtats de Barcelona, d'Osona i de Girona.

Jaume @JaumeIelConqueridor 15 minuts
 Ep, epl! Si parlem de conquestes, **haver-me avisat!** Per citar-ne alguns, jo vaig conquerir València, el Regne de Mallorca, etc.

Guifré @GuifréelPilós 26 minuts
 Para el carro, @JaumeIelConqueridor! Recorda que no hauries arribat tan lluny sense nosaltres. **Hi hauries d'haver pensat!**

Jaume @JaumeIelConqueridor 38 minuts
 Però si a tu només et recorden per la història poc creïble que amb la teva sang vas dibuixar les quatre barres de la senyera catalana!

Guifré @GuifréelPilós 42 minuts
 Au, va, Jaume! Ara ens diràs que només et dedicaves a lluitar, tu. No tenies altres entreteniments?

Ermessenda @ErmessendaDeCarcassona 45 minuts
 Sabeu què us dic? Menys retrets i més autocrítica. **Hauria calgut que governéssiu** els vostres territoris amb més determinació; però què hi farem! Aquí qui va sobreviure anys i panys en un món d'homes vaig ser jo!

- G.** En parelles, demaneu-los que es fixin en les estructures destacades al text de l'activitat anterior i feu que completin el quadre amb les estructures equivalents per expressar retrets i recomanacions en passat. Després, feu que s'expliquin quin és el darrer retret o recomanació que els han fet o que han fet. Podeu demanar-los que comentin si tenien motius per fer aquest retret i si han pensat canviar el seu comportament o actitud després d'haver-lo sentit. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar als alumnes que imaginin una situació en què haurien d'emprar una d'aquestes expressions. Podeu demanar-los, també, que escriguin un diàleg i hi incorporin alguna de les expressions de la taula.
- Podeu fer fer els exercicis 20 i 22 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

Haver-me avisat.	Hauríeu d'haver-me avisat.	Hauria estat necessari que m'aviséssiu. / Hauria calgut que m'aviséssiu.
Haver-hi pensat.	Hi hauríeu d'haver pensat.	Hauria estat necessari que hi penséssiu. / Hauria calgut que hi penséssiu.
Haver governat.	Hauríeu d'haver governat.	Hauria estat necessari que governéssiu. / Hauria calgut que governéssiu.

TASCA INTERMÈDIA

En parelles, feu que triïn dos personatges de la història i demaneu-los que s'inventin un diàleg amb penediments sobre coses que els hauria agradat fer, retrets i recomanacions entre ells. Feu fer un fil de Twitter, com el de l'activitat F. Demaneu als alumnes que emprin els temps verbals i les expressions apreses en aquesta unitat. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu demanar-los que escullin una imatge per al perfil de cada personatge. Feu una posada en comú amb el grup-classe. En acabat, podeu projectar o recrear les converses inventades pels alumnes. Podeu fer que els alumnes votin la conversa més divertida o la més irreal. Si creieu que serà molt difícil per als alumnes imaginar-se uns personatges històrics, podeu demanar-los que se'ls poden inventar.

PUNT SOCIOCULTURAL

Apunts breus d'història d'ANDORRA

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és fer unes pinzellades d'alguns episodis importants de la història dels territoris de parla catalana, mentre activen estratègies de comprensió lectora.

- A.** En parelles, feu llegir els textos de l'eix cronològic i demaneu als alumnes que comentin quin dels moments que han llegit els hauria agradat viure. Abans, però, podeu demanar als alumnes quina informació poden trobar als textos a partir del títol i de les il·lustracions. D'aquesta manera podeu contextualitzar els fragments que han de llegir.

Podeu aprofitar aquest text per treballar aspectes culturals i literaris com ara per què és important l'obra *Tirant lo blanc*, podeu fer llegir o fer escoltar algun poema d'Ausiàs March (<https://lletra.uoc.edu/especials/folch/march.htm>) o podeu fer buscar informació sobre Lluís Companys o sobre el Decret de Nova Planta. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

- B.** En parelles, expliqueu als alumnes que escoltaran un episodi clau de la història d'Andorra. Feu llegir les opcions que hi ha en cada grup. Demaneu-los que marquin l'opció correcta de cada grup a partir de la informació que es diu en l'àudio. Aviseu-los que la informació està ordenada cronològicament. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les solucions amb el company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu corregir i comentar l'activitat a partir de les transcripcions, a la pàgina 212 del **Llibre de l'alumne**.

Després, demaneu-los que, en parelles, responguin la darrera pregunta de l'àudio: Què hauria passat si Andorra no hagués restablert la cosenyeria amb França? Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu notar que per explicar-ho hauran de fer servir les estructures que han treballat a la unitat.

- C.** En parelles, feu que comentin quin moment històric destacarien del seu país o del lloc on viuen. Feu que en recullin informació i l'expliquin als companys. Podeu fer que preparin una exposició oral. Feu que, a partir de les cinc W i una H (*qui, què, quan, on, com i per què*). Feu que comentin què va suposar aquest esdeveniment per a la vida diària dels habitants d'aquesta societat i, també, per al curs de la història. Feu que busquin elements arquitectònics que recordin aquest moment històric. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

1. ☐ agost de 1792
☐ agost de 1794
☒ agost de 1793
2. ☒ monarquia francesa
☐ monarquia danesa
☐ monarquia anglesa
3. ☐ Carlemany
☒ Napoleó
☐ Jaume I
4. ☒ Departament del Segre
☐ Departament de la Garona
☐ Departament de la Valira
5. ☐ abolir els privilegis comercials
☐ mantenir els privilegis comercials
☒ restaurar els privilegis comercials
6. ☒ França i Espanya
☐ França i Bèlgica
☐ Espanya i Itàlia

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als alumnes que escriguin al voltant del cercle el lèxic relacionat amb el concepte *història*. Podeu demanar-los que anotin els esdeveniments que capgiren una societat (guerra, revolució, vaga, etc.). Hi poden afegir més fletxes. Feu una posada en comú.
2. Demaneu als aprenents que llegeixin els inicis d'aquestes oracions i les completin segons les seves preferències. Feu que facin servir les estructures treballades a la unitat. Demaneu-los que la llegeixin als companys. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

FONÈTICA

1. En parelles, feu escoltar les frases i demaneu-los que completin les formes del condicional perfect i del plusquamperfect de subjuntiu. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que comparin les solucions amb el company. Aproveiteu l'activitat per revisar els usos d'aquests dos temps verbals, amb l'ajuda del Punt de Suport. A continuació, feu que comentin quines persones verbals s'accentuen sempre i demaneu-los que completin el quadre. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

1. No **hauríem** oblidat el seu nom, si ens l'**hagués** repetit.
2. **Haurien** pogut venir, si **haguessin** arribat abans.
3. Si **haguessis** viatjat més, Joan, **hauries** viscut més experiències.
4. Jo, de tu, **hauria** estudiat una mica més, si **hagués** tingut la prova.
5. Si **haguéssiu** mantingut la calma, no us **hauríeu** fet mal.
6. Si t'**hagués** ajudat el professor, ja **hauries** acabat l'exercici.
7. Si la mare us **hagués** vist, **hauríeu** rebut de valent.
8. **Hauríem** arribat abans, si no ens **haguéssim** perdut.
9. **Hauria** rigut, si m'**haguéssiu** explicat un acudit.
10. Si li **hagués** ensenyat la ruta, no **hauria** vingut d'excursió.

SOLUCIONS

En condicional perfect s'accentuen: **en la primera i segona persona del plural**
 En plusquamperfect de subjuntiu s'accentuen: **en la primera i tercera persona del singular i en la primera i segona del plural**

2. En parelles, demaneu als alumnes que escoltin les frases i feu que les completin amb ss [s] o s [z]. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que comparin els resultat amb els d'un company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu llegir les frases en veu alta i passeu per l'aula per assegurar-vos que ho pronuncien correctament. Podeu demanar als alumnes quines paraules que s'escriuen amb ss o s acostumen a tenir dubtes. Podeu fer-los fer una llista de paraules amb les dos grafies.

SOLUCIONS

1. Si no hague**ssis** tingut tanta **pressió**, no t'hauries **casat**.
2. Hauríem **avisat** la **Rosa**, si hagué**ssim** tingut temps.
3. Ho hauríeu **confessat**, sempre que us hague**ssin** **assegurat** la pau.
4. Si hagué**ssim** tingut **succesors**, el problema s'hauria **resolt**.

3. En parelles, feu escoltar les frases. Després, feu que les repeteixin en veu alta. Passeu per l'aula per assegurar-vos que l'entonació és correcta.

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que triïn un fet o un personatge històric famós. Podeu demanar-los, si ho creieu oportú, que sigui un personatge famós dels territoris de parla catalana. Demaneu-los que busquin informació sobre aquest personatge (època en què va viure, per què és conegut, reconeixements, etc.). Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics.
- B.** Segon, feu escriure un text en què expliquen per què és important el fet o el personatge segons la història que coneixem. Demaneu-los que emprin el lèxic i els temps verbals treballats al llarg d'aquesta unitat. Podeu fer que escriguin un text que els pot servir de guió per presentar el fet o el personatge als companys.
- C.** Tercer, demaneu-los que creïn una història alternativa a la que va passar realment. Feu que l'escriguin i l'acompanyin amb una presentació amb imatges. Finalment, feu que la presentin als companys. Podeu animar-los a escollir la presentació més versemblant, per exemple.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, demaneu als alumnes que facin una línia de temps amb els moments de la seva vida en què van prendre una decisió important. Podeu animar-los a escriure, almenys, la informació sobre cinc moments clau. Feu que hi escriguin la data i què va passar.
- B.** En segon lloc, feu que reescriguin la línia de temps i demaneu-los que escriguin què hauria passat si no haguessin pres les decisions que van prendre en els moments importants que han apuntat. Recordeu-los que per fer-ho hauran d'emprar el condicional perfect i el plusquamperfect de subjuntiu. També podeu animar-los a emprar les estructures per fer retrets.
- C.** En tercer lloc, feu que presentin les dos línies de temps als companys i demaneu-los que comentin què haurien fet ells en algunes de les situacions que han apuntat els companys. Podeu fer que ho comparteixin a l'espai virtual del grup i que hi anotin comentaris.

Fem balanç

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

El món de les ciències

PUNT DE PARTIDA

Meravelles naturals

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és presentar lèxic sobre elements de la natura per tal que els alumnes aprenguin a distingir-los i esbrinar què saben d'aquest tema.

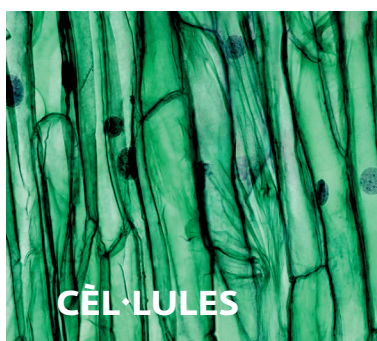
A. En parelles, feu llegir les paraules següents i assegureu-vos que n'entenen el significat. Si no les entenen, poden consultar el significat en un diccionari. Després, feu que relacionin aquests mots amb les imatges. L'objectiu és que els alumnes entenguin les paraules i no tant que les puguin relacionar amb les fotografies perquè potser no tenen el coneixement específic per relacionar cada concepte amb la imatge. Algunes fotografies són molt abstractes i no tenen una única paraula amb la qual es pot relacionar. Animeu els alumnes que diguin altres paraules que puguin conèixer relacionades amb el món de les ciències i ajudeu-los a traduir-les al català si no les saben: *bacteri, bacil, glòbuls vermells, glòbuls blancs, proteïna*, etc. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

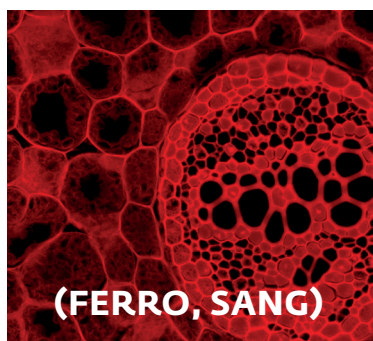
SOLUCIONS ORIENTATIVES

AURORA BOREAL

CÈL·LULES

(FERRO, SANG)

(BACTERI)

ESCALFAMENT
GLOBAL
(DESGLAÇ)

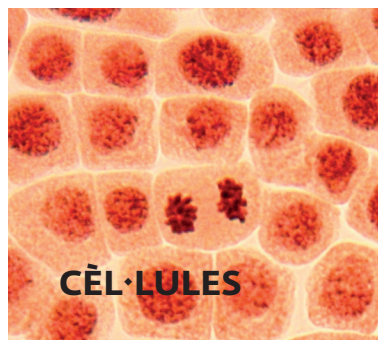
FÒSSIL

POL·LINITZACIÓ

FOTOSÍNTESI

CÈL·LULES

CONSTEL·LACIÓ

ADN

ESCALFAMENT
GLOBAL (SEQUERA)

- B.** En parelles, feu que comentin amb quines de les disciplines següents es poden relacionar cada un dels conceptes de l'activitat anterior. Feu que classifiquin cada mot en la columna corresponent. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar als alumnes que afegeixin una paraula més en cada columna. També podeu proposar-los que creïn una frase amb dos paraules de l'activitat, per tal de practicar el lèxic nou.

Podeu fer fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

ASTRONOMIA ...aurora boreal, estel, constel·lació

BIOLOGIA ...cèl·lules, ADN, microbi, pol·linització, fotosíntesi

CIÈNCIES NATURALS ...escalfament global

PALEONTOLOGIA ...fòssil, jaciment

- C.** En parelles, feu que comentin si saben què vol dir «ser més de lletres o de ciències». Demaneu-los que debatin si les lletres i les ciències són àmbits necessàriament oposats o bé es poden complementar. Feu llegir la bafarada com a exemple. Animeu-los a emprar els connectors que s'han anat treballant en les unitats anteriors (*per una banda, per l'altra, ara bé, també*, etc.) per argumentar la seva tria. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los que comentin si creuen que la societat valora més les disciplines de ciències que les de lletres. Al final, podeu demanar-los si creuen que són un grup de lletres o de ciències.

PUNT 1

Elements
i medi

OBJECTIU

En aquest punt es pretén que els alumnes escriguin una entrada per a la Viquipèdia sobre una planta, un fong o un mineral. L'objectiu és que els alumnes aprenguin lèxic relacionat amb els elements de la natura i dels instruments de mesura i que siguin capaços de definir i descriure els seus trets més rellevants. Es pretén activar estratègies d'escaneig d'informació a partir d'un text, així com estratègies de deducció de la derivació de mots i del règim preposicional d'alguns mots.

A. Digueu als alumnes que llegeixin el títol *Elements i medi* i assegureu-vos que entenen a quins elements fa referència i a quin medi. En parelles, feu que llegeixin les paraules dels mapes i feu que en busquin tres més per a cadascuna que s'hi relacionin. Assegureu-vos que entenen els mots que hi ha al centre dels mapes. Si tenen dificultats per trobar paraules hipònimes, podeu fer que busquin el vocabulari a la xarxa. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. En acabat, feu que comparin les solucions amb una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu a la pissarra o al suport que empreu el lèxic nou. Animeu els alumnes a fer una llista de vocabulari: proposeu-los que la divideixin segons si es tracta del regne animal o vegetal i animeu-los a anar completant-la al llarg de la unitat.

B. Digueu als alumnes que mirin el format del text i demaneu-los que diguin de quin text es tracta. Feu-los fixar en la paraula enciclopèdia. Demaneu-los, un cop hagin dit que es tracta d'una entrada d'una enciclopèdia, que anotin quines característiques té aquesta mena de text i quina informació hi esperen trobar.

Després, individualment, demaneu-los que llegeixin les entrades de l'enciclopèdia i feu que subratllin les paraules que no entenen. Després, en parelles, feu que comparin les paraules que han marcat amb les d'un company i demaneu-los que s'ajudin a entendre'n el significat. Feu que comentin si han pogut entendre els textos malgrat les paraules desconegudes. Feu-los adonar que poden entendre el sentit general d'un text sense haver d'entendre el significat al 100 % de les paraules, ja que són textos amb un llenguatge específic i unes estructures característiques de les entrades enciclopèdiques. Demaneu que comparin la informació que esperaven trobar al text i la que hi han trobat. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Si voleu allargar l'activitat, aprofiteu la informació que es dona sobre la relació entre aquests elements i els territoris de parla catalana. Per exemple, podeu demanar-los que busquin informació de la grandalla en un article d'Antoni Pol i Solé (<https://www.elperiodic.ad/opinio/article/23772/grandalles>), fer que busquin un plat típic de la cuina del Pirineu amb rovellons o fer que cerquin imatges de fòssils que poden trobar als territoris de parla catalana com els de la Rabassa i el pic del Port Negre (a Andorra), els de Can Mata i Can Llobateres (Catalunya) i els de Crevillent (el País Valencià).

Podeu fer fer l'exercici 3 del **Llibre d'exercicis**.

C. En parelles, feu que tornin a llegir els textos de l'activitat anterior i demaneu-los que completin les fitxes amb la informació que hi falta. Per a fer la posada en comú amb el grup-classe, podeu projectar les fitxes. Si voleu, podeu demanar als alumnes que incloguin la categoria «Curiositats» i demanar-los que anotin alguna informació sobre aquests elements que els hagi sorprès.

SOLUCIONS

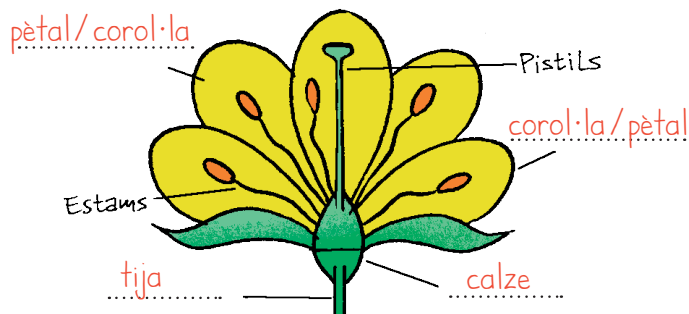
NOM	GRANDALLA	NOM	FÒSSILS COLL DE NARGÓ
	REGNE: vegetal		ANTIGUITAT: fa 66 milions d'anys
	HÀBITAT: prats		REGNE I CLASSE: animal i rèptil
	CLIMA: mediterrani pirinenc		HÀBITAT: selves tropicals amb palmeres i falgueres
	ÈPOCA DE FLORACIÓ: primavera		CLIMA: mediterrani pirinenc
NOM	ROVELLÓ	NOM	MARÈS
	REGNE: fongs		LOCALITZACIÓ: illes Balears
	ALIMENTACIÓ: per simbiosi		COMPOSICIÓ: abundosos fòssils de diversos microorganismes, com ara algues
	HÀBITAT: en boscos assolellats, com ara pinedes de sòl calcari, sobretot a la regió mediterrània		ANTIGUITAT: període del plistocè, fa més d'un milió d'anys
	CLIMA: mediterrani		FUNCIÓ: material de construcció

- D.** En parelles, feu que intentin completar la il·lustració amb el lèxic que hi falta. Feu una posada en comú amb el grup-classe i projecteu la imatge de la flor per tal que quedi clar el nom de cada part.

Si voleu allargar l'activitat, feu que busquin imatges de flors i n'asse-nyalin les parts.

SOLUCIONS

LES PARTS DE LA FLOR

- E.** Demaneu als alumnes que es fixin en les il·lustracions i que diguin si saben què són i per a què serveixen. Feu una pluja d'idees. Després, en parelles, feu llegir les descripcions i demaneu-los que les relacionin amb l'instrument de mesura corresponent. Després, feu que comentin quin d'aquests aparells creuen que s'utilitza per investigar els elements presentats a l'activitat B. En acabat, feu que comentin si els han utilitzat mai: feu que expliquin quan va ser i per què van haver d'emprar-los. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer l'exercici 7 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- 2 Instrument que **depèn de** les lleis de la mecànica i que mesura la massa d'un cos, que pot anar des de grams fins a tones.
- 1 Tub cilíndric de vidre que té una graduació que **fa referència al** volum dels líquids i sòlids que s'hi col·loquen.
- 3 Instrument que **consta d'**un sistema de lents i que fa ús de la llum per oferir una imatge augmentada d'objectes de dimensions reduïdes.

- F.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en les estructures destacades als textos B i E i feu que completin el quadre amb les paraules que comparteixen la mateixa arrel. Tot seguit, feu que anotin la preposició que regeixen. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu comentar que quan el complement preposicional és introduït per les preposicions *en* o *amb*, és preferible substituir-les per la preposició *a* si darrere hi ha un infinitiu. Adregeu els alumnes al Punt de suport i feu llegir les frases que hi ha per evidenciar aquest fenomen. Si voleu, podeu fer escriure alguna oració amb aquestes formes.

Podeu fer fer els exercicis 4, 5 i 6 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

conversió /	convertit	en
constància /	consta	de
aptitud /	apte per	a
encarregar-se /	encarregada	de
pertinença /	pertany	a
consistir /	consistent	a / en
dedicació /	dedicada	a
referent /	referència	a
procedència /	procedent	de
dependència /	depèn	de

- G.** En parelles, demaneu-los que escriguin una breu definició per a cadascun dels instruments de mesura següents. Demaneu-los que utilitzin algunes de les estructures de l'activitat anterior. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Si no els coneixen, demaneu-los que busquin informació a alguna enciclopèdia. Després, feu que comparin les definicions amb les d'una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu fer que escullin la definició més acurada d'entre les que han creat els companys.

Podeu fer els exercicis 8 i 9 del **Llibre d'exercicis**.

TASCA INTERMÈDIA

En grup de tres o quatre alumnes, demaneu-los que triïn una planta, un mineral o un fong que sigui propi del seu territori d'origen o d'alguna zona que coneixen. Demaneu-los que en busquin informació i elaborin una entrada per a la Viquipèdia. Podeu animar-los a seguir l'estructura de la fitxa tècnica de l'activitat C o, també, podeu fer que consultin alguna entrada a la Viquipèdia per veure com cal organitzar la informació. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Demaneu als alumnes que dediquin temps a fer una revisió formal del text (ortografia, lèxic, puntuació, etc.). Després, feu que comparteixin l'entrada amb la resta de grup-classe. Si voleu, podeu plantejar-los de publicar l'entrada. Tot seguit hi ha les instruccions per publicar-la: https://ca.wikipedia.org/wiki/Viquip%C3%A8dia:El_meu_primer_article.

PUNT 2

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és que els alumnes sàpiguin elaborar una infografia sobre algun animal i la puguin explicar. Es pretén que aprenguin a detectar els components fonamentals d'una recerca científica, mentre activen estratègies de comprensió lectora. També es treballen els diversos tipus de numerals (multiplicadors, fraccionaris i col·lectius).

Quina fauna!

- A.** Demaneu que llegeixin el títol del punt i que diguin si entenen el sentit irònic que pot tenir. Feu una posada en comú. Podeu demanar si els agraden els animals i quins.

Després, en parelles, feu que mirin la fotografia de la marmota i demaneu-los que diguin què en saben, d'aquest animal. Després, feu que comentin si han sentit mai les expressions «dormir com una marmota» o «ser el dia de la marmota» i feu que en diguin els significats, si els saben. Si voleu, si no els saben, podeu demanar-los que els busquin a la xarxa. També podeu preguntar-los si saben com es diuen aquestes expressions en alguna de les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu fer fer els exercicis 10 i 11 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, feu llegir les informacions següents sobre les marmotes i demaneu-los que diguin quines creuen que són veritables. Aproveiteu per aclarir el lèxic que trobaran al text com ara: *cau*, *hibernar*, *herbívor*, *crits*, etc. Després, demaneu-los que llegeixin l'article científic i comprovin les respostes. Recordeu-los, abans de fer llegir el text, que es tracta d'un text científic i que, per tant, tindrà una estructura i un lèxic adequats a aquesta mena de text. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Comenteu si havien encertat si les informacions anteriors eren veritables o falses.

Podeu fer fer l'exercici 12 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS Veritables: 2. Hibernen en caus als Pirineus; 4. Cada comunitat de marmotes té un dialecte propi.

- C.** Feu llegir els noms dels components fonamentals d'una recerca científica i assegureu-vos que n'entenen el significat. Després, demaneu-los que relacionin cada nom amb el paràgraf corresponent de l'article de l'activitat anterior. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu demanar als alumnes que comentin si segueixen aquesta estructura a l'hora de fer un treball científic. Podeu fer fer l'exercici 13 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

NOTÍCIES D'INVESTIGACIÓ

LA NOSTRA FAUNA

El dialecte de la MARMOTA

La marmota alpina (*Marmota marmota*) és un animal herbívor, diürn i amant del sol, que viu en caus, on passa la major part de la seva vida. A la primavera, la marmota surt del seu cau, on ha hibernat amb la família. Busca menjar, pren el sol i recull material. Se sap que, durant aquestes sortides, davant les situacions de perill, emet crits d'alarma per avisar les companyes. Fins ara s'ignoraven quines eren les característiques d'aquests crits i si hi havia diferències en el llenguatge entre poblacions de marmotes.

- 5 Un equip d'experts europeus va iniciar una recerca per **determinar** els trets dels crits de les marmotes i **explorar** si eren capaces de reconèixer el crit dels membres de la seva mateixa població i el de les altres. En darrer terme, els investigadors volien **confirmar** que les marmotes tenen dialectes i que aprenen a distingir els dialectes familiars per no haver de gastar ni energia ni temps.
- 2 La recerca **pretenia** respondre les qüestions anteriors a través de l'anàlisi del comportament durant 5 anys de quatre poblacions de marmota, dos natives dels Alps francesos i dos dels Pirineus, reintroduïdes. Els crits de les marmotes que formaven part de la mostra es gravaven de 8 del matí a 6 de la tarda i després s'analitzaven.
- 4 Les dades recollides **mostren** que cada una de les poblacions de marmotes emet crits d'alarma en un dialecte diferent. Les marmotes, a més, distingeixen el seu propi dialecte del de les marmotes forasteres i s'amaguen corrents al seu cau davant els crits de les desconegudes. De fet, Mariona Ferrandiz, autora de l'estudi i ecòloga del CREA i la UAB, explica que van poder **constatar** que aquests animals responen més temerosos si no saben qui és l'emissor del crit d'alarma. A més, la recerca **desmenteix** que el motiu d'aquestes diferències de llenguatge entre les marmotes tingui a veure ni amb la regió on viuen unes i altres, ni amb la genètica dels individus.
- 3 Malgrat aquestes descobertes, segons Ferrandiz, encara cal **indagar** per què cada població crida d'una manera, per bé que creu que podria tractar-se d'un coneixement que passa de pares i mares a fills, o de l'entorn social.

- D. En parelles, demaneu-los que llegeixin les definicions següents i busquin al text de l'activitat B els verbs corresponents. Després, feu que busquin un mot equivalent en la seva llengua o en alguna altra llengua que coneixin.

Podeu fer per l'exercici 14 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

.....determinar:...	Arribar a un coneixement concret com a resultat d'una investigació.
.....confirmar:...	Assegurar que una cosa és certa o segura.
.....constatar:...	Comprovar, aportar resultats que verifiquen alguna cosa.
.....explorar:...	Estudiar o analitzar en profunditat una cosa.
.....indagar:...	Estudiar per arribar a tenir coneixement d'alguna cosa ignorada.
.....mostrar:...	Exposar, fer veure a altres.
.....ignorar:...	No saber alguna cosa.
.....desmentir:...	Negar o contradir alguna afirmació.
.....pretendre:...	Tenir la voluntat de fer alguna cosa.

- E. En parelles, feu que comentin quines característiques comunes creuen que tenen les marmotes i els ossos. Feu llegir la bafarada de l'exemple i, si voleu, atureu-vos un moment i expliqueu la diferència de significat entre *hivernar* (passar l'hivern en un indret) i *hibernar* (estar en hibernació). Després, demaneu-los que llegeixin l'informe sobre els ossos dels Pirineus i feu que completin la infografia amb la informació que hi falta. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu preguntar als alumnes si coneixen altres casos d'espècies que han estat en perill d'extinció però que, sortosament, n'han recuperat exemplars.

Si voleu, podeu allargar l'activitat i fer llegir i comentar l'article següent:

<https://www.descobrir.cat/ca/notices/2021/01/5-curiositats-de-l-os-bru-dels-pirineus-4659.php> sobre curiositats de l'os bru dels Pirineus.

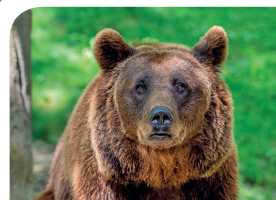
Podeu fer per l'exercici 18 del **Llibre d'exercicis**.

- F. Expliqueu als alumnes que escoltaran un àudio sobre l'os bru. Feu-los llegir la fitxa i demaneu-los que corregeixin les informacions. Poseu l'àudio una vegada. Després, en parelles, feu que comparin les seves respostes amb les del company. Feu una posada en comú amb el grup-classe a partir de les transcripcions a la pàgina 212 del **Llibre de l'alumne**. L'objectiu de l'activitat és que entenguin els numerals multiplicatius, fraccionaris i col·lectius en una informació. Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar als alumnes que busquin a la xarxa alguna notícia relacionada amb els atacs dels ossos bruns als Pirineus.

SOLUCIONS

EXTENSIÓ DE TERRITORI OCUPADA: 9.400 km²	4.900 km²
ATACS REGISTRATS A TOT CATALUNYA: més d'una cinquantena	menys d'una cinquantena
OVELLES MORTES: gairebé dos-centes	més de dos-centes
NUCLIS RURALS ATACATS: seixanta	setanta
MESURES PREVENTIVES: multiplicades per tres en el darrer bienni	multiplicades per dos en el darrer trienni

SOLUCIONS

OS BRU
DEL PIRINEU

DATA DE PERILL D'EXTINCIÓ: any 1950

PRIMERS PROJECTES DE REIMPLANTACIÓ: any 1980

AUGMENT DE LA POBLACIÓ EN UN 25 %

NOMBRE D'OSSOS DOCUMENTATS A L'ÀREA CATALANA: 24 ossos

NOMBRE D'OSSOS CADELLS A L'ÀREA CATALANA: 6, dels quals 2 són mascles i 4 són femelles.

NOMBRE DE CÀMERES DE SEGUIMENT DELS OSSOS ALS PIRINEUS: 40

- G.** En parelles, demaneu-los que completin el quadre amb els numerals que han aparegut als textos de les activitats E i F (podeu fer que consultin la transcripció de l'àudio, si ho necessiten, a les pàgines 212 i 213 del **Llibre de l'alumne**). Després, feu que comentin com es formen aquests numerals en altres llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar a la pissarra o al suport que empreu alguna de les solucions que aportin els alumnes.

SOLUCIONS

Multiplicatiu: dobles, triples

Fraccionari: la meitat, mitja, un terç, un quart

Col·lectiu: trienni, dècades, desena, dotzena, quarantena, cinquantesena, setantesena, centenars, milers, parells

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin informació sobre algun animal i que indiquin el seu hàbitat, el tipus d'alimentació, quins costums té, el tipus de reproducció, si està en perill d'extinció, etc. Demaneu-los que en preparin una infografia. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Finalment, feu que l'expliquin a la resta de grup-classe. Projec-teu la infografia. Podeu fer decidir quina és la informació més curiosa.

PUNT 3

EL PERQUÈ de TOT plegat

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes expliquin el perquè d'un fenomen científic i aprenguin a emprar lèxic referent a aquest camp. També es treballen els connectors que expresen conseqüència, finalitat, causa, condició i comparació.

- A.** En parelles, demaneu als alumnes que observin la imatge dels textos. Feu que llegeixin els títols i diguin quina informació poden aportar i en quins contextos creuen que els podrien trobar. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després podeu explicar el significat del títol del punt *El perquè de tot plegat* i relacioneu-lo amb el títol dels articles *El perquè de les coses*. Aproveu per explicar la diferència entre *per què*, *perquè* i *el perquè*.
- B.** Digueu als alumnes que llegeixin els títols dels textos i demaneu-los si saben respondre la pregunta sense llegir els textos. Feu una pluja d'idees i anoteu les paraules que necessitin i que segurament trobaran als textos. Després, en parelles, demaneu-los que llegeixin els textos i feu que els relacionin amb la informació dels fragments de la columna de la dreta. Podeu passar per la classe per resoldre dubtes lingüístics, però motiveu els estudiants a deduir-ne el significat a partir de la resta del context textual. A continuació, feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu preguntar-los si ja coneixien alguna de les curiositats que s'expliquen aquí o podeu fer que comentin quina curiositat els ha sorprès més. També podeu comentar la variació geolectal del significat *estrella* a partir d'aquest mapa lingüístic: <https://aldc.espais.iec.cat/files/2013/10/422-Els-estels.pdf>.

Podeu fer l'exercici 20 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

EL PERQUÈ DE LES COSES

Per què brillen les estrelles?

Les estrelles, estrelles o estels (segons el dialecte), estan formades, bàsicament, d'àtoms d'hidrogen. **Atès que** aquests àtoms es mouen a gran velocitat, xoquen amb molta violència els uns amb els altres. **3**

En quines condicions apareixen els miratges?

Els miratges ens provoquen la il·lusió de veure miralls d'aigua en un desert o en una carretera o objectes en diferents superfícies (**tret que** siguin corbes), com ara vaixells navegant per aigües fredes. **5**

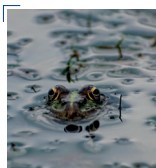

Què passa quan s'escalfa un gra de blat?

Els grans de blat de moro tenen una pell molt dura i resistent. **Així doncs**, impermeabilitza l'interior, format per una barreja de midó i aigua. En augmentar la temperatura, l'aigua bull **de manera que** incrementa molt la pressió de l'interior. **2**

Per què esternudem?

Els esternuts són un acte reflex, una expulsió involuntària d'aire pel nas i per la boca. Hi ha qui diu que, en sortir, l'aire pot arribar als 150 km/h. El cos té aquesta reacció brusca **amb la finalitat d'**aconseguir que l'aire dels pulmons arrossegui cap a fora del cos els gèrmens que provoquen algun tipus d'irritació de les membranes mucoses del nas o de la gola. **1**

Com s'explica que a vegades ploguin granotes?

Segons els experts, tot apunta que les precipitacions en forma d'animals són degudes a fortes trombes marines. **Tal com** passa quan hi ha un tornado, l'energia dels vents que es produeixen durant les trombes és molt forta, amb uns corrents d'aire intern que poden assolir els 250 km/h. **4**

1 **A fi que** no es produeixin infeccions internes majors, és important tenir present la funció de "neteja" de les vies respiratòries d'aquest procés i no reprimir-se els esternuts.

2 Als 180°C, l'escorça dels grans s'obre i, **conseqüentment**, una part del midó surt en línia recta i és **per aquest fet** que, a gran velocitat, s'impulsen cap amunt, com acrobates, amb aquell so tan particular.

3 **Arran d'**aquests xocs els àtoms d'hidrogen es converteixen en àtoms d'heli. **Gràcies a** aquest procés s'allibera una immensa quantitat d'energia, en forma de llum i escalfor. Aquesta llum és la que emeten tots els estels i la que podem veure des de la Terra.

4 Les trombes actuen **com si** fossin succionadores que poden engolir una multitud d'animals i objectes variats, com ara capgrossos, gripaus, etc., que cauen de nou a la superfície en forma de precipitacions.

5 Es tracta d'un efecte òptic que es desencadena **només si** els raigs de llum no es propaguen en línia recta. El fenomen és possible **en cas que** hi hagi temperatures extremes i la densitat de la superfície sigui diferent de la que té l'aire de sobre.

- C.** En parelles, demaneu-los que busquin als textos de l'activitat anterior un sinònim o una expressió similar per a cada paraula següent. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Demaneu als alumnes que busquin contextos en què es puguin utilitzar. Després, feu que en triïn tres i escriguin una frase per fer entendre la paraula a algú que no en sap el significat. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu demanar-los que s'intercanviïn les frases amb una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe. També podeu demanar que busquin un tercer sinònim. Podeu fer l'exercici 19 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

empassar-se: <u>engolir</u>	aïlla: <u>impermeabilitza</u>	xucladores: <u>succionadores</u>
es produeix: <u>es desencadena</u>	topen: <u>xoquen</u>	visió: <u>miratge</u>
s'allibera: <u>es descarrega</u>	incrementa: <u>augmenta</u>	crosta: <u>escorça</u>
s'enlairen: <u>s'impulsen cap amunt</u>	arribar: <u>assolir</u>	sobtada: <u>brusca</u>

- D.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els connectors destacats dels textos de l'activitat B i feu que els classifiquin segons la funció. Abans, però, recordeu les explicacions de les funcions. A continuació, feu que en busquin un d'equivalent per a cadascun en la seva llengua o en alguna altra llengua que coneguin. Feu una posada en comú amb el grup-classe i comenteu algunes de les solucions que aporten els alumnes. Recomanem-los aprendre els connectors segons la seva funció dins del text, això és, tal com s'indica en la taula. Podeu reptar-los a escriure un connector més en cada categoria. Si voleu, podeu adreçar els alumnes al Resum gramatical de les pàgines 182, 183 i 184, al **Llibre de l'alumne**, i revisar conjuntament tots els connectors que hem treballat al llarg del curs. Podeu fer l'exercici 21, 22 i 23 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

de causa:	<u>atès que, arran de, gràcies a</u>
de finalitat:	<u>a fi que, amb la finalitat d'</u>
de condició:	<u>en cas que, només si, tret que</u>
de conseqüència:	<u>conseqüentment, per aquest fet, de manera que, així doncs</u>
de comparació:	<u>com si, tal com</u>

- E.** En grups de tres o quatre alumnes, feu llegir els enunciats sobre mites que tothom creu i feu que comentin si els han sentit dir i si pensen que són veritat o no. Després, expliqueu-los que escoltaran un àudio i feu que en comprovin les respostes. Poseu l'àudio una vegada. En acabat, feu que comparin les respostes amb la resta del grup. Per a fer la posada en comú, adreceu els alumnes a les transcripcions de la pàgina 213, al **Llibre de l'alumne**, i comenteu el significat del lèxic nou, si n'hi ha.

SOLUCIONS

- L'estrès fa que els cabells es tornin blancs. **CERT**
- Només fem servir el 10% del cervell. **MITE**
- Les parts de la llengua estan especialitzades en diferents gustos. **MITE**

- F.** En parelles, demaneu-los que llegeixin els enunciats i que es fixin en els connectors destacats. Feu que diguin quina funció tenen, segons el quadre de l'activitat D. A continuació, expliqueu-los que tornaran a escoltar l'àudio de l'activitat anterior i feu que completin els enunciats amb la informació que hi falta. Feu-los notar que als textos hi ha la informació que sentiran però ordenada de manera diferent per utilitzar els connectors. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

Arran dels: **CAUSA**

A fi que: **FINALITAT**

Només que: **CONDICIÓ**

Consegüentment: **CONSEQÜÈNCIA**

Tal com: **COMPARACIÓ**

1

Arran dels episodis de **NERVIS**, ens podem quedar sense les **CÈL·LULES** productores dels pigments.

Recentment, s'han dut a terme **EXPERIMENTS** a fi que es pugui **DEMOSTRAR** el lligam entre l'estrès i l'aparició dels **CABELLS BLANCS**.

2

Només que hi hagi vida, el **CERVELL** estarà **ACTIU** i controlarà les funcions de la respiració i del **BATEC DEL COR**.

Els humans podem viure amb **MIG** cervell.

Consegüentment, es pot dir que és un **ÒRGAN** molt **PLÀSTIC**.

3

Tal com es va constatar el 1974, la **PERCEPCIÓ** canvia en funció de la **PART** de la llengua, però aquestes diferències no són **SIGNIFICATIVES**.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que preparin l'explicació breu de tres fenòmens científics (dos han de ser falsos mites i un ha de ser veritable). Abans, però, podeu donar una llista de fenòmens científics i demanar-los el perquè: per què el cel és blau, per què badallem, etc. o bé fer una pluja d'idees, és a dir que siguin els alumnes que facin les preguntes. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu-los notar que per fer les explicacions segurament hauran utilitzat connectors. Feu-los conscients de la relació lògica entre les dos frases que uneix el connector. Un cop els alumnes hagin triat el fenomen científic i escrit les explicacions, feu que exposin els fenòmens científics a la resta del grup-classe per tal que els companys indiquin quins són mites i quin té fonaments científics. Si hi apareix lèxic nou, podeu anotar-lo a la pissarra o al suport que empreu.

PUNT SOCIOCULTURAL

MUSEUS I CIÈNCIA a l'aire lliure

OBJECTIU

L'objectiu és apropar els alumnes a espais naturals dels territoris de parla catalana, mentre activen estratègies de comprensió lectora.

A. Com a escalfament, en parelles, feu llegir el títol, *Museus i ciència a l'aire lliure*, i pregunteu als alumnes si creuen que és possible que hi hagi un museu a l'aire lliure. Després, feu llegir els textos i demaneu-los que comentin si coneixen o han estat en algun dels llocs dels quals es parla. Si no saben on són, feu que els localitzin en un mapa. Després, feu que comentin quin dels llocs els agradaria visitar i per què. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu projectar un mapa i situar-los o buscar més imatges i informació sobre aquests llocs. Si voleu, podeu demanar-los si coneixen llocs que siguin similars a aquests.

B. En parelles, demaneu als alumnes que indiquin quina de les disciplines següents es relaciona amb cadascun dels diferents espais dels textos. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu demanar als alumnes que proposin un altre lloc que coneguin que es relacioni amb cada una d'aquestes disciplines. També podeu demanar-los quina d'aquestes disciplines els crida més l'atenció.

SOLUCIONS

2 VULCANOLOGIA

4 ORNITOLOGIA

3 OCEANOLOGIA

1 ASTRONOMIA

5 ECOLOGIA

C. En parelles, feu llegir les informacions i demaneu-los que escriguin a quin text fa referència cadascuna. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu allargar l'activitat i demanar als alumnes que busquin més informació sobre algun d'aquests indrets. Podeu repartir els llocs i, després, cada parella exposa la informació que ha recollit davant del grup-classe.

SOLUCIONS

3 Alguns dels elements que conformen aquest lloc ens permeten saber quin va ser el seu origen.

5 És una destinació turística que té un paper fonamental per a la protecció de les espècies que hi viuen.

2 El valor extraordinari d'aquest indret ha estat reconegut oficialment.

4 S'hi ofereixen diversos recorreguts adequats a les aptituds dels visitants.

1 El recorregut per aquest indret ens transporta a la intensa vida en aquestes contrades durant el segle XVIII.

D. En parelles, demaneu-los que busquin informació sobre un espai natural destacat que coneguin. Feu que elaborin un text breu de presentació com els anteriors. Podeu demanar-los que el situïn en un mapa i que expliquin per què és especial. Feu que adjuntin material audiovisual a la presentació. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, feu que cada parella comparteixi el seu text a l'espai virtual de l'aula. Podeu demanar que escriguin algun comentari en la presentació d'una altra parella.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als aprenents que completin els mapes conceptuals amb el lèxic que coneixen. Podeu passar per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
2. Demaneu als aprenents que completin les combinacions amb el lèxic que coneixen. Podeu moure-us per la classe per ajudar-los en cas que necessitin un lèxic determinat. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

OBTENIR

resultats, energia, dades...

FORMULAR

hipòtesis, teories, idees...

RECOLLIR

dades, mostres, material...

CONFIRMAR

hipòtesis, teories, mites...

FONÈTICA

1. En parelles, demaneu-los que marquin la síl·laba tònica de les paraules següents i, si cal, feu que les accentuin. Si voleu, podeu demanar-los que facin la separació sil·làbica de cada mot i recordeu què és una síl·laba tònica. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Després, feu que escoltin l'àudio i demaneu-los que repeteixin les paraules en veu alta. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Aprofiteu aquesta activitat per revisar, si cal, les regles d'accentuació. Feu-los notar, per exemple, que els substantius *origen*, *fenomen* i *germen* no porten accent, però que els seus plurals (*òrigens*, *fenòmens* i *gèrmens*) sí que en porten.

SOLUCIONS

1. o-ri-gen	6. hi-dro-gen
2. fòs-sil	7. rèp-til
3. fe-no-men	8. à-tom
4. at-mos-fe-ra	9. pè-tal
5. gèr-mens	10. as-tro-no-mi-a

2. Expliqueu als alumnes que sentiran unes frases que duen els mots de les columnes, ja sigui en singular o en plural. Demaneu-los que marquin l'opció que sentin. Poseu l'àudio. Després, en parelles, feu que comentin com es pronuncien aquestes paraules en singular i en plural en les llengües que coneixen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Per exemple, en espanyol, els singulars d'aquests mots acaben en *essa* i són mots invariables pel que fa al número.

SOLUCIONS

	SINGULAR	PLURAL
1	hipòtesi ☐	hipòtesis ☒
2	anàlisi ☒	anàlisis ☐
3	dosi ☐	dosis ☒
4	fotosíntesi ☒	fotosíntesis ☐
5	tesi ☐	tesis ☒
6	crisi ☐	crisis ☒
7	simbiosi ☒	simbiosis ☐
8	dièresi ☒	dièresis ☐
9	oasi ☒	oasis ☐
10	parèntesi ☒	parèntesis ☐

3. En parelles, feu llegir aquestes frases en veu alta. Assegureu-vos que diuen correctament les xifres. Després, feu que escoltin l'àudio i feu que les tornin a repetir. Passeu per l'aula per assegurar-vos que ho estan pronunciant correctament.

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que facin una llista de fenòmens naturals curiosos (com ara tornados, tsunamis, allaus, ciclons, huracans, pluja de fang, eclipsi de lluna, eclipsi de sol, etc.). Tot seguit, feu que n'escullin set i demaneu-los que en busquin informació i esbrinin per què es produeixen aquests fenòmens naturals.
- B.** Segon, demaneu-los que escriguin una pregunta breu sobre per què es produeixen els fenòmens i feu que en donin quatre respostes possibles per a cada un. Expliqueu-los que només hi pot haver una resposta correcta i les altres han de ser distractors incorrectes.
- C.** Tercer, feu introduir la informació en un Kahoot (www.kahoot.com) per tal que els companys puguin jugar i endevinar les preguntes. Recordeu-los que tant les preguntes com les respostes han de ser concises, clares i breus. Assegureu-vos que les preguntes estiguin ben plantejades.
- D.** Quart, amb tots els companys de la classe, feu que juguin a respondre les preguntes per esbrinar qui té més coneixements sobre fenòmens naturals.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, expliqueu als alumnes que s'imaginin que presenten una fotografia a l'exposició *Art i ciència* que han organitzat a la classe. Demaneu-los que pensin en un fenomen natural (relacionat amb la meteorologia, la fauna, la flora, l'orografia, etc.) que els sembli interessant o sorprenent. Si no se'ls n'acut cap, podeu animar-los a documentar-se mirant alguna enciclopèdia, pàgina web, etc.
- B.** En segon lloc, feu que busquin una fotografia que representi el fenomen i feu que escriguin un text per descriure-la (en què consisteix el fenomen, on es pot veure o trobar, en quines condicions es produeix, etc.). Demaneu-los, també, que hi posin un títol.
- C.** En tercer lloc, demaneu-los que comparteixin la fotografia amb el text a l'espai de l'exposició. Després, feu que mirin les fotografies dels seus companys i demaneu-los que hi deixin comentaris sobre la imatge, el títol, el text, el fenomen natural, etc.

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

La nostra cançó

PUNT DE PARTIDA

El sac de gemecs

OBJECTIU

L'objectiu d'aquest punt és parlar dels instruments i aprendre'n el nom i classificar-los. Es presenta lèxic relacionat amb el camp semàntic de la música.

- A.** En parelles, abans de començar, feu que comentin si els agrada escoltar música. Després, feu que llegeixin el títol, *El sac de gemecs*, i pregunteu-los si coneixen aquest instrument. Si no el coneixen, feu que en busquin una imatge i indiquin com es diu en alguna de les llengües que coneixen. Tot seguit, demaneu als alumnes que llegeixin el nom dels instruments del núvol i feu que busquin els que hi ha a les fotografies. En acabat, feu que comentin quins altres instruments poden detectar en les imatges i, també, si coneixen altres noms d'instruments en català. Demaneu-los que en facin una llista i feu que la comparin amb la d'una altra parella. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu a la pissarra o al suport que empreu els noms d'instruments que aporten els alumnes.

Podeu fer l'exercici 1 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

- B.** En parelles, demaneu-los que classifiquin els instruments de l'activitat anterior en les categories següents. Si voleu, podeu fer afegir algun altre instrument que apareix en les imatges, com la guitarra elèctrica. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Podeu recomanar als alumnes que creïn una llista amb el lèxic relacionat amb el camp semàntic dels instruments, que és el que anirà apareixent al llarg d'aquesta unitat. Recomaneu-los estudiar els instruments per grups, tal com estan classificats en aquesta taula.

Si voleu, com que en aquesta unitat aniran apareixent molts títols de cançons en català o els alumnes hauran de parlar sobre els seus gustos musicals, podeu proposar crear, amb tot el grup-classe, una llista de reproducció a Spotify, per exemple. Així, els alumnes poden anar afegint les cançons que hi ha o que es proposen al llarg de la unitat i, també, les que a ells els agraden.

Podeu fer fer l'exercici 2 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

DE VENT ... saxòfon, trompeta, harmònica, clarinet, acordió

DE CORDA arpa, violí

DE PERCUSSIÓ bateria, xilòfon, maraques

- C.** En parelles, expliqueu-los que sentiran el so d'un instrument i demaneu-los que l'identifiquin. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que comparin les solucions amb una altra parella. Si cal, torneu a posar l'àudio. Tot seguit, feu que comentin quin és l'instrument que els agrada més escoltar. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu.

Si voleu allargar l'activitat, podeu buscar una cançó d'un grup de música en català on s'identifica un instrument. Per exemple, en «Ai, Dolors», de Manel, hi ha un ukelele; en les cançons de Peret hi ha una guitarra flamenca; en les de l'Elèctrica Dharma hi ha una flauta travessera, i en les d'Obrint Pas hi ha la dolçaina.

Podeu fer fer l'exercici 3 del **Llibre d'exercicis**.

	TROMPETA	PIANO	GUITARRA	ARPA	ACORDIÓ	HARMÒNICA	VIOLÍ	FLAUTA
1	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒
3	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐
4	☒	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	☐	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐
6	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐	☐
7	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐	☐
8	☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

- D.** En parelles, feu que comentin si han après o els agradaria aprendre a tocar un instrument i feu que diguin quin és. Feu llegir la bafarada com a exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe i anoteu a la pissarra o al suport que empreu els noms dels instruments nous.

PUNT 1

Música per a l'ÀNIMA

OBJECTIU

L'objectiu és que els alumnes aprenguin a parlar sobre els sentiments que els desprèn la música i sobre els beneficis que té. Es presenten estructures per parlar d'emocions i lèxic sobre els estils musicals.

- A.** Digueu als alumnes que llegeixin el títol del punt *Música per a l'ànima* i demaneu-los què significa. Després, en parelles, demaneu als alumnes que llegeixin les paraules del núvol i assegureu-vos que les entenen. Un cop acabat, demaneu-los que comentin en quins moments escolten un determinat tipus de música. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu proposar-los que comentin si escolten música quan fan esport, quan es dutxen, quan viatgen en transport públic o quan llegeixen, per exemple.

Si voleu, podeu demanar que facin un rànquing, amb els estils de música que hi ha al núvol, segons si els agraden molt o poc.

Podeu fer fer l'exercici 4 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** Digueu als alumnes que abans de llegir el text, es fixin en les paraules que hi ha al quadre del marge i assegureu-vos que n'entenen el significat. En parelles, feu llegir el blog i demaneu-los que triïn dos paraules del quadre que descriguin l'estat d'ànim que provoquen les cançons als autors dels comentaris. Després, feu que comentin quina informació dels textos els ha ajudat a esbrinar-ho. Feu una posada en comú amb el grup-classe. També podeu comentar els significats de mots com *aflorar* o *remoure*.

Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los que comentin amb la parella quina cançó aconseguix capgirar el seu estat d'ànim. Alhora, per conèixer més profundament el panorama musical en llengua catalana, podeu recomanar-los que consultin la revista *Enderrock* (<https://www.enderrock.cat/>). Si voleu, demaneu-los que hi facin una ullada i diguin quins grups creuen que dominen l'escena musical dels territoris de parla catalana.

Podeu fer fer l'exercici 5 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

10 4	A mi encara ara em captiva escoltar el <i>Bon dia</i> d'Els Pets perquè em transporta als primers mesos de vida del meu fill, quan cada matí el despertàvem cantant aquesta cançó i ell feia aquella carona de satisfacció: estava encantat de la vida. Són d'aquelles coses que recordarem per sempre d'una manera molt especial.
2 9	«La meua ànima voldria enlairar-se...» Així comença <i>Guspira</i>, <i>estel</i> o <i>carícia</i> de Mishima i cada cop que la sento em ve al cap l'estoneta dins de l'avió, a l'aeroport d'Estocolm. Em sorprenia sentir una cançó en català en una companyia aèria escandinava. No em sabia avenir que sonés justament aquesta cançó. Potser perquè l'avió també volia enlairar-se?
5 8	Estic tipa que a totes les festes majors toquin <i>Passi-ho bé</i> de La Trinca. I, au, tothom a cantar-la i a ballar-la. La tinc ben avorrida. I no és res contra el grup, que té altres cançons que m'encanten, però la de <i>Passi-ho bé</i>, no la suporto. És que em bull la sang quan la sento!
7 6	Quan enyoro la meua terra, escolto <i>Jugarem a estimar-nos</i> de la Marta Roure. Potser no ho hauria de fer perquè se'm fa un nus a la gola i encara estic més melancòlica, però alhora emocionada. La cançó em fascina i em fa penar en Andorra. És una sensació de melangia que, de tant en tant, m'agrada. M'estimo molt el meu país!
1 3	Quan sento la cançó <i>Alegria</i> d'Antònia Font em trasllado a l'estiu que em va deixar la meua parella. Érem tan feliços! Se'm posa la pell de gallina quan hi penso i em quedo sense alè, la pena m'omple el pit i no trobo consol en res. I acabo desfent-me en plors. Quina paradoxa, el títol de l'àlbum, no?

- C.** En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que busquin les cançons de l'activitat anterior i feu que les escoltin. Si voleu, també podeu animar-los a buscar a la xarxa la lletra de la cançó. Demaneu-los que comentin si els provoquen els mateixos sentiments que als testimonis que han llegit. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si hi apareix lèxic nou relacionat amb els sentiments, anoteu-lo a la pissarra o al suport que empreu. Si voleu, podeu demanar als alumnes que comentin quina de les cançons els ha agradat més. També podeu fer comentar si ja coneixien algun dels grups o cantants que apareixen en el text.
- D.** En parelles, demaneu-los que es fixin en les estructures destacades de l'activitat B sobre emocions i feu que les relacionin amb un dels significats següents. Després, feu que busquin una forma equivalent en la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen i feu que imaginin una situació en què les puguin utilitzar. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu anotar a la pissarra alguna de les solucions que aporten.

Si voleu allargar l'activitat, podeu proposar-los que indiquin si aquestes expressions fan referència a sensacions positives o negatives. També, per seguir practicant el lèxic d'aquesta activitat, podeu fer escoltar i comentar la cançó «Tendresa», de Lluís Llach.

Podeu fer fer l'exercici 6 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

eriçar-se-li a algú els pèls per una emoció = posar-se la pell de gallina
 irritar-se = bullir la sang
 ésser molt feliç = estar encantat de la vida
 estranyar-se molt d'una cosa = no saber-se'n avenir
 plorar molt = desfer-se en plors
 sentir com un impediment per parlar = fer-se-li un nus a la gola

- E.** En parelles, feu que llegeixin els aspectes següents que estan relacionats amb els beneficis de la música i demaneu-los que pensin en quins contextos es poden produir. Comenteu, si cal, el significat del verb *reviscolar*. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si ho creieu oportú, aprofiteu aquesta activitat per treballar la malaltia d'Alzheimer i els beneficis de la musicoteràpia. Podeu fer llegir i comentar l'article següent: <https://alzheimercatalunya.org/musicoterapia-i-alzheimer/>

Si voleu, podeu fer escoltar la cançó «Que no abrigui el món», de Cesc Freixas, que parla sobre l'acompanyament a un malalt d'Alzheimer. Aquí podeu llegir la història i la lletra de la cançó: https://www.catorze.cat/el-piano/quan-no-abrigui-aquest-mon-2-135785/?fbclid=IwAR3-Fk-X5UknXJ-IEXBsOtK8PSfkkM8KX25Xm-yiUo4JW6fyRfeb_NJyh2_E

Alhora, també podeu fer mirar el documental *Les veus de la memòria* (<https://barret.coop/veus-de-la-memoria/>) que explica com, al Palau de la Música Catalana de Barcelona, una coral integrada per malalts d'Alzheimer interpreta un repertori que inclou cançons populars, himnes gòspel o complexos exercicis polifònics. Finalment, podeu fer mirar el documental *Bicicleta, cullera, poma* (<https://fpmaragall.org/ca/bicicleta/>) que explica la història de Pasqual Maragall, l'expresident de la Generalitat de Catalunya (2003-2006), des que s'assabenta que també té aquesta malaltia.

Aprofiteu aquestes activitats complementàries per fer servir les estructures que han vist a l'activitat **B**.

Podeu fer fer l'exercici 7 del **Llibre d'exercicis**.

- F.** En parelles, expliqueu-los que sentiran la presentació del documental *La música de la meua vida* que s'emetrà a la televisió. Demaneu-los que marquin els aspectes de l'activitat anterior que s'hi trac-

ten. Poseu l'àudio una vegada. Després, feu que comentin si els agradaria veure el documental. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, podeu fer-ne la correcció a partir de les transcripcions, a la pàgina 214 del **Llibre de l'alumne**.

SOLUCIONS

- ☒ Ajut a persones amb deteriorament cognitiu.
- ☐ Estimulació davant de determinats reptes.
- ☐ Foment de la concentració o la relaxació.
- ☐ Millora de la motricitat global.
- ☒ Reviscolament d'emocions.
- ☐ Superació de problemes de llenguatge.
- ☒ Millora del benestar i de l'estat d'ànim.

- G.** En parelles, feu que comentin per què creuen que hi ha cançons que es queden gravades a la memòria i d'altres que no. Després, feu que diguin si hi ha alguna cançó que els transporta a un moment concret de la seva vida, com ara a la infantesa, a l'adolescència, a un viatge, etc. Feu llegir la bafarada com a exemple. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu demanar-los que ensenyin alguna de les cançons importants al company. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Podeu comentar si tenen gustos similars pel que fa a la música, també.

Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los si a vegades els passa que tenen la lletra o el títol d'una cançó a la punta de la llengua, però no el recorden.

TASCA INTERMÈDIA

Demaneu als alumnes que escriguin un comentari al blog *Cançons que mouen arbres*. Demaneu-los que diguin si hi ha una cançó que els provoca alguna emoció molt forta i per què. Podeu fer que escriguin comentaris d'unes 10 o 15 línies, per exemple. Animeu-los a emprar lèxic treballat en aquest punt. Demaneu-los que anotin el títol, la lletra i un enllaç per a escoltar la cançó de què parlen. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Podeu fer que comparteixin el comentari a l'aula virtual del grup-classe. Després, feu llegir els comentaris dels companys i demaneu-los que busquin un paraula que defineixi l'estat d'ànim que s'hi descriu.

PUNT 2

OBJECTIU

En aquest punt es pretén que els alumnes aprenguin a parlar sobre el poder que té la música per fer canviar estats d'ànims. També es presenten els connectors adversatius i es treballa la diferència de significat entre les formes *sinó* i *si no*.

El poder de la MÚSICA

- A.** En parelles, demaneu-los que llegeixin el títol, *El poder de la música*, i demaneu-los que comentin si creuen que la música té poder per fer canviar l'estat d'ànim. Tot seguit, feu que comentin quin criteri creuen que tenen els espais públics següents a l'hora de seleccionar una determinada música ambiental. Feu llegir la bafarada com a exemple. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Si voleu allargar l'activitat, podeu demanar-los si hi ha alguna melodia o cançó d'aquests espais (com, per exemple, dels supermercats) que els resulti especialment aferradissa.

- B.** En parelles, feu llegir el text i demaneu-los que escriguin un títol. Demaneu-los que expliquin a la resta del grup-classe per què han escollit aquest títol i quina informació del text els ha ajudat a triar-lo. També podeu preguntar-los si s'havien adonat que la música pot afectar en el procés de compra o quin estil de música els agrada escoltar quan estan comprant. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu triar quin dels títols que han proposat és el més adient per al text.

SOLUCIONS

- C.** En parelles, feu llegir les frases següents i demaneu-los que les relacionin amb la il·lustració corresponent. Feu notar la diferència de les dos estructures amb: *mentre que* i *no... sinó que*.

Després, feu que es fixin en els connectors destacats del text de l'activitat anterior i feu que diguin a quina il·lustració corresponen per assegurar-vos que els alumnes han entès el significat i l'ús dels connectors destacats. Podeu demanar-los que comentin en quina imatge i frase s'identifiquen.

Podeu fer fer els exercicis 8 i 9 del **Llibre d'exercicis**.

- D.** En parelles, feu llegir la darrera frase del text de l'activitat B i feu que es fixin en les dos ocurrències de la forma *si no*. Demaneu-los que comentin quina diferència d'ús hi ha amb la forma *sinó*. Tot seguit, feu que escriguin algun exemple on apareguin les formes *si no* i *sinó*. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si cal, adregeu-los al Punt de suport i feu que s'adonin que *si no* té un sentit condicional, mentre que *sinó* depèn d'una oració principal negativa. També, comenteu que *sinó* pot anar seguit de *que*. Feu-los notar que davant de la partícula *sinó* acostuma a haver-hi una coma. Si voleu, podeu demanar-los que comentin com són aquestes estructures en alguna de les llengües que coneixen.

Podeu fer fer els exercicis 10 i 11 del **Llibre d'exercicis**.

- E.** Expliqueu als alumnes que escoltaran el diàleg entre el Quico i la Montse. En parelles, feu llegir les frases següents i expliqueu-los que han d'indicar quina de les frases següents correspon a la situació. Poseu l'àudio una vegada. Feu que comparin les solucions amb el company. Si cal, adregeu els alumnes a les transcripcions, a la pàgina 214 del **Llibre de l'alumne**. Feu una posada en comú amb el

grup-classe. Feu notar el to sorneguer del Quico quan parla de la feina de la Montse. Aquest diàleg pot servir per treballar aspectes dialògics i analitzar el to, els dobles sentits, el registre informal, etc.

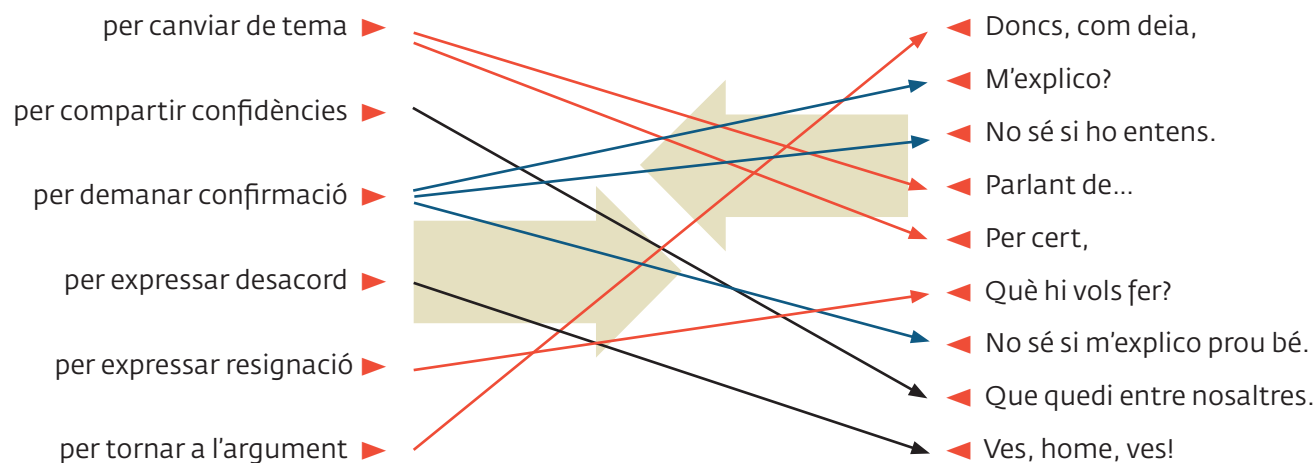
SOLUCIONS

- ☐ La Montse parla de la nova feina perquè n'està molt orgullosa i en presumeix.
- ☒ En Quico està interessat per la feina de la Montse, encara que hi fa broma.
- ☐ En Quico no valora gens la feina de la Montse perquè pensa que és molt simple.
- ☐ La Montse i en Quico parlen de feina perquè no tenen gaire confiança.

F. En parelles, feu llegir les expressions i feu que les relacionin amb la funció corresponent. Després, feu tornar a escoltar el diàleg de l'activitat anterior i feu que els alumnes es fixin en l'ús que en fan el Quico i la Montse. Feu una posada en comú amb el grup-classe i podeu comentar que en l'àudio s'empra la ironia quan utilitzen alguna d'aquestes expressions. A continuació, demaneu-los que les tradueixin a la seva llengua o en alguna de les llengües que coneixen. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Feu una posada en comú amb el grup-classe i podeu anotar a la pissarra o al suport que empreu alguna de les expressions que aporten els alumnes.

Podeu fer fer els exercicis 12 i 13 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que triïn una música ambiental perquè els estimuli durant la classe. Demaneu-los que facin dos propostes de música. Si heu creat la llista de reproducció amb el grup-classe, podeu demanar-los que les afegixin allà per tal que tothom hi tingui accés. Després, feu que comparin els avantatges d'una i de l'altra i feu que en justifiquin l'elecció. Feu una posada en comú amb el grup-classe i feu que escullin la millor música ambiental per a la classe.

PUNT 3

NO ME LA PUC
TREURE del CAP

OBJECTIU

En aquest punt es pretén que els alumnes es familiaritzin amb cançons icòniques en català. Alhora, es treballa la combinació de pronoms febles en el registre formal i en l'informal i, també, la concordança del participi amb pronoms de complement directe.

- A.** Abans de començar, en parelles, feu llegir el títol, *No me la puc treure del cap*, i demaneu als alumnes que comentin què vol dir aquesta frase. Després, demaneu-los que llegeixin la introducció de la infografia i demaneu-los que diguin quina mena de cançons poden compondre el rànking, segons la seva opinió. Feu una posada en comú amb el grup-classe. A continuació, feu llegir la informació de les cançons i feu que comprovin les seves hipòtesis.

Si voleu allargar l'activitat, podeu fer que escoltin les cançons i podeu fer comentar si estan d'acord o no amb el rànking. Després, podeu proposar-los que creïn el rànking amb les preferències del grup-classe. Alhora, podeu demanar-los que es fixin en les dates d'estrena de cada cançó i podeu demanar-los que contextualitzin cada cançó segons l'època sociocultural del país (la Nova Cançó, l'època daurada del rock català, etc.). Per exemple, podeu demanar-los que busquin la història darrere de la cançó «Què volen aquesta gent?» (<https://www.enderrock.cat/noticia/21464/volen-aquesta-gent-historia-estudiant-escriptor-cantant>). També podeu fer que comparin les dos versions més reconegudes de «Per què he plorat?», a l'obra de *Mar i cel* (la del 1988 https://www.youtube.com/watch?v=VX3woJd_gJ4 i la del 2004 <https://www.youtube.com/watch?v=MhaklbBYPzA>). Aquí hi ha la lletra: <https://www.viasona.cat/grup/dagoll-dagom/mar-i-cel/perque-he-plorat>

Podeu fer fer l'exercici 21 del **Llibre d'exercicis**.

- B.** En parelles, feu llegir els missatges següents i demaneu-los que els relacionin amb una de les cançons de l'activitat anterior. Si voleu, podeu demanar-los que creïn missatges per a les altres cançons. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

SOLUCIONS

2

- 1 Has enviat les entrades a les teves amigues?
Sí, no pateixis. Ja **els hi** he enviat.
Estan tan emocionades que s'han après l'himne de memòria!
I això que no són pas gaire seguidores del futbol!

3

- 2 Aquesta és la cançó del Joan i meva.
Què vols dir?
Que **l'hi** vaig dedicar el dia del nostre casament.
No només és vostra! També és la dels meus pares.

1

- 3 Ja ho sap la Maria, que anem de concert?
Encara no **l'hi** he dit. Vull que sigui una sorpresa.
Li encantarà! Té una dèria per aquest compositor!
I pel violoncel!

9

- 4 Saps que el cantant va dedicar una cançó al país de la Meri?
Què dius? **N'hi** va dedicar una? Que bé!
És que és un grup andorrà.

7

- 5 Els teus fills llegeixen tantes revistes de música com tu?
Sí, perquè **els n'hi** compro jo. Són fans del rock català.

8

- 6 Els teus tiets van celebrar l'aniversari de casats, oi?
Sí. I el regal van ser dos entrades per al musical.
Sí? Al final **els hi** vas regalar? Devien estar contents!

- C.** En parelles, demaneu als alumnes que es fixin en els pronoms febles destacats dels missatges de l'activitat anterior. Demaneu-los que en busquin el referent i, a continuació, feu que completin el quadre. Després, feu que comentin quins canvis hi ha respecte de les combinacions en registre formal. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Feu-los memòria i comenteu que aquesta combinació de pronoms febles ja l'han treballat a la U3.

Podeu adreçar-los al quadre que hi ha en el Punt de suport. Feu notar que, en el registre formal, *li* es converteix en *hi* quan es combina en els pronoms d'objecte directe *el*, *la*, *els* i *les*. Si voleu, podeu comentar les diferències entre el registre formal i l'informal. També podeu comentar l'ordre dels pronoms, que varia segons si l'objecte directe és singular o plural. Si voleu, expliqueu que en valencià la combinació de pronoms febles és diferent, ja que el pronom *li* no canvia a *hi*.

Podeu fer fer els exercicis 14, 15, 16 i 17 del **Llibre d'exercicis**.

SOLUCIONS

registre informal		
li	el	l'hi
	la	
	ho	n'hi
	en	

registre informal		
els	el	els hi
	la	
	ho	
	els	els n'hi
	les	
	en	

1. els hi: les entrades, a les meves amigues
2. l'hi: la cançó, al Joan
3. l'hi: això (que anem de concert), a la Maria
4. N'hi: una cançó, a la Pia
5. els n'hi: revistes, als meus fills
6. els hi: les entrades, als meus tiets

- D.** En parelles, feu-los llegir el missatge següent i demaneu-los que es fixin en les parts destacades. A continuació, feu que comentin en quins casos és habitual que el participi concordi amb el pronom de complement directe. Feu una posada en comú amb el grup-classe.

Feu-los notar que els pronoms febles *el*, *la*, *els*, *les* i *en* poden concordar en gènere i nombre amb el participi dels temps verbals compostos quan funcionen com a complement directe. Ara bé, feu-los notar que és més habitual fer la concordança quan el referent del pronom és femení (singular o plural), com en la segona i la tercera forma, que quan és masculí plural, com en l'última forma.

Si voleu, podeu demanar-los que comentin com funciona la concordança del participi i del complement directe en alguna de les llengües que coneixen.

Podeu fer fer els exercicis 18 i 19 del **Llibre d'exercicis**.

- E.** Demaneu als alumnes que escriguin el nom de tres cançons i tres grups de música o cantants de parla catalana. Feu que demanin als companys si els coneixen, si han sentit la cançó o han vist el grup o el cantant en directe. Recordeu-los que poden usar les estructures que han vist a l'activitat anterior a l'hora de respondre i, per tant, fer concordar el pronom i el participi. Feu que apuntin els resultats i feu decidir qui és la persona més melòmana del grup-classe. Si voleu, podeu proposar que el melòman recomani les tres cançons en català i els tres grups que més li agraden i podeu fer que la resta del grup-classe els escolti.

Podeu fer fer l'exercici 20 del **Llibre d'exercicis**.

TASCA INTERMÈDIA

En grups de tres o quatre alumnes, feu fer un rànquing de les cinc cançons interpretades per dones que els agradin més. Feu llegir la bafarada com a exemple. Demaneu-los que escriguin una breu informació de la cançó i la cantant. Podeu fer que afegixin les cançons a la llista de reproducció del grup-classe. Després, feu que presentin la classificació als altres grups. Feu una posada en comú amb el grup-classe i demaneu als altres grups si coneixen les cançons proposades pels companys.

PUNT SOCIOCULTURAL

L'herència de la Nova Cançó

OBJECTIU

L'objectiu és fer conèixer algunes curiositats sobre el moviment de música de protesta anomenat Nova Cançó. També es donen a conèixer artistes del panorama contemporani.

A. En parelles, demaneu-los que comentin quins dels conceptes següents poden relacionar amb la cançó de protesta. Tot seguit, feu que afegeixin algun concepte més. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu, com a transició amb l'activitat següent, podeu demanar als alumnes què saben sobre el moviment cultural Nova Cançó.

B. En parelles, demaneu-los que llegeixin el text sobre la Nova Cançó i feu que diguin quines de les informacions següents s'esmenten. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Tots els enunciats que hi ha són certs, per tant, podeu aprofitar per ampliar la informació que dona el text.

Aprofiteu aquesta activitat per comentar que aquest moviment que emprava la cançó com una eina de protesta també va succeir en altres països com Xile (on s'anomena, també, Nueva Canción i hi destaquen autors com Víctor Jara). També podeu comentar com la censura va obligar a modificar la lletra d'algunes cançons. Podeu fer llegir i comentar la infografia següent: <https://www.enderrock.cat/noticia/11005/censura-i-o-cancons> o com la ironia i la metàfora van ajudar els autors a esquivar els censors. A més, podeu fer veure el documental *La cançó censurada*: <https://www.youtube.com/watch?v=yffyljdj29xA>.

També podeu abordar aquest tema a partir d'alguna de les propostes didàctiques que es detallen en l'enllaç següent: <http://correllengua.cat/wp-content/uploads/2017/02/Aproximaci%C3%B3-a-la-Nova-Can%C3%A7%C3%B3.pdf>.

SOLUCIONS

- ☐ 1. Seguint el model de la Nova Cançó a Catalunya, en la mateixa època sorgeixen altres corrents musicals al País Basc i a Galícia.
- ☒ 2. Els artistes de la Nova Cançó que actuaven a l'època ho feien majoritàriament sols i amb poca infraestructura.
- ☐ 3. El concert de rock català del 1991 al Palau Sant Jordi va batre el rècord europeu de públic en un recinte tancat.
- ☐ 4. El nom dels Setze Jutges remet al famós embarbussament: *Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat...*
- ☐ 5. La Nova Cançó catalana rep influències de la cançó francesa i la cançó folk americana.
- ☒ 6. Actualment continua havent-hi artistes que fan música inclosa en el gènere de la cançó de protesta.

C. En grups de tres o quatre alumnes, feu que es divideixin els cantants o bandes següents. Demaneu-los que en busquin informació a la xarxa com ara qui són, en quina etapa els poden classificar, quin estil predomina en les seves obres, si hi ha alguna cançó que els representa, etc. Podeu demanar-los que triïn una cançó que creguin que representa l'estil de l'artista o del grup. Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Després, feu que comparteixin aquesta informació amb els altres grups i feu que situïn aquests artistes en el panorama musical català segons l'etapa i l'estil en què pertanyen. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Si voleu allargar l'activitat, podeu fer escoltar el podcast següent: <https://www.ccma.cat/catràdio/alacarta/nom-programa/La-canço-protesta-del-segle-XXI/audio/833028/>, titulat *La cançó protesta del segle XXI*.

D. En parelles, demaneu als alumnes que comentin si coneixen altres cantants o grups de cançó de protesta en altres llengües. Feu que en busquin informació a la xarxa. Tot seguit, feu que la presentin a la resta de grup-classe. Podeu demanar-los que anotin quina situació volien denunciar amb les lletres de les seves cançons.

PUNT DE SUPORT

LÈXIC

1. Demaneu als alumnes que anotin lèxic del camp semàntic de la música al mapa conceptual. Podeu dir-los que poden ser verbs, substantius o combinacions lèxiques. Si cal, hi poden afegir més fletxes. Feu una posada en comú amb el grup-classe.
2. Demaneu als aprenents que completin les combinacions amb el lèxic que coneguin. Podeu suggerir-los que busquin alguna combinació als textos de la unitat. Feu una posada en comú amb el grup-classe. Aproveiteu per explicar la diferència entre *sentir* i *escoltar*. Podeu fer el paral·lelisme amb *veure* i *mirar*.

SOLUCIONS

TOCAR

la guitarra, la flauta, la dolçaina...

SONAR

una cançó, una melodia, l'himne...

SENTIR

acords, ràbia, pena, un soroll...

ESCOLTAR

música, òpera, rumba catalana, un missatge...

FONÈTICA

1. En parelles, feu escoltar l'àudio i demaneu-los que repeteixin les frases en veu alta. Demaneu-los que es fixin en l'entonació de les parts destacades. Passeu per l'aula per revisar que ho estan pronunciant correctament.
2. En parelles, demaneu-los que escoltin les frases i feu que es fixin amb l'entonació. Feu que les repeteixin en veu alta i feu que notin la diferència en l'entonació entre els mots *sinó* i *si no*.

PUNT D'ARRIBADA

TASQUES

TASCA COL·LECTIVA

- A.** Primer, en grups de tres o quatre alumnes, demaneu-los que facin una pluja d'idees amb els títols de les cançons en llengua no catalana que els agradin i demaneu-los que n'expliquin el motiu. Entre totes les cançons, feu que en triïn una.
- B.** Segon, feu llegir-ne la lletra i assegureu-vos que l'entenen bé. Després, feu que busquin informació sobre l'autor de la lletra, el cantant, el tema de la cançó, quan es va estrenar, si se n'han fet versions, etc.
- C.** Tercer, demaneu-los que tradueixin la lletra de la cançó per fer-ne una versió catalana (canteu-la per assegurar-vos que sona bé). Passeu per l'aula per resoldre dubtes lingüístics. Tot seguit, feu que presentin la cançó original als companys i feu que els facin escoltar la versió original. Després feu que cantin la versió catalana.

TASCA INDIVIDUAL

- A.** En primer lloc, demaneu-los que triïn cinc cançons que els hagin marcat d'una manera o altra durant la seva vida.
- B.** En segon lloc, feu que escriguin un text de cada cançó en què incloguin una fitxa amb informació de la cançó, fragments de la lletra, records que els duu o sentiments que els provoca, etc. Animeu-los a acompanyar el text amb imatges.
- C.** En tercer lloc, demaneu-los que facin un eix cronològic personal i hi situïn els textos sobre les cinc cançons. Després, feu que comparteixin l'eix cronològic amb la classe, i demaneu-los que llegeixin els eixos dels companys i hi facin comentaris.

Fem balanç

1. Un cop realitzades la tasca col·lectiva i la tasca individual, demaneu als aprenents que reflexionin sobre els punts que han après. Feu-los llegir els tres ítems que apareixen a la taula d'avaluació. Demaneu-los que marquin el «cor» en el cas que considerin que saben realitzar tranquil·lament / perfectament la funció comunicativa que s'esmenta; la «cara somrient» en el cas que considerin que han après i poden realitzar la funció comunicativa, encara que sigui amb algunes incerteses; la «cara trista» en el cas que creguin que encara els falta treballar per poder assolir la funció comunicativa. Segurament haureu d'ajudar els alumnes a entendre les funcions comunicatives. Podeu donar-los exemples de les funcions.
2. Demaneu als aprenents que comentin la tasca. A l'apartat amb la cara somrient els alumnes hauran d'afegir els comentaris positius sobre la tasca: què els ha agradat, què ha resultat fàcil, els aspectes que consideren útils i funcionals, etc. En canvi, a l'apartat amb la cara trista, els alumnes hi hauran d'escriure què no els ha agradat, què millorarien, tant de la tasca com de la seva execució, i quins aspectes consideren innecessaris.
3. Comenteu als alumnes que hauran d'avaluar els resultats de la tasca individual d'un dels companys. Llegiu els tres criteris d'avaluació a l'aula per assegurar-vos que els alumnes els entenen. L'objectiu és que reflexionin sobre el resultat obtingut i siguin conscients que hi ha uns criteris perquè la tasca tingui èxit. Un cop hagin fet l'avaluació, deixeu que la comparteixin entre ells.

